احمد الشقيري

Thoughts of a young man

ڕازەکانی گەنجێک

و: شۆخان فریاد

Scanned with CamScanner

238 posts | 19.2k followers | 7 following

Promote | Edit Profile

📚 PDF کتێبی 📚 پەرمەد فەرمی

Public Figure

لێرە

باشترین و بەسوودترین و پڕ خوێنەرترین کتێبەکان

بە خۆڕایی و بە شێوەی PDF دابگرە

.

Ganjyna

.

لیستی کتێبەکان 👇 ئەم لینکە بکەرەوە بۆ داگرتنی کتێبەکان
drive.google.com/folderview?id=1gk8e3oSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVsIbo_

Scanned with CamScanner

ڕازەکانی گەنجێک

ئەحمەد شوقەیری

وەرگێڕانی: شۆخان فریاد

Scanned with CamScanner

ناوی کتێب: ڕازەکانی گەنجێک
ناوی نووسەر: ئەحمەد شوقەیری
وەرگێرانی: شوخان فریاد
پێداچوونەوەی: جوتیار قارەمان
هەڵەچن : هیوا عەبدوالرحمان
دیزاینی بەرگ: ناوەندی ڕێنوێن
دیزاینی تێکست: دانا حەسەن
نۆبەتی چاپ: یەکەم ٢٠١٨
چاپ: ناوەندی ڕێنوێن
تیراژ: (١٠٠٠) دانە
نرخ: (٥٠٠٠) دینار
ژمارەی سپاردن: لە بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان ژمارە (١١١٣)ـی ساڵی (٢٠١٨)ـی پێ دراوە.

مافی لەچاپدانەوەی پارێزراوە بۆ ناوەندی ڕێنوێن©

RENWEN

ناوەندی ڕێنوێن

07701932749 - 07501269689
hakem1423@yahoo.com
renwen2009@yahoo.com
سلێمانی- بازاڕی ئاوباریک- نهۆمی یەکەم
بەرامبەر کاسۆمۆڵ- دوکانی ژمارە (٦٦)

Scanned with CamScanner

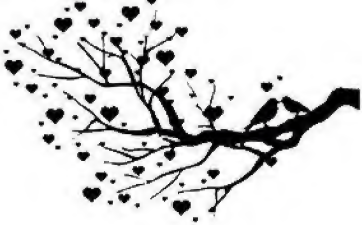

پێرست

پێشەکی ٩

بەشی یەکەم: ڕازەکانی دڵ و گیان ١٣
دڵم ١٥
پرسیارە باوەکان دەربارەی ڕۆح ١٩
دایکە (تریسا) ٢٢
چوار ژن ٢٥
بۆ خـودا ٢٨
خۆشەویستی دونیا ٣١
کوێر کێیـە؟ ٣٤
نهێنی لە خۆشەویستیدایە ٣٨
کاتژمێرێک لە تەنیشـت خۆشەویستەوە ٤٠
نهێنی بەردەوامیی بەخشـش ٤٢
لـە هەر باخێک گوڵێک ٤٥
لە ناوەڕاسـتی ئەم ئاپۆرەیەدا ٤٧
ئاشـتیی ناوخۆیی ٥٠

Scanned with CamScanner

بەشی دووەم: ڕازگەلێک بۆ گەشەپێدانی خود ٥٢
ئایا بە دوای بەختەوەریدا دەگەڕێیت؟ (١) ٥٥
بەدوای بەختەوەریدا دەگەڕێیت؟ (٢) ٥٧
چۆن دەست بەسەر تووڕەبووندا دەگریت؟ ٦٠
چۆن خشوع لە نوێژدا زیاد دەکەیت؟ ٦٤
ڤیتامینگەلێک بۆ ئاوەز ٦٧
خوێنت کەم بکەرەوە... پاداشتت سەنگین بکە ٧٠
پێلاوەکەی گاندی ٧٢
چۆن واز دەهێنیت؟ ٧٥
چۆن بێفیز دەبیت؟ ٧٩
دەتەوێت ساڵی داهاتوو، ببیت بە چی؟ ٨٢
ڕاسپاردە ڕەمەزانییەکان ٨٥

بەشی سێیەم: ڕازەگەلێک بۆ ئاوەز و بیر ٨٩
زۆربەی بوونەوەران جیاوازییان هەیە لە بۆچوونیاندا ٩١
ئایا دەکرێت لە بەنزینخانە کار بکەم؟! ٩٥
ئایا دەتەوێت لەخۆبایی بیت؟ ٩٨
ئایا ئافرەت مرۆڤە؟ ١٠١
بەربەرەکانی یاساکانی خودا لە گەردووندا دەکەن ١٠٤
جلی مایۆ ئازادییە ١٠٨
چەمکانێک پێویستە ڕاست بکرێنەوە ١١١
یاساکانی ڕزق و ڕۆزی ١١٤
دابونەریت یاخود ئایین؟ ١١٧

Scanned with CamScanner

ماڵەکانمان پێش حکومـەت ١٢٠
کوەیتی خۆشەویسـت ١٢٣
هونـەری ئامانجدارانەی ڕۆژئاوا ١٢٦
خوێندنـەوە ١٣٠
ڕاگەیاندنی پێغەمبەرانە ١٣٣
ئیمامـی ئەعزەم ١٣٦
کوا مرۆڤایەتیی موسـولمان؟ ١٣٩
ئایا پێغەمبەر بـوو؟ ١٤٢
ئەحمەد کۆچی دوایـی کرد! ١٤٥
دواتـر لەگەڵ عەرەبدا! ١٤٩
باوەڕدارێک و بێباوەڕێک ١٥٤
سـعودی و هیندی ١٥٧

بەشـی چوارەم: ڕازەکان لەبارەی ڕووداوەکانەوە ١٦١
بیـورە پێغەمبەری خودا! ١٦٣
زەمینلەرزەکانی ئاسیا... سزا یان میهرەبانی؟ ١٦٦
خودایە! ڕێنموونیی خەڵکی دانیمارک بکە ١٦٨

Scanned with CamScanner

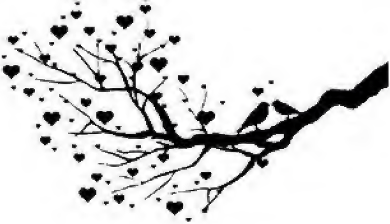

پێشەکی

بە ناوی خوای بەخشندە و میهرەبان، درود و سەڵاوات لەسەر خۆشەویستمان موحەممەدی کوڕی عەبدوڵلا بێت، درودێک شایەن و لایەقی ئەو زاتە بێت تا ڕۆژی پاسلان.

ڕازەکانی "مـن" دەرەنجامی خوێندنەوە و ئەزموونکردنێکی چەندین ساڵن، کە لەو ماوەیەدا وەرچەرخانی گەورە لە ژیانمدا ڕوویداوە، لە زیادەڕەوی و بەڕاڵایی و بێئاگایی و دوور بوونم لە خوا، گۆڕا بۆ زیادەڕەوی کردنم لە ئایینداریدا، تا گەیشتوومەتە ئەم حاڵەی ئەمڕۆم – کەوا حساب دەکەم بەشێک لە وەمیانڕەوی تێدایە- بە بێ زیادەڕەوی و کەمتەرخەمی... بۆیە لەگەڵ ئەوەی خەرمانی ئەزموون و ئەندێشەم فراوان دەبێت، بەردەوام ڕۆژ لە دوای ڕۆژ شتی زیاتر فێردەبم، هەر ئەوەش بەختەوەری ڕاستەقینەیە، وەک سوقراتی فەیلەسوف دەڵێت: بەراستی ژیانکردنی دروست بریتییە لە گەڕانی بەردەوام بەدوای زانستی حەقیقیدا... .True Knowledge

لە ماوەی ئەو چەند ساڵەی رابردوودا هەستێکی قوڵی ئیمانی وام بۆ دروست بووە گەیشتوومەتە ئەو راستییەی کە گەنجان کاری زۆر باشیان لە دەست دێت، ئەگەر بتوانین وەبەرهێنان لەو کارە باشانەدا بکەن و پەرەیان پێبدەن...

کێشەی هەنووکەییمان لە خودی گەنجەکاندا نییە، بەڵکو کەمتەرخەمی لە چوارچێوەی خێزان و قوتابخانەو راگەیاندنەکاندایە. کە دەستی گەنجەکانمان ناگرن و بەرەو رێگای دروست و داهێنان و وەبەرهەمهێنان و چست و چالاک بوونیان نابەن.

ئەگەر بتەوێت گۆرانکاری دروست بکەی لە خۆتدا یان لە کەسانی دیکەدا، ئەوا نەخشەیەکی سێ رەهەندی هەیە دەبێت گۆران لە هەموو لایەکانیدا ئەنجام بدەیت، تاوەکو گۆرانکارییەکە گشتگیر و کاریگەر فەراهەم بێت... ئەو سێ رەهەندەش لەم لایانەی خوارەوە پێکهاتووە:

١. هزر و فکر: بنەمای هەر گۆرانکارییەک لە هزرەوە سەرچاوە دەگرێت، بیر و ئاوەز وەک شۆفێری سەیارەیەک وایە کە ئاراستەکان دیاری دەکات، ئەگەر بیرو ئاواز گۆرا ئەوا بەو ئاراستەیەدا ژیان و چارەنوس دەگۆرێت.

٢. دڵ: دڵ وەک سوتەمەنی ئۆتومبێلە، ووزەی تەواو دەدات بە جوڵەی سەیارەکە. بەبێ پاڵنەری دڵ و حەماسەتەکەی بیرو ئاوەز ناتوانن گۆرانی تەواو دروست بکەن وەک سەیارەیەک وایە بەبێ سوتەمەنی ناتوانێت هیچ سودی هەبێت یا شۆفێریشی هەبێت.

٣. ئاکار: چەندین بەهرەو ئاکاری بەرچاو هەن کە پێویستە لە هەر کەسێکدا هەبن بۆ گەیشتن بەو ئامانجانەی بیرو ئاواز دیارییان

دەکات و دڵ بەگەڕباندەخات... کەسێک کە لە ناو سەیارەکەیدا دانیشتووە و دەزانێت بۆکوێ بچێت، و سوتەمەنی تەواویشی پێیە، بەڵام ناتوانێت سەیارەکە بەشێوەی دروست بجوڵێنێت بەبێ ئەوەی فێری شوفێری بێت.

لەبەر ئەو هۆکارانەی باسمان کرد ئەم کتێبەم دابەش کردووە بۆ سێ بەشی سەرەکی: رازەکانی هزر، و دڵ، و گەشەپێدانی خود؛ ئومێدەوارم خوای گەورە ئەم رازانە بکاتە مایەی گۆڕانێکی باش و کاریگەر لای گەنجاکانمان.

لە کۆتایدا زۆر سوپاسی ئەو کەسانە دەکەم کە هاوکارم بوون لە نوسینی هەر بابەتێکدا، هەرچەندە ئەو کەسانەش زۆر زۆرن، بەتایبەت ئەم ئازیزانە:

دایک و باوکم... سوپاس بۆئێوە کە باش پەروەردەتان کردم، سوپاس بۆ چاودێری کردنتان، سوپاس بۆ پشتگیری کردنتان بە مادی و مەعنەوی و دڵ و گیانتان، ئێوە بنچینەی منن: هەر کارێکی باش ئەنجامی بدەم بە ئیزنی خوا لە تەرازووی چاکەکانی ئێوەدا هەیە.

مامۆستاکانم... دکتۆر تاریق سوەیدان، حەبیب جفری، شێخ حەمزە یوسف، دکتۆر یوسف قەرەزاوی، شێخ موحەممەد غەزالی رەحمەتی خوای لێبێت، شێخ شەعراوی رەحمەتی خوای لێبێت، مامۆستا عەمر خالید، عەدنان زەهرانی، شێخ عومەر عەبدولکافی، نوسەری ئەمریکی ستیڤن کۆڤی، ئانتۆنی رابنز... زۆرتانەوە لێ فێربووم، جا بە خزمەتتان گەیشتبم یاخود نوسینەکانتانم خوێندبێتەوە، دوای فەزڵی خوای پەروەردگار فەزڵتان بەسەر منەوە

ئیجگار زۆرە لە هەمیەر ئەو توانا و بەهرانەی کە ئەمرۆ خاوەنیانم.

هاوسەرە ئازیزەکەم... زۆر سوپاس بۆ ئەوەی لەگەڵم بوویت، سوپاس بۆ خۆشەویستییەکەت، بۆ چاودێری کردنەکەت، سوپاس بۆ ئەو کەشەی بۆت سازاندم تا بتوانم داهێنان بکەم، لە دڵمدا شوێنی تایبەتت هەیە، باشترین هاوسەر تۆیت، باشترین دایک بۆ منداڵەکانم هەر تۆیت...

ئەحمەد شوقەیری

بەشی یەکەم

ڕازەکانی دڵ و گیان

Scanned with CamScanner

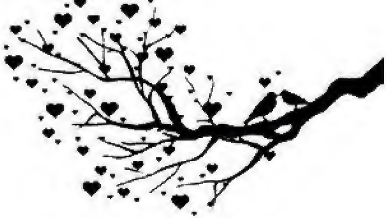

دڵم

دڵم! بە سنگێکی فراوانەوە، ئەم وتەیەم لێوەربگرە، سوێند بەخودا، تەنیا لەبەر ئەوەی خۆشم دەوێیت ئەمەت پێدەڵێم. هیچ ناڵێم ئەگەر نەزانم تۆ، نیهێنی خۆشبەختی و نەگبەتی منیست، نهێنی باشی و خراپی منیت. نهێنی نزیکی و دووری منیت لە خوداوە. گوێم لێبگرە، بەڵکو ئەم وتەیە، سوودی بۆ منیش و تۆش تێدا بێت.

سوێند بە خودا، ڕاڕاییت ماندووی کردووم، ڕۆژێک دەتبینم لەگەڵ مەلائیکەتەکانیت و لەوپەڕی پاکی ڕۆحانی بووندایت و لە بەرزترینی پلەکاندایت. ڕۆژێک دەتبینم، دەست لە ملی شەیتانەکانیت و لەوپەڕی خراپی، بزێوی و لاساریدایت، لە نزمترین پلەکاندایت.

دڵم! دەزانم تاوانی زۆرم کردووە. هەموو تاوانێکیش خاڵێکی ڕەشی لە تۆدا دروستکردووە؛ بووەتە هۆکاری غافڵبوونت. بەڵام ئایا ڕێگەیەک بۆ سڕینەوەی ئەو تارماییە ڕەشە نییە؟

پێم دەڵێیت: «بگەڕێوە بۆ لای خودا و تۆبە بکە». پێت دەڵێم: «تۆبەم کرد و تۆبەم کرد، پاشانیش هەر تۆبەم کرد، بەڵام تا ئێستا شوێنەواری تاوان، بە ڕووتەوە ماوە و لانەچووە.

تا ئیستا، رابردوو بەشێکی لە تۆ داگیرکردووە و نایەوێت بڕوات. باشە چارەسەر چییە؟ چۆن ئەو هەموو شوێنەوارەی تاوان و ئازارەت لێبکەمەوە؟ چۆن ئەو هەموو رابردووە پڕ ستەمەت لێ وەدەرنێم؟»

دڵم! ئەوە چیتە هەر کردەوەیەک دەکەم، سەیرێکی ڕووە دونیاییەکەی دەکەیت؟ بە هەرکارێک هەڵبستم، بەشێک لە حەزی دونیای تێدەکەیت، تاکو ئەوەی کە گومانم بۆ دروستبووە و بڵێم: «لەوەتەی من دروستبووم، هیچ کارێکم بە دڵسۆزی و لە پێناو خودادا نەکردووە!»

ڕزگارم بکە، ئایا نازانیت کە ڕووپامایی و خۆشویستنی دونیا، لەو هۆکارانەن کە هەموو کردەوە چاکەکانم، وەکو تۆز بەردباد دەکەن؟

دڵم! زۆر ڕوانینت بۆ بەدیهێنراوەکان و بێئاگاییت لە بەدیهێنەر، لەناوی بردووم. ئایا ناتوانیت، یەک کردەوەم پێببەخشیت کە تەنیا لە پێناو خودادا بێت؟ تەنیا یەک کردەوە کە گوێ نەدەیتە هیچ مرۆڤێک، چاوت لە سوپاسگوزاری کەس نەبێت، بەڵام تەنیا لە پێناوی خودادا بێت؟

وەڵلا، ئەگەر وەڵامی ئەم داوایەم نەدەیتەوە، لە ڕۆژێکدا کە سەیری شێوە و کردەوەکانمان ناکرێت، بەڵکو تەنیا سەیری دڵەکان دەکرێت کە لە پشت کردەوەکانەوە بوون، خۆم و خۆیشت لەناودەچین. سەیری تۆ دەکەن، ئەی دڵەکەم! ئەو کات دەبینن لە پشت هەر کردەوەیەکەوە کە ئەنجامم داوە، مەبەستێکی دونیایی هەیە. دەی سوێند بە خودا! ئەگەر پەیمانێک نەبەستین بۆ ئەوەی ئەم دۆخە خراپە چارەسەر بکەین، ئەوا بەڕاستی،

خراپترین سەرگەردانی هەتا هەتایی چاوەڕێمان دەکات.

دڵم! خەو بەوەوە دەبینم دونیات لێ وەدەرنێم، بەڵام چۆن بتوانم، لە کاتێکدا کە دونیا هەموو ڕەهەندەکانی ژیانی تۆی پڕکردووە؟ چۆن دەکرێت، کاتێک دونیا و خۆشییەکانی، بوونەتە خواردن و خواردنەوەت؟ چۆن دونیات لێ دەربکەم؟

تکایە ڕێم نیشان بدە، لە کاتێکدا ڕێگەم ون کردووە، وام لێهاتووە ناتوانم تامی هیچ شتێک بکەم. ڕێم نیشان بدە، ئەی دڵەکەم! پێویستم بەو ساتانەیە کە چۆڵ بێت لە هەموو، جگە لە خودا! ڕێم نیشان بدە، دونیا پشتی شکاندووم، گرنگیدانم پێی ماندووی کردووم. ڕێم نیشان بدە، بەڕاستی تامەزرۆی دیداری خودام بووت، ئەی دڵەکەم!

دڵم! بەڵێن بێت، ئەگەر تۆ دڵسۆزیت بۆ خودا هەبێت، بەخشش‌ێکی وات پێ دەنوێنم، هەرگیز تامت نەکردبێت.

دڵم! بەڵێن بێت، ئەگەر بەڕاستی خودات خۆشبوێت؛ ئەوا چێژی وات نیشان دەدەم، هەرگیز خەوت پێوەی نەبینیبێت.

دڵم! بەڵێن بێت، ئەگەر بەڕاستی دونیات لە خۆت وەدەرنا؛ ئەوا دونیات بۆ دێنم کە لەبەر پێتدا بکەوێت، ئەگەر بە زۆریش بێت.

دڵم! بەڵێن بێت، بەڵێن بێت، بەڵێن... بەڕاستی، ئەگەر متمانە بە قسەکانی من ناکەیت، متمانە بە قسەکانی ئەو خودایە بکە کە منیش و تۆیشی دروستکردووە و بەڵێنەکانیشی هەمووی ڕاستن.

دڵم! ئەم نزایەت بە دیاری بۆ دەنێرم، بەڵکو خودای گەورە ئەم وشکاییەی نێوانمان نەهێڵێت و نێوانمان چاکبکاتەوە

خودایـــە! دڵــم هیدایــەت بــدە بــۆ خۆشەویســتی خــۆت و پێغەمبەرەکــەت. خودایــە! دونیــا بخەیتــە مشــتمەوە و نەیخەیتــە دڵمــەوە. خودایە گیــان! دڵــم ســپاردەی تــۆ دەکــەم، دڵــم چــاک بکــە، پاکــی بکــەرەوە و بەهێــزی بکــە. خودایــە! دڵــم لــە هــەر تــاوان و هەڵەیــەک ســاف و بێگــەرد بکــە، وەک چــۆن جلوبەرگــی ســپی لــە پیســی پــاک دەبێتــەوە.

بەراســتی، لــە جەســتەدا پارچەیــەک گۆشــت هەیــە، ئەگــەر چــاک بــوو؛ ئــەوا ســەرتاپای جەســتە چــاک دەبێــت و ئەگــەر گەنــدەڵ و خراپ بــوو؛ ئــەوا ســەرتاپای جەســتە خــراپ و گەنــدەڵ دەبێــت. ئــەو پارچــە گۆشــتە، بریتییــە لــە دڵ.

Scanned with CamScanner

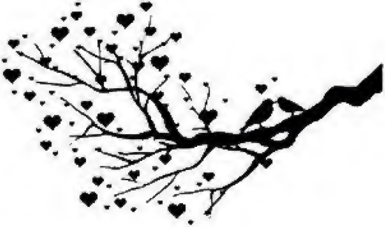

پرسیاره باوەکان دەربارەی ڕۆح

ئایا مردووەکان ئاگادارن، کاتێک زیندووەکان سەردانیان دەکەن و سەلامیان لێدەکەن؟

بەڵێ، (ئیبن قەییم) بە چەند بەڵگەیەکی زۆر، ئەم مەسەلەیەی هێناوە. لەوانە فەرموودەیەکی پێغەمبەر(د.خ.) کە دەربارەی ئەم بابەتە دەفەرمووێت: «هەر کەسێک سەردانی گۆڕی براکەی بکات و لە تەنیشتی دانیشێت؛ ئەوا سەرەخۆشی لێدەکات و وەڵامی دەداتەوە، تاوەکو لە لای هەڵدەستێت».

جا وێنای بکە، ئێستا لەم ساتەدایت و دەتوانیت لە تەنیایی براکەت یاخود دایکت یان هەر خزمێکت، بە تەنیا سەردانیکردنی، لە قەبرەکەیدا بڕەوێنیتەوە.

بەڵکو زیاد لەوەش، (ئیبن قەییم) چەندین وتە دەهێنێت کە تەنانەت کردەوەکانی زیندووەکان، پیشانی خزمە مردووەکانیان دەدرێت، ئەگەر شتی چاکە ببینین؛ دڵخۆشدەبن و ڕوویان دەگەشێتەوە.

ئایا کردەوەکانمان بە مردووەکان دەگات؟

(ئیبن قەییم) دەڵێت: «ڕۆحەکان دوو بەشن: ڕۆحانێک کە ئازار دەچێژن و ڕۆحانێکیش ناز و خۆشییەکان دەنۆشن. ئەوانەی

کە ئازار دەچێژن، بە سەردانیکردنی گۆڕەکانیان، لە سزاکانیان کەم نابێتەوە. بەڵام ئەو ڕۆحانەی لە بەخششدا دەژین، ئازادن و لە کاتی سەردانکردنیاندا، بە خۆشەویستانیان دەگەن. هەروەها لەوەی چی لە دونیادا ڕوودەدات، ئاگاداریان دەکەنەوە».

ئایا ڕۆح و گیانی مردووەکان بەیەکدەگەن؟

(ئیبن قەییم) دەڵێت: «ڕۆحی زیندووەکان لە ڕێگەی خەوەوە، بە ڕۆحی مردووەکان دەگەن، بەڵکو قسەش لەگەڵ یەکتری دەکەن و هەواڵی کاروباری دونیایان پێ دەڵێن... پاشان نموونەیەکی زۆر ناوازەمان بۆ باس دەکات و دەڵێت: (عەوفی کوڕی مالیک و صەعبی کوڕی جوسامە، دوو هاوڕێی یەکتری بوون، بەیەکەوە لەسەر ئەوە ڕێککەوتبوون کە هەر کامێکیان لە پێشدا مرد، ئەگەر توانی، با بێتە خەوی ئەوەکەی تریان کە ماوە. صەعبی کوڕی جوسامە وەفاتی کرد، عەوف لە خەویدا بینی و پرسیاری لێکرد) ئەرێ چییان لێکردیت؟) صەعب وتی: (الحمدللە، خودا لێمان خۆش بوو). پاشان عەوف پەڵەیەکی ڕەشی بە دەموچاوی صەعبەوە بینی و وتی: (ئەوە چییە؟) وتی: (دە دینارم لە فلان کەسی جولەکە قەرزکردووە، بڕۆ لەماڵەوە لە باخەڵەکەمدا دەیدۆزیتەوە- بابەتەکەی بۆ شیکردەوە و شوێنی پارەکەی پێ وت-. ئەوە بزانە برام، هەر شتێک لە ماڵەکەی من ڕووی دابێت، دوای مردنیشم هەواڵەکەیم پێگەیشتووە. تەنانەت ئەوەشیان پێگوتووم کە پشیلەکەمان چەند ڕۆژێکە تۆپیوە! بەمە، عەوفی کوڕی مالیک لە خەوەکەی بەخەبەر هات و زۆر واقی وڕمابوو! لە دڵی خۆیدا وتی: (دەبێت بچم چاودێری ئەو شتە بکەم)... دەستبەجێ ڕۆیشت بۆ ماڵی صەعب و گەڕا، پارەکەی لەو شوێنەدا دۆزییەوە کە ئاماژەی پێکردبوو، لە

Scanned with CamScanner

ناو باخەڵێکیدا بوو. ڕاستەوخۆ ڕۆیشت بۆ لای کابرای جولەکە، پرسیاری پارە قەرزەکەی صەعبی لێکرد، ئەویش وتی: «بەڵێ، دە دینارم بە قەرز لە من وەرگرتووە». عەوفیش خێرا پارەکەی بۆ کابرای جو گێڕایەوە. پاشان گەڕایەوە بۆ لای خانەوادەی صەعب و پرسیاری لێکردن کە: «هیچ ڕووداوێک لە ماڵی ئێوەدا ڕووی نەداوە؟» ژنەکەی صەعبیش وتی: «بەڵێ، پشیلەیەکمان هەبوو، پێش چەند ڕۆژێکە تۆپیوە!»»

ئایا دەکرێت، کردەوەی چاکە بە دیاری بۆ ڕۆحی مردوو بنێرێت؟

(ئیبن قەییم)، زۆر جوان ئەمە ڕوونده‌کاتەوە، ئەو پێی وایە: «دروستە هەموو کردەوەیەکی چاک، بۆ مردوو بکرێت بە دیاری» و دەڵێت: «بە ئیزنی خودا، ئەو دیاریانە، هەموویان بەو مردووە دەگەن... نوێژ، ڕۆژوو، حەج و عومرە، قورئان خوێندن و هەموو چاکەیەک کە بگونجێت، وەک زیادەیەک بۆ مردوو، بە مەبەستی هەدییەکردن بۆ ڕۆحی بکرێت، بە ئیزنی خودا، لە گۆڕەکەیدا پێی دەگات...».

هەموو ئەو زانیارییانەی سەرەوە، لە کتێبی (گیانی)ی ئیبن قەییمەوە وەرگیراوە.

دایکە (تریسا)

سیفەتێکە بە بێ بوونی ئەو، هەموو کردەوەکان بەتاڵ دەبنەوە، کێوی کردەوە چاکەکان، بە تۆز دەبن. سیفەتێکە بەبێ ئەو، تەنانەت شەهید، چاکەکار و قورئانخوێنیش، دەچنە ئاگری دۆزەخەوە. سیفەتێکە، زۆرێک لە خەڵکی لێی بێئاگان، لەبەر ئەوەی بە چاوی ئاسایی نابینرێت؛ بۆیە پشتگوێیان خستووە و لەبیریان کردووە، ڕەچاوی ناکەن وەک ئەوەی شایەنییەتی ڕەچاو بکرێت.

دڵسۆزی... ئەوەیە کە هەرکارێک دەیکەیت، تەنیا لە پێناو خودادا بێت. نەک بۆ ئەوەی کە پێت بڵێن: «بەڕاستی چاکەکاریت»، نەک پێت بڵێن: «بەڕاستی تۆ مەترسیداریت»، یان نەک بۆ ئەوەی کە پێت بڵێن: «سوپاس»، بەڵکو تەنیا بۆ ئەوەی ڕەزامەندی خودا بەدەستبهێنیت. کارێکی قورسە، کارێک بکەیت هیچ بەدیهێنراوێک لەبەرچاو نەگریت و نەبینیت، تەنیا بۆ خودا بێت. دڵسۆزی لە گەورەترین بەخششەکانی خودایە. خودا بەهەر کەسێکی نابەخشێت، ئەگەر ویستی چاکەی پێی نەبێت.

چەندان کتێب و بابەتم دەربارەی دڵسۆزی خوێندووەتەوە، بەڵام لەبەر هۆکارێک یان زیاتر، ئەوەی کاریگەری لە سەر ئاوەز،

Scanned with CamScanner

دەروون و دڵم هەبوو، بابەتێک بوو کە لەم چەند ڕۆژەی ڕابردوودا، لە کتێبێکی نوێی «ستیڤن کۆڤی»دا خوێندمەوە، بە ناونیشانی: (خوی هەشتەم)، خودی نووسەر، نووسەری کتێبێکی بەناوبانگە بە ناوی: (حەوت خووەکەی کەسە زۆر کاریگەرەکان).

دەستەواژەکە دەڵێت: «هیوام وایە، بە تێرامان و وردبوونەوەوە بخوێنرێتەوە».

زۆر جار خەڵکی، نابابەتی، ناهەزری و خۆپەسەندن... بەهەر شێوەیەکبن، لێیان ببورە.

ئەگەر تۆ باش و میهرەبان بیت، خەڵک تانەی ئەوەت لێدەدەن کە خراپەکاریی خۆت لە پشت ئەو میهرەبانییەوە دەشاریتەوە... هەرچۆنێک بێت، هەر میهرەبانبە.

ئەگەر کەسێکی سەرکەوتوو بیت، هاوڕێی دووڕوو و بێبارت بە چواردەوردا لێ کۆدەبنەوە... هەرچۆنێک بێت تۆ سەرکەوتووبە.

ئەگەر کەسێکی سەر ڕاشکاو و ساماڵ بیت، بە دڵنیاییەوە بە هۆیەوە؛ خەڵک فریوت دەدەن... هەرچۆنێک بێت، تۆ هەر سەر ڕاشکاو و ساماڵبە.

ئەوەی لە چەند ساڵێکدا دروستی دەکەیت، لەوانەیە یەکێک بێت و لە شەوێکدا وێرانی بکات، هەرچۆنێک بێت، تۆ بنیاد بنێ و دروست بکە.

ئەگەر خۆشبەختی و قەناعەتت بەدەستهێنا، لەوانەیە خەڵکی ئیرەییت پێببەن، هەرچۆنێک بێت، تۆ خۆشبەختبە.

چاکەیەک کە ئەمڕۆ دەیکەیت، خەڵک سبەینێ لە بیری دەکەن... هەرچۆنێک بێت، تۆ هەر کاری چاکە بکە.

هەرچۆنێک بێت، چی خێر و بێرت هەیە، بەم جیهانەی بدە.

لە کۆتاییدا، شتەکان لە نێوان خۆت و خودادا دەمێننەوە... هەرچۆنێک بێت، شتەکان لە نێوان تۆ و خەڵکیدا نییە.

(لە وتەکانی دایکە تریسا)

بەڵێ، بەڕاستی... ناتوانین لە کردەوەکانماندا دڵی هەموو خەڵکی ڕازی بکەین و خوداش لێمان ڕازی بێت. تۆ وا کار بکە کە خودا دەبینێت، با قسە و قسەڵۆکی خەڵکی کار لە ورەت نەکات.

خودا لە بەندە دڵسۆزەکانی خۆت بمانگێڕێت، ئامین!

بەرنامەی کتێبخانە
بەخۆرایی
کتێبخانە

Scanned with CamScanner

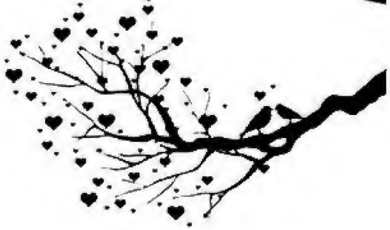

چوار ژن

دەگێڕنەوە، لە سەردەمانی زوودا، یەکێک لە پاشاکان چوار ژنی هەبوو. ژنی چوارەمی لە هەموویان خۆشتر دەویست، جلی جوانی بۆ دەهێنا، لەگەڵیدا مامەڵەی زۆر خۆشبوو. گرنگیی زۆری پێدەدا و تەنیا باشترینی پێدەبەخشی. هەروەها ژنی سێیەمیشی زۆر خۆشدەویست، زۆر شانازی پێوەدەکرد و لای هاوڕێکانی هەردەم خۆی بەوەوە هەڵدەکێشا. لە هەمان کاتدا، پاشا زۆر دەترسا لەوەی کە ڕۆژێک وازی لێبێنێت و لەگەڵ پیاوێکی تردا بڕوات. ژنی دووەمیشی خۆشدەویست، هەرکات تووشی کێشە دەبوو، هەردەم ڕووی لێ دەنا، ئەویش هەردەم یارمەتی دەدا و لە کاتی ناخۆشییەکانیدا لەگەڵیدا دەبوو. بەڵام ژنی یەکەمی، هەرچەندە هاوسەرێکی زۆر بەوەفابوو، لە پاراستنی موڵک و قەڵەمڕەوەکەیدا یارمەتی زۆری دەدا، بەڵام پاشا خۆشی نەدەویست. هەرچەندە ئەو پاشای زۆر خۆشدەویست.

ڕۆژێک پاشا نەخۆش کەوت و هەستی کرد ئەجەلی نزیک بووەتەوە، بیری کردەوە و گوتی: «ئێستا من چوار ژنم هەیە، نامەوێت بە تەنیا بچمە گۆڕەکەمەوە». بۆیە لە ژنی چوارەمی پرسی: «تۆم لە هەموویان خۆشتر دەویست و بە دەم

Scanned with CamScanner

داواکارییەکانتــەوە دەهاتــم، جلوبەرگــی جوانــم بــۆ دەهێنایــت، گرنگــی زۆرم پــێ دەدایــت. ئــەوا ئێســتا مــن دەمــرم، ئایــا رازی دەبیــت کــە لەگەڵــم بێیــت و ببیتــە بــە هاوڕێــی گــۆڕم؟»

ژنــی چوارەمــی وتــی: «نەخـــــــێر، هەرگیــز». ئینجــا ڕۆیشــت، بەبــێ ئــەوەی هیــچ ئاوڕێکــی بــە ســۆز و میهرەبانــی بــۆ بداتــەوە.

دواتــر پاشــا، ژنــی ســێیەمی بانگکــرد و لێــی پرســی: «بــە درێژایــی ژیانــم، تــۆم زۆر خۆشویســـتووە. ئێســـتاش کــە دەمــرم، ئایــا دەبیتــە هاوڕێــی گــۆڕم؟» ژنــی ســێیەم وتــی: «بــە دڵنیاییــەوە نەخێــر، لێــرە ژیــان زۆر خۆشــە و لــە پــاش مردنــت، دەڕۆم و هاوســەرگیری لەگــەڵ کەســێکی دیکــەدا دەکــەم».

پاشـــان ژنـــی دووەمـــی بانگکـــرد و لێـــی پرســـی: «هـــەردەم بـــۆ یارمەتــی، ڕووم لــە تــۆ کــردووە و تــۆش یارمەتیــت داوم. ئێســـتاش دووبــارە پێویســتیم بــە یارمەتیتــە. کاتێــک کــە دەمــرم، ئایــا دەبیتــە هاوڕێــی گــۆڕم؟»

ژنــی دووەم وتــی: «ببــورە، ئەمجــارە ناتوانــم یارمەتیــت بــدەم. ئــەوەی پێــم دەکرێــت، ئەوەیــە بــۆ نــاو گۆڕەکــەت بتنێــرم و تــا گۆڕســـتان لەگەڵــت بــم».

پاشــا لــە وەڵامــی ئــەو ژنانــەی، خەمبارییەکــی تونــد دایگــرت. لــە نــاکاودا دەنگێــک هــات و وتــی: «مــن دەبمــە هاوڕێــی گــۆڕت، بــۆ هەرکــوێ بڕۆیــت، هاوەڵیــت دەکــەم». پاشــا کــە ســەری هەڵبــڕی، بینــی ژنــی یەکەمیەتــی، ئــەو، بەهــۆی پشــتگوێخرانیەوە لــە لایــەن پاشــاوە؛ زۆر لاواز بووبــوو، هــەروەک بڵێیــت تووشــی بێخۆراکــی بووبێت.

پاشــا لــەوەی کــە لــە ژیانیــدا بــە خراپــی مامەڵــەی لەگەڵــدا کــردووە؛ هەســتی بــە شــەرمەزاری کــرد و وتــی: «ئــاخ! خــۆزگا هــەر

لە سەرەتاوە زیاتر لەوانی تر گرنگیم بە تۆ بدایە، ئەگەر کات بگەڕێتەوە دواوە، گرنگی زیاتر بە تۆ دەدەم».

لە راستیدا، ئێمە هەموومان لە ژیانماندا، یەکی چوار ژنمان هەیە.

* ژنی چوارەم: جەستەمانە. جا هەرچەند بۆ جوانکردنی، کات و وزە بەکاربهێنین، بەڵام کاتێک دەمرین، هەر بەجێمان دەهێڵێت.

* ژنی سێیەم: موڵک و پلە و سامانمانە. کاتێک کە دەمرین، هەمووی بۆ کەسانی تر دەڕوات.

* ژنی دووەم: خێزان و هاوڕێیانمانن. هەرچەندە کاتێک کە زیندووبووین هاوسۆزمان و نزیکمان بوون، نزیکترین شوێن کە بتوانن لەگەڵمان بێن، تا سەر گۆڕەکانمانە.

* ژنی یەکەم: ڕۆحمانە. زۆربەی کات، پشتگوێخراوە؛ لەبەر ئەوەی شوێنی نارەزووەکانمان، سامانەکەمان وهاوڕێکانمان دەکەوین. لە کاتێکدا کە ڕۆحمان، تەنیا شتە کە لە گۆڕدا لەگەڵماندا دەمێنێت.

تۆش سەیرکە، ئەگەر ڕۆحەکەت: خۆی لە کارەکتەری مرۆڤێکدا ببینێتەوە، دەبێت شێوە و شکڵی چۆن بێت؟ بێزراو و لاواز و ئیهمالکراو؟ یاخود بەهێز و ڕاهێنراو و چاودێریکراو؟

(ئەم چیرۆکە لە ئیمەیڵێکی ئینگلیزییەوە وەرگیراوە).

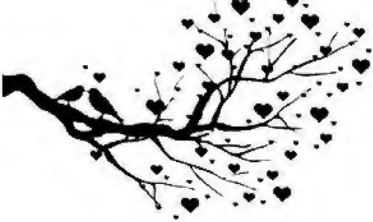

بۆ خودا

خودایە.. پەروەردگارا! ئیلاهی.. دروستکارم.. ئەی گەورەم.. پاک و بێگەردی بۆ ئەو هەموو ئارامگرییەت.. بۆ ئەو سۆز و میهرەبانییەت... بۆ ئەو هەموو ڕێزداری و بەخشندەییەت. پاک و بێگەردی بۆ تۆ کە بێجگە لە تۆ، هیچ خودایەک بوونی نییە... جگە لە تۆ، کەسم نییە لێی بپاڕێمەوە.. ئەکای لێبکەم. تۆ گەورەمیت.. هیچ پەناگەیەکم نییە، لای تۆ نەبێت. ئەی بیسەری هەموو سکاڵایەک!

درووود و سەلام ببارێت بەسەر باشترین دروستکراوەکانی خودا کە خۆشەویست و پێشەوامان موحەممەدی پێغەمبەرە (د.خ)، هەروەها درووود لەسەر خێزان و هاوەڵانی و نەوەکانی و خێزانەکانی تا ڕۆژی دوایی.

پەروەردگارا!

پاک و بێگەردی بۆ تۆ کە پێش ئەوەی بنووسم، دەزانیت چی دەنووسم.

پێش ئەوەی بڵێم، دەزانیت دەمەوێت چی بڵێم. پێش ئەوەی نیازم دەربڕم، دەزانیت نیازم چییە.

پێش ئەوەی سکاڵا بکەم، دەزانیت چ سکاڵایەک دەکەم.

Scanned with CamScanner

پێش ئەوەی داوا بکەم، دەزانیت چیم پێویستە.

پێش ئەوەی بپارێمەوە، دەزانیت چ نزایەک دەکەم. بێگومان ئەی پاک و بێگەرد- تۆ بەڕێزیت.

دەزانم لە پەرستندا کەمتەرخەمم؛ بە هۆی لاوازی ئیمانمەوە، کەم شەرمیمەوە، سپلەییمەوە، بێدەسەڵاتیمەوە بەرانبەر بە ئارەزووەکانم، کەم خۆشویستنی تۆوە، گوناهەکانی پێشترمەوە بووە کە هەریەکێکیان گوناهی تر بە دوای خۆیدا ڕادەکێشێت، بەهۆی هەندێک شتەوە بووە کە من نازانم و تۆ لێیان ئاگاداریت.

بەڵام دەزانم تۆ؛ بەڕێز و بەخشندەیت، هیچ کەس ڕەدناکەیتەوە، ئەگەر داوات لێبکات.

دەزانم تۆ؛ دانا و کاربەجێیت، ئەگەر ویستت لەسەری بێت، لە هەر کات، سات و جێگایەکدا بێت، وەڵامی نزاکان دەدەیتەوە.

دەی تۆ کە خودای تاک و بێهاوتایت، لێت دەپاڕێمەوە!

هانات بۆ دێنم!

بۆت بەچۆکدا دێم!

بۆت ملکەچ و زەلیلم!

لێت دەلالێمەوە!

لێت نزیک دەکەومەوە و دەتپەرستم. بە نزاوە دەستم بەرزدەکەمەوە و داوات لێدەکەم لە خۆشویستنتدا کۆمەکیم بکەیت!

داوات لێدەکەم، ئێستا کە لە نێو ئارەزووەکانی دونیادا تێداماوم، خۆشەویستی خۆت و خۆشەویستی پێغەمبەرەکەت، بخەیتە پێش خۆم!

داوات لێدەکەم، ڕێگای خۆشەویستی خۆت و خۆشەویستی پێغەمبەرەکەتم بۆ ڕووناک بکەیتەوە.

Scanned with CamScanner

داواکارم کۆمەکیـم بکەیـت؛ تـا بەسـەر دەروونمـدا سـەربکەوم و بمکەیتـە ئەهلـی ئاخیـرەت. بمکەیتـە نـاو بەنـدە تایبەتـەکان، راسـتگۆیان و پیاوچاکانـەوە!

داواکارم، هیوام پێببەخشیت و لە بێهیوایی بمپارێزیت!

پەروەردگارا!

زۆر کتێبم خوێندەوە؛ تاوەکو لە تۆ نزیک ببمەوە.

دەزانـم ئـەوە هیـچ نییـە تەنیـا دەسـتگرتنە بـە هۆکارەکانـەوە، وەک خـۆت فەرمانـت پێکردووین.

بۆیـە لـە سـەرەتا و کۆتاییـدا، هەمـوو شـتێک و هەمـوو فەرمانێـک هـەر بـۆ تـۆ دەگەرێتـەوە. ئەگـەر بفەرموویـت ببـە، دەبێـت. بە تـەواوی پەنـات پـێ دەگـرم!

ئـەی پـەروەردگارا لـەو هەمـوو گوناهانـەی تێیانـدا ژیـاوم، رەحمم پـێ بکەیـت!

خودایە بمکەرە بەندەی خۆت!

بـە تـەواوی مانـا، بـە هەمـوو واتایـەک کـە لـە وشـەی بەندایەتیدا هەیـە، بمکـەرە بەنـدەی خـۆت! لـە کاتـی خۆشـی، ناخۆشـیدا و لـە هەمـوو کات، شـوێن و حاڵەتێکـدا بمکـەرە بەنـدەی خـۆت. بمکـەرە بەنـدەت؛ لەبـەر ئـەوەی تـۆ خالقـی منیـت، شـایەنی ئـەوەی کـە بەندایەتیـت بـۆ بکرێـت. بمکـەرە بەنـدەت، بـە هەمـوو ملکەچییـەک کـە بـۆ تـۆ بێـت؛ چونکـە ملکەچـی بـۆ تۆیـە، ئـەی خاوەنـی هێـز و عیـززەت! بـە هەمـوو جەسـتەم، گیانـم، بـە تەواویـی دڵـم و عەقڵمـەوە بەندەتـم. خودایـە، تـۆش دڵـم، گیانـم، هـزرم، عەقڵـم، هەناسـەم و دەروونـم پـڕ لـە خۆشەویسـتی خـۆت بکـە!.. هیـچ خودایـەک نییـە جگـە لـە تـۆ، ئـەی پـەروەردگارم!

Scanned with CamScanner

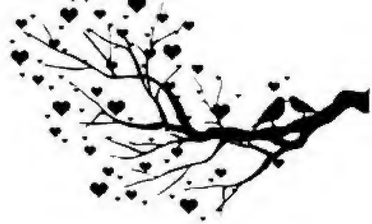

خۆشەویستی دونیا

یاسا سەرەکییەکانی بوزایەتی دەڵێت:

١- ژیان سەختییە.

٢- ئەو سەختییانە؛ هۆکارەکەی پەیوەستبوونی دڵ بە دونیا و ئارەزووەکانیەوەیەتی.

٣- بۆ کۆتاییهێنان بەو سەختییانە، پێویستە ئەو پەیوەستبوونەی دڵ بە دونیاوە، لەناوبەرین.

٤- بۆ لەناوبردنی ئەو پەیوەستبوونەی دڵیش بە دونیاوە، چەند کارێک پێویستە:

یەکەم: تێگەیشتنی دروست دەربارەی حەقیقەتی دونیاو لە ناوچوونی.

دووەم: باش مامەڵەکردن لەگەڵ بیرکردنەوەکاندا.

سێیەم: باش مامەڵەکردن لەگەڵ زماندا.

چوارەم: باش مامەڵەکردن لەگەڵ کردەوەکاندا.

پێنجەم: تێرامان و گۆشەگیری.

زانایانی ئیسلام، سێ خراپەی وابەستەبوونی دڵی مرۆڤیان بە دونیاوە باسکردووە:

١- سەقاڵبوونی بەردەوام و بەتاڵ نەبوونی.

Scanned with CamScanner

٢- خەمێک کە هەرگیز ناڕوات.
٣- ڕازی نەبوونێک کە هەرگیز ناڕوات.

پێغەمبەر(د.خ) دەفەرمووێت: «هیچ شتێک ناخی ئەوەی ئادەم تێر ناکات، جگە لە خۆڵ».

کە وابوو، واز لە دونیا بهێنین و پشتی تێبکەین؟ نا هەرگیز، بە پێچەوانەوە داوامان لێکراوە، لە هەموو ئەو بوارانەدا کە گونجاون داهێنانی تێدابکەین، لەم دونیایەدا سەرکەوتن بە دەستبهێنین، بەڵام ئەوە هەمووی بە نیازی دوارۆژە تا بنیاد بنرێت. با نان بخۆین؛ بە نیازی ئەوەی سوپاسی خودا لەسەر بەخششەکانی بکەین. با کە خەوتین، بە یازی ئەوە بێت کە پشوویک بە جەستەمان بدەین؛ بۆ ئەوەی بۆ دوارۆژ بەرگەی پەرستشەکان بگرێت. با کار بۆ ئاوەدانکردنەوەی زەوی بکەین کە خودای گەورە ئیمەی بە جێنشین تێداکردووە؛ تا بنیادی بنێین؛ بە مەبەستی هاوکاریکردنی یەکتری و چاکەکردن. با هاوسەرگیری بکەین؛ بە نیاز و مەبەستی داوێنپارێزی حەلال. با لەگەڵ هاوڕێکانمان کۆببینەوە و قسەی خۆش بکەین؛ بە مەبەست و ئامانجی برایەتی لە پێناوی خودادا. نهێنییەکە لە نیاز و نییەتدایە، نییەتیش جێگاکەی دڵە. کاتێک دوو گەنج بۆ قوتابخانە دەچن، هەردوکیان کۆشش دەکەن و دەخوێنن، بەڵام یەکێکیان لەبەر دونیا ئەم کارە دەکات، دووەمیان هەم لە پێناوی دونیا و هەم قیامەتیش ئەم کارە دەکات. ئەم دوانە جیاوازییان زۆرە، هەرچەندە بە ڕووکەش، هەردوکیان یەک کار دەکەن. جارێکی تریش نهێنییەکە، هەمووی لە دڵدایە.

لەبەر ئەوەیە زانایان وتبویانە: «دنیا نەویستی(زهد)، ئەوە

نییەکە پشت لە دونیا بکەیت، بەڵکو زوهدی حەقیقی ئەوەیە، بێ ئەوەی دڵت پێوەی وابەست بێت، دونیات هەبێت». لە نزای یەکێک لە پیاوچاکاندا هاتووە: «خودایەگیان! دونیا بخەیتە نێو دەستم، نەیخەیتە ناو دڵمەوە".

راهێنانی کردەیی: هەوڵ بدە، هەر کردەوەیەک کە ئەم هەفتەیە دەیکەیت، بە دوارۆژ و خودای گەورەوە پەیوەستی بکەرەوە. هەر کردەوەیەک بێت، بە سوودێکی قیامەتییەوە بیبەستەرەوە، بۆ نموونە: رۆیشتنت بۆ تاقیکردنەوەکان، بە تاقیکردنەوەی رۆژی دوایی لەبەردەمم خودادا پەیوەستی بکە. خوێندنەکە بە و وتەیەی پێغەمبەرەوە (د.خ) کە دەفەرمووێت: «خودای گەورە، کردەوەیەکی خۆشدەوێت کە بەندەکەی بە جوانترین شێوە ئەنجامی دەدات». گرێ بدە. یان کڕینی ئۆتۆمبێلێکی نوێ، بەو ئایەتەی کە خودای گەورە دەفەرمووێت: (وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ) واتە: (تۆ- ئەی موحەممەد(د.خ)- دەربارەی بەخششەکانی خودا بە سەرتەوە، بدوێ)، ببەستەرەوە. خوشکی موسوڵمان، کڕینی پۆشاکەکەت بەو وتەی پێغەمبەرەوە کە دەفەرمووێت: «(خودای گەورە جوانە و جوانیشی خۆشدەوێت»، گرێبدە. هەروەها بە هەمان شێوە.

با ببینە ئەو کەسانەی کە (عەمر خالد) دەڵێت: «بازرگانی نیازەکان بین»!

کوێر کێیە؟

لەو کاتەوەی کە لە دایک بووە، بۆ ماوەی (٣٠) ساڵ، ژیانی لە نابیناییدا گوزەراندووە. لەگەڵ بەرەو پێشچوونی کەرتی تەندروستیدا، هەلی ئەوەی بۆ هەڵکەوت کە نەشتەرگەری چاوەکانی بکات. دوای ئەوەی بۆ نەخۆشخانە چوو و نەشتەرگەری بۆ کرا، کاتێک کە پزیشکەکە برینپێچەکەی لەسەر چاوی لابرد، چاوەکانی کردەوە؛ بۆ ئەوەی بۆ یەکەمجار لە ژیانیدا، ڕۆشنایی ببینێت! بەڕاستی ئەوە ڕووداوێکە، لە هەموو دونیادا چەند جارێکی کەم نەبێت، ڕوونادات (ئەوەی بە نابینایی لەدایک ببێت، دواتر ڕۆشنایی بۆ چاوەکانت بگەڕێتەوە).

کاردانەوەکەی بۆی جەرگبڕ بوو. ئەو کات نەیتوانی کە جیاوازی لە نێوان ئەو شتانەدا بکات کە بینیبوونی؛ لەبەر ئەوەی هەموو ژیانی، لەوەتەی لەدایکبووە، شتەکان لە ڕێگای دەستلێدانەوە دەناسێتەوە. ئەو لە ڕێگەی دەستلێدانەوە نەبێت، نازانێت کە سێو چۆنە. لە مانای ڕەنگەکان تێناگات، تەنانە لە شێوە و ڕووخساری مرۆڤیش تێناگات، بە شێوەیەک کە تەنانەت ناتوانێت لە دوور و نزیکیی شتەکان تێبگات. ئەمانە

Scanned with CamScanner

هەموویـــان شـــتگەلێکن، ناگونجێـــت لێیـــان تێبگەیـــت و راڤەیـــان بکەیـت. لـە رێگـەی بینینـەوە نەبێـت. بـە درێژایـی ژیانـی، عەقڵـی پەیوەســـتبووە بـــە هەســـتی دەســـتلێدانەوە. هیـــچ پەیوەندییـــەک لـــە نێـوان چـاوی و عەقڵیـدا بوونـی نەبـووە. چەنـد هەفتەیەکـی دوای نەشتەرگەرییەکەشـی، هـــەر وەک نابینایـــەک بەڕێدەکـــرد. ئـەو دەیبینـی. بـەڵام لـەو شـتانە تێنەدەگەیشـت کـە دەیبینیـن. پاشـان، وردە وردە فێـری ناسـینی شـتەکان دەبـوو. سـێو دەبینێـت، نایناســـێت. پاشـــان دەســـتی لێـــدەدات، دەیناســـێتەوە. ئەوجـــا پەیوەنـدی نێـوان چـاوی و ئـەو شـتەی کـە دەسـتی لێـداوە، دروسـت دەکات. دواجـار عەقڵـی لـە شـتەکە حاڵـی دەبێـت. چەنـد مانگێـک بـەم شـێوەیە تێپـەڕی، چونکـە ئـەو ڕانەهاتبـوو لەسـەر تێڕوانینـەکان، ئیتـر تێبینـی کۆمەڵێـک شـتی دەکـرد کـە کەسـی ئاسـایی، تێبینـی وای نەدەکـرد. دواتـر وای لێهـات کـە گوزارشـتەکانی دەم و چـاوی بـە ئاسـایی دەناسـیەوە. وای لێهـات کـە تێبینـی گوزارشـتی دووڕووی، شـڵەژان و کۆمەڵێـک شـتی تـری دەکـرد کـە مرۆڤـی ئاسـایی هەسـتی پێنەدەکرد(مەگـەر کەسـێک کـە شارەزایی هەبێـت). لێـرەوە لـە مانـای ڕوومەتناسـی تێگەیشـت. ڕوومەتناســی بریتییــە لــە: توانــای تێبینیکردنــی گوزارشــتەکانی دەموچـاو کـە بەهۆیـەوە، کۆمەڵێـک شـت دەبینێـت کـە کەسـی تـر ئـەوە نابینێـت. هەندێـک لـە پێشـینان، کاتێـک کەسـێک بهاتایەتـە لایـان، ئەگـەر گوناهێکـی کردبایـە، ئـەوا شـوێنەواری ئـەو گوناهەیـان بـە ڕوویـەوە هەسـت پێکـردووە.

بـا بـۆ لای هاوڕێکەمـان بگەڕێینـەوە کـە ئێسـتا دەتوانێـت چێـژ

لە هەموو ئەو شتانە ببات کە مرۆڤی ئاسایی، هیچ نرخێکیان بۆ دانانێت. لە هەڵهاتن و ئاوابوونی خۆر، لە وێنەی منداڵێکی بێگەرد کاتێک دەگری و لە هەموو باڵندەیەک کە بە ئاسماندا دەفڕێت، چێژ دەبینێت.

دوای چەند مانگێک، ڕووداوێکی سەیر ڕوویدا، ئەوەبوو حاڵەتێکی تارمایی کتوپڕ، بەسەرچاوەکانیدا دەهات. چەند چرکەیەک بەردەوامدەبوو دوایی نەدەما. ئەم حاڵەتە، چەند جارێک دووبارە بوویەوە و ورد ورده ڕووی لە زیادبوون دەرکرد؛ بۆیە چویەوە بۆ لای پزیشکەکەی، چەند پشکنینێکیان بۆ کرد و پێیان وت: «داوای لێبوردن دەکەین، کێشەی چاوت دووبارە سەری هەڵداوەتەوە؛ بۆیە دوای چەند ڕۆژێکی تر، چاوەکانت لەدەست دەدەیتەوە»! دوای ئەوەی چەند مانگێک بە چاوەکانی خۆی ئاشنایە و بینایی بۆ گەڕاوەتەوە؛ هەستێکی زۆر نامۆ، ئەو پیاوەی داگرت. هەروایش دەرچوو، بە تەواوی حاڵەتی چاوی خراپتر بوو، چەند ڕۆژێک تێنەپەڕی و جارێکی تر، چاوەکانی لەدەستدا.

ئەو پیاوە، بەم جۆرە باسی ئەو ئەزموونەی خۆی دەکات و دەڵێت: «کوێر، ئەو کەسە نییە کە نابینایە، بەڵکو کوێر، ئەو کەسەیە کە هەست بە بەخششی بینین ناکات و لێی وردنابێتەوە. چەندین کەس هەن، بە چاوەکانیان دەبینن، بەڵام دڵەکانیان کوێرە و هیچ نابینێت. هەروەها چەندین نابینا هەن کە بە دڵەکانیان دەبینن».

ئەوە، پوختەی ئەو فەرموودەیەی خودای گەورەیە کە

Scanned with CamScanner

دەفەرمووێت: (فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ)

بەراستی، بینین، لە گەورەترین بەخششەکانی خودای پەروەردگارە. با ئێمەش، ڕۆژانە لە سوجدەکانماندا، سوپاسگوزاریی خۆمانی لەسەر دەرببڕین.

ئەم چیرۆکە لە فلیمی (یەکەم بینین At First Sight) ەوە وەرگیراوە. بەراستت،، فیلمێکی ناوازەیە و لە ڕووداوێکی ڕاستەقینەوە وەرگیراوە کە لە ئەمریکادا ڕوویداوە.

Scanned with CamScanner

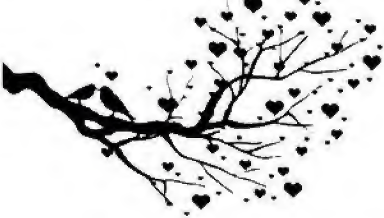

نهێنی لە خۆشەویستیدایە

موستەفا مەحموود دەڵێت: «خەڵکی، وا لە ئایین تێگەیشتوون کە بریتییە لە کۆمەڵێک فەرمان، قەدەغەکردن، ڕێزێک لە سزا، سنوور و دیاریکردنی حەرام و حەلال. لەکاتێکدا، ئەمانە هەموویان لە کاروبارەکانی دونیان. بەڵام ئایین، شتێکی قووڵتر و لەوە گشتگیرترە. ئەو خۆشەویستییەیە کە پێیەوە، هاتووینەتە دونیا. تینوێتی ڕۆحییە بۆ ئەو سەرچاوەی کە لێوەی هەڵقولاوین. جا خۆشەویستی ترۆپکی بابەتەکەیە. ئەگەر ئەو خۆشەویستییە نەبێت، هەموو پەرستش و گوێڕایەڵییەکان ناتوانن کەسێکی ئایینداری و موسوڵمان دروست بکەن». ئیبن ئەلعەرەبی دەڵێت: «هیچ لە ئایین حاڵی نەبوویت و حاڵی نابیت، تا ئەو کاتەی هەموو دروستکراوەکانت خۆش نەوێت؛ چونکە هەموویان خودا دروستیکردوون».

دەڵێم: جیاوازییەکی زۆر گەورە هەیە لەوەی کە خودا، لەبەر ئەوەی لێی دەترسیت، بپەرستیت و بە (ناچاری) ئەوە بکەیت، لەگەڵ ئەوەی لە پێناو ئەوەی کە خۆشتدەوێت بیپەرستیت. ئەگەر تۆ بەراستی خودات خۆشدەوێت؛ ئەوا پێویستە ئەو خۆشەویستییە لە ئاکارت، ڕۆیشتنت، قسەکردنت و هەڵسوکەوتتدا دەربکەوێت. ئەگەر نا، ئەوە خۆشویستنێکی وەهمی و فریودەرە.

Scanned with CamScanner

ئەم نزایەتان بە دیاری پێشکەکەش دەکەم؛ تاوەکو ببێتە هۆی ڕوواندنی خۆشەویستی لەناو دڵەکانتاندا کە ئەویش نزایەکە، کاریگەرییەکی بەهێزی هەیە و ئەزموون کراوە. تۆش هەموو ڕۆژێک سووربە لە سەر وتنەوەی:

(پەروەردگارا! من داوای خۆشەویستیت لێدەکەم، داوای خۆشەویستی ئەو کەسانەت لێدەکەم کە خۆشتدەوێن. پەروەردگارا! داوای خۆشەویستی کردەوەیەکت لێدەکەم کە لە خۆشویستنی تۆ نزیکم بکاتەوە. پەروەردگارا ئەوەی پێت بەخشیووم و خۆشم دەوێت، بیکەیتە هێزێک بۆم؛ بۆ ئەو شتەی کە تۆ خۆشتدەوێت. هەرشتێکت لە من گرتووەتەوە کە خۆشم بوێت؛ بیکەیتە شتێک کە تۆ خۆشتبوێت. خودایە! خۆشەویستیت لە لام، لە ئاوی سارد لە کاتی تینوێتیدا، لە نەفسی خۆم کە لە نێو جەستەمدایە، خۆشەویستتر بکەیت. خودایە! خۆشەویستی خۆت، فریشتەکانت، پێغەمبەرەکانت و پیاوچاکانم پێببەخشە! خودایە! دڵم بە خۆشەویستی خۆت ئاوەدان بکەرەوە، بەو جۆرەی لێبکە کە تۆ خۆشت دەوێت. خودایە! وام لێبکەیت بە تەواوی دڵم، تۆم خۆشبوێت. وام لێبکەیت بە کارەکانم ڕازیت بکەم. خودایە! وام لێبکە، هەموو خۆشەویستیم بۆ تۆ بێت و هەموو هەوڵدانێکم لە پێناو ڕەزامەندی تۆدا بێت).

پێغەمبەر(د.خ) دەفەرمووێت: «ئەگەر یەکێک لە ئێوە، برایەکی خۆشویست، با پێی بڵێت کە خۆشیدەوێت». دەی با ئێمەش هەر ئەمڕۆ، پەیوەندی بە براکانمانەوە بکەین و پێیان بڵێین: خۆشمان دەوێن، بە بێ هیچ ئیحراجییەک وا بڵێین؛ چونکە پێغەمبەر(د.خ) سەرمەشقی هەموومانە.

Scanned with CamScanner

کاتژمێرێك لە تەنیشت خۆشەویستەوە

بڕوانە.. ئەگەر هەلێکت بۆ بگونجێت و بتوانیت بۆ ماوەی کاتژمێرێک لەگەڵ پێغەمبەردا بیت، باسی چی بۆ دەکەیت و چی پێدەڵێیت؟

پێی دەڵێم:

ببورە ئەی پێغەمبەری خودا! چونکە نەمتوانیوە کارەکتەرێکی باشی ئایینەکەت بم و وەک پێویست فەرمایشتەکانت بەجێبهێنم. بمبورە لەو بێ قەدرییەی بەرانبەر بەو هەموو ماندووبوون، نارەحەتی و تێکۆشانەی چەشتت تا ئایینمان پێبگەیەنیت، ئایینێک لەسەر سینییەکی ئاڵتوونی هاتوتە بەردەستمان و قەدری نازانین. بمبورە! وەڵلا قەدری تۆمان نەداوە؛ بەو جۆرەی کە شایەنی تۆیە. ئەو خۆشەویستییەمان بۆت نەبووە کە شایەنی خۆشویستنی تۆ بێت.

ڕزگارم بکە ئەی پێغەمبەری خودا! کەسێک هاتە لات کە زینا و داوێن پیسی خۆشدەویست، دەستی شەریفت بەسەر سنگیدا هێنا و لەو تاوانە ڕزگارت کرد. دەی کێ هەیە، دەست بەسەر سنگی مندا بهێنێت؛ تا لە پیسی تاوان پاکی بکاتەوە؟

دەڵێم:

Scanned with CamScanner

سوپاس بۆ ئەو خودایەی، بەخششی ئەوەی پێدام کە بتبینم و لەخزمەتتدابم. سوپاس بۆ ئەو خودایەی، ئەم کاتژمێرەی پێبەخشیم کە خۆشترین کاتە. سوپاس بۆ خودا لەوەی کە تۆی کردۆتە پێغەمبەر و پێشەوا و خۆشەویستمان.

ئەی هاوار، تۆ چەند پەیامبەرێکی خۆشەویست و شیرینیت! ئەی هاوار، چ پێغەمبەرێکی کە لە هەموو مرۆڤ گەورەتریت! دەڵێم:

نزام بۆ بکەیت، ئەی پێغەمبەری خودا: تا خۆشەویستی خودا و تۆم لە خۆشویستنی خۆم، ئارەزووەکانم، هەموو دونیا و ئەوەی کە لە دونیاشدایە، لە لا گەورەتر و بەرێزتر بێت.

Scanned with CamScanner

نهێنی بەردەوامیی بەخشش

دڵخۆشبوون بە بەخشەکان لای مرۆڤ، سێ پلەی هەیە:

١- دڵخۆشبوونێک بەوەی سوود لە بەخشش بۆ خۆی و ئارەزووەکانی وەردەگرێت.

٢- دڵخۆشبوونێک بەوەی، ئەو بەخششە بەڵگەیە لەسەر چاودێری خودایی کە ئەو بەخششەی پێبەخشیوە.

٣- دڵخۆشبوون بەوەی، ئەو بەخششە هۆکار و ڕێگایەکە بۆ نزیکبوونەوە و پەرستشکردنی خودای گەورە.

پلەی یەکەمیان، هیچ سوپاسگوزارییەکی تێدانییە؛ چونکە بە بەخششەکە خۆشحاڵە، نەوەک بە بەخشندەی بەخششەکە (کە خودا)یە. دووەمیان، بەشێک لە سوپاسگوزاری تێدایە، بەڵام بە لاوازی. سێیەمیان، بریتییە لە سوپاسگوزاری تەواو. ئەو کاتەی کە بەندەکە دڵخۆشە، نەک لەبەر بەخششەکە، بەڵکو لەبەر ئەوەی هۆکارێکە بۆ لە خودا نزیکبوونەوە. نیشانەی ئەوەش، ئەوەیە کە بە هیچ بەخششێک دڵ خۆش نابێت کە لە خودای غافڵ بکات، بەڵکو بەوانە دڵتەنگ و نارەحەت دەبێت.

ئەو قسەیەی پێشتر، لە داهێنانە ناوازەکانی پێشەوا غەزالییە لە کتێبی (الأربعين في اصول الدين)ەوە بە دەستکارییەوە، وەرگیراوە.

Scanned with CamScanner

سوپاس بۆ خودا، تۆ کە لە و پەری باشی و تەندروستدایت، لووتکەی سوپاسگوزاری ئەوەیە بەو بەخششە دلخۆشی دەربڕیت؛ لەبەر ئەوەی بەو هۆیەوە دەتوانیت بە پێوە نوێژ بکەیت. یارمەتی خەلک بدەیت، ئیش بکەیت و زەوی خودا ئاوەدان بکەیتەوە. ئەوە، ئەو دلخۆشییەیە کە پاداشتی لەسەر وەردەگریت.

ئەی کچی بەڕێزا کە خودای گەورە ڕووخسارێکی جوانی پێبەخشیویت، لوتکەی سوپاسگوزاری ئەوەیە، شادمانی دەربڕیت؛ لەبەر ئەوەی خودای پەروەردگار دەسەلاتی جوانیی بەدیهێنانی لە ڕووخساری تۆدا کێشاوە. تۆ بەلگەیەکی خودایت لە داهێنانەکان و گەورەیی دروستکراوەکانی. لووتکەی سوپاسگوزاری تۆ، ئەوەیە بچیت ئەو ڕووخسارە جوانەت، بۆ گەنجێکی موسولمان بەکاربهێنیت: تا لە حەرام بیپارێزیت و ببیتە هاوسەرێکی جوان، نەرم و نیان. لێرەوە تۆ دەتوانیت هاوکار بیت بۆ دورخستنەوەی تاوان و پارێزگاری پیاوان. بەلام لوتکەی سەرکێشی و عینادی ئەو کاتە دروست دەبێت، ئەو جوانییەی خۆت بۆ ئەوە بەکاربهێنیت؛ تا گەنجان تووشی گوناه ببن و لە ئایینی خودا دووربکەونەوە.

سوپاسگوزاری، تەنیا وتنی وشەی (الحمدلله) نییە. هەرچەندە ئەوەش شتێکی باشە، بەلام ئەوە لووتکەکەی نییە، بەلْکو لووتکەی سوپاسگوزاری، کارکردنە.

لە نهێنییەکانی سوپاسگوزاری ئەوەیە کە کلیلی زیادبوونە، ئەمەش یاسایەکی ئەبەدییە تا ڕۆژی دوایی؛ چونکە لە قورئاندا هەیە کە خودای گەورە دەفەرموویت: ﴿لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾.

نوێژی چێشتەنگاو، بۆ بەخشینی تەندروستی باش، سوپاسگوزارییەکی کردەییە و کلیلێکە بۆ بەردەوامیی تەندروستی باش.

Scanned with CamScanner

چاکەکردن لەگەڵ دایک و باوکدا، سوپاسگوزارییەکی کردەییە بۆ بەختەوەر بوون و دروست بوون و کلیلێکە بۆ تەمەن درێژبوون.

هەموو کردەوەیەکی چاک، سوپاسگوزارییەکی کردەییە لە بەرانبەر ماڵ و ساماندا، ئەویش کلیلە بۆ بەردەوامی دەوڵەمەندی.

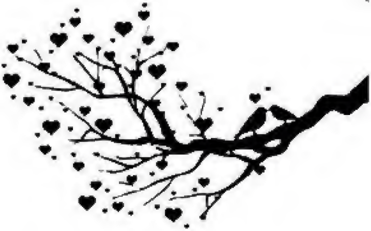

لە هەر باخێک گوڵێک

-(هـۆکاری سـەرەکی تووڕەبوونـی پـەروەردگار، ئەوەیـە کـە تـۆ بتەوێـت کاروبارەکان بـە ویسـتی تـۆ بەڕێـوە بچـن، نـەک بـە ویسـتی پـەروەردگار)! چارەسـەی ئـەم تووڕەبوونـەش ئەوەیـە، کاتێـک ڕووداوێک لـە کەسـێک ڕوودەدات، یـان دەکەوێتـە نـاو دۆخێکـەوە کـە بـە دڵـی تـۆ نییـە، خێـرا بیـر لـەوە بکـەرەوە کـە ئەمـە بـە ویسـت و دانایـی پـەروەردگار ڕوویـداوە. ئـەو هـۆکارەش وادەکات: شـتێکی ئاسـایی بێـت بـە لاتـەوە. ئـەم کارەش وادەکات کـە چارەسـەری بنەڕەتـی تووڕەبوون بێتـە دی. ئەویـش بـە پشـت بەسـتن بـە پـەروەردگارە. بڕوابوونـی تـەواو بـەوەی کـە هەرچـی ڕوودەدات لای خوداوەیـە. هیـچ گومانـی تێـدا نییـە کـە ئەویـش داناتریـن فەرمانڕەوایـە.

- (هیـچ بەندەیـەک ئیمانـی تـەواو نابێـت تـا بـە تـەواوی واز لـە چەلەحانـێ نەهێنێـت، ئەگەرچـی لەسـەر حەقیـش بێـت. لەسـەری پێویسـتە کـە هەرچـی وتـەی ڕەوا هەیـە، بـڕوای پێبهێنێـت. ئەوەشـی کـە ناڕەوایـە، بێدەنـگ لێـی بێـت، مەگـەر باسـکردنی سـوودێکی ئایینـی هەبێـت). ئـای ئەمـڕۆ چەنـد پێویسـتمان بـەم یاسـایە هەیـە! شـایەتەکە لـە باسـکردنی ئـەم وتـە جوانـەدا ئەمەیـە (ئەگەرچی لەسـەر حەقیـش بێـت). لـەوا پێویسـتە واز لـە چەلەحانـێ بهێنێـت و تـەواوی

Scanned with CamScanner

نەکەیت، با بەرانبەرەکەت نارەوابێت، ئەمە بەهای ئیمانیی مرۆڤە.
- (ئەو بیر و ڕزانەی کە بە مێشکتدا دێت، ئەوە هۆکاری هەموو هەست و هۆشێکە). هیچ هەستێک سوودی بۆت نییە، مەگەر هەندێک ڕاز بێت بە ئەندێشەتدا و ئەو هەستەت بۆ دروست بکات. پێویستە لە سەرت، ئەگەر تۆ کۆنترۆڵی ئەندێشەکانت بکەیت، ڕاستەوخۆ هەستەکانت کۆنترۆڵ دەبن.
- خودای پەروەردگار دەفەرموویت: (ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ ۙ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ). ئەمە سوننەتێکی گەردوونییە تا ڕۆژی دوایی. ئەم بەخششەش لەسەرمان لا ناچێت؛ مەگەر خۆمان بمانەوێت کە گۆرانکاری بکەین و خۆمان کوفرانەی بەخششەکانی بکەین و بە خراپ بە کاری بهێنین. ئەم وتەیە بە بیری خەڵکی دەهێنمەوە، ئێمە وڵاتێکین، خودا سامانی ژێر زەوی و سەر زەوی بێشوماری بۆ ناردوی. هیچ بە دووری مەبینە کە ئەو بەخششە بە شەو و ڕۆژێک لەسەرمان بڕوات و نەمێنێت. کارەکە بە دەستی خۆمانە، یان دەبێت سوپاسگوزاربین و ئەوکات بەردەوام دەبێت، یان پەنا بە خودا نەزانین بەکاری بهێنین و ئەوکات نەمێنێت. خودای پەروەردگار، توانای هەموو کارێکی هەیە.

Scanned with CamScanner

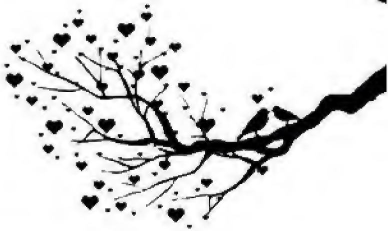

له ناوەڕاستی ئەم ئاپۆرەیەدا

خودایە! من... من، هیچ کەسێک ئاگاتە ئاستی خۆشەویست کە دەفەرموویت: «ئوممەتەکەم، ئوممەتەکەم». خۆشەویستمان پەیامبەری خودا! تەنانەت لە ناوەڕاستی ناهەموارترین ناخۆشییەکانی قیامەتدا دەفەرموویت: «ئوممەتەکەم، ئوممەتەکەم». گیان بە ساقەت بێت، ئەی خۆشەویستمان پەیامبەری خودا (د.خ). هەرگیز بۆ ساتێکیش بێت، بۆ خۆت نەژیاویت. بمبورە ئەگەر تۆ و ئوممەتەکەتم بێ هیوا کردووە. لە ناخی دڵمەوە، هەموو هیوا و ئومێدێکم ئەوەیە، لە ڕۆژی قیامەتدا بەو هەموو کەم و کورتی و لاوازییەمەوە، لە من ڕازی بیت، لە پاش ئەو هەموو دواکەوتن و لاوازییە هێشتا تۆ ڕووم لێ وەرنەگێڕیت. تۆ میهرەبانترین کەسی کە دروستکرابێت. میهرەبانترینی ئەو بوونەوەرانەیت کە بەسەر زەویدا دەڕۆن. لەنێو ئەو جەنجاڵی و ئاپۆرەیەدا، پەسەندم بکە و بمخە ڕیزی خۆتەوە.

ئەوە بە بیستنی ئەو ستایشانە، چیت لێ قەوماوە، ئەی دەروونی خەیاڵپڵاوم؟! پیاهەڵدانی خەڵک لە خۆتت نەگۆڕێت. وامەکە سەیرکردنی خەڵک بۆت، لە ڕاستەقینەیی خۆتت دەربکات. سەیری خۆت بکە. نەفسێکی بچووکی لاوازی دزێو. تۆ چیت جگە

Scanned with CamScanner

لە تەفسێک لە نێو بلێونەها نەفسدا؟ من، تۆ لە ئاوجەرگەی ئەو بلێونەدا، لاوازییەکانت دەبینم. ئاوبانگی هەڵخەڵەتێن، چەند ناشیرین و دزێوە! پیاهەڵدان و چاوبەستن لە ڕاستییەکان، چەند مەترسیدارە کە ڕاستی خۆتت لەبەرچاو دەکەوێت! لە ئاوەڕاستی ئەو ئاپۆرە و جەنجاڵییەدا لە خۆت نەگۆڕێیت.

خودایە! من هیچ نابینم جگە لە بەندەیەک کە لە جێبەجێکردنی فەرمانەکانتدا کەمتەرخەمە. لە نزیکیست و لە خۆشەویستیت زۆر زۆر دوورە. من جگە لە بەندەیەکی سەرگەردانی فریودراوی ڕووکەشییەکانی دونیا و نقومبوو لە نێو تاوان و ئارەزووەکانی نەفسدا، هیچی تر نابینم. داوای خۆشەویستیت دەکەم، دڵم هەرگیز چێژی خۆشەویستی تۆی نەبینیوە. کەسێک، بۆ ساتێک چێژی خۆشەویستی تۆ بکات، چۆن تاوان دەکات؟! سوێند بە تۆ، وەک پێویست تۆمان نەناسیوە و بەندایەتیمان بۆ نەکردوویت. دونیا کۆنترۆڵی دڵی لاوازی منی کردووە. خودایە، لە ئاوەڕاستی ئەم جەنجاڵییەدا دەرم بهێنە و ڕزگارم بکە!

هەست بە بێئومێدییەکی زۆر، بە لاوازییەکی گەورە، بە پووکانەوەی ئێسکەکانم، بە بێئومێدییەکی ترسێنەر دەکەم. خودایە! هەموو ڕۆژێک هەست دەکەم، زیاتر لێت دووردەکەومەوە. سوێند بە تۆ، لە ئاوەڕاستی ئەو هەموو ناز و بەخششەی تۆ پێت بەخشیوم، ئەمە دەست لێهەڵگرتنێکی گەورەیە. ڕێزت لێگرتووم، کاتێک تۆ منت بە موسوڵمانی دروستکردووە، بە بێ ئەوەی ویست و توانای خۆمی تیابێت. منت نزیک کردووەتەوە لە باشترین بانگخوازانی ئوممەت. هاوار بۆمن! بۆ ئەوەی چەند هەل و چەندە لە تەمەنم لەدەستداوە. لە ئاوەڕاستی ئەو دەنگەدەنگ و

ئۆپۆرەیـەدا، هەسـت بـە لەناوچوونـی خـۆم دەکـەن.

خودایـە! نوێژخوێنـان، ڕۆژووگـران و چاکـەکاران زۆرن. هەموویـان دەرگاکانـی چاکەیـان تەنیـوە. لـە نێـو ئەوانـەدا جێگـەی خـۆم نابینـم. ملیۆنـان کـەس، پێـش مـن کەوتـوون. کەچـی مـن لەگـەڵ ملیۆنـان کەسـی دیکـەی لاوازی وەک خۆمـدا، چاوەڕوانـی میهرەبانـی تـۆ دەکەیـن. مـن هیـچ نیـم جگـە لـە کەسـێک لەنێـو ملیۆنـان کـەس کـە ڕۆژانـە بـە پاڕانـەوەوە دێینـە خزمەتـت. مـن لـە نێـو هەمـوو ئەمانـەدا لـە کوێـدام؟.. مـن لـە کوێـی ئـەو قەرەباڵغییـەدام؟ لـە ناوەڕاسـتی ئـەم ئاپۆرەیـەدا، مـن لەکوێـدام؟

مـن دەزانـم ڕزگاریـم، بـە (کـن فیکـون)ی تـۆ نەبێـت، دەسـت ناکەوێـت، بـەڵام چـۆن دەتوانـم ئـەو فەرمانـەی تـۆ بەدەسـتبهێنم؟ چـۆن ئـەو گەورەییـەم پێدەبەخشـرێت کـە خۆشەویسـت و نزیکـی تـۆ بـم؟ چـۆن مـن دەتوانـم لـە نێـو ئـەو ئاپۆرەیـەدا، بێمـە نێـو بەنـدە نزیکەکانـت؟

ڕووپامایـی، ئـارەزووەکان، پەیوەسـتبوون بـە دنیـاوە، لەخۆبایـی بـوون و کـەم خۆشویسـتن، کـێ لـەم کێـوە گەورانـەی تاوانـدا، ڕزگارم دەکات؟ سـوێند بـە تـۆ، توانـای ئەمـەم نییـە. سـوێند بـە تـۆ، دڵـم ئـازار دەیگوشـێت؛ لەسـەر ئـەو هەمـوو نەهامەتییـەی تووشـم بـووە. هەمـوو ئـەم تاوانانـە، کـێ لەنێـو ئـەم ئاپۆرەیـەدا ڕزگارم دەکات؟

Scanned with CamScanner

ئاشتیی ناوخۆیی

لە ماڵی یەکەمدا، ژنەکەی درەنگ گەڕایەوە بۆ ماڵەوە و بینی، مێردەکەی چاوەڕوانی دەکات. بە لێدان، جوێن و وشەی ناشیرینەوە پێشوازی لێکرد.

لە ماڵی دووەمدا، ژنەکە درەنگ گەڕایەوە بۆ ماڵەوە و بینی، مێردەکەی چاوەڕوانی دەکات. مێردەکەی بە باوەشپێداکردن و ماچی گەرمەوە، پێشوازی لێکردا

لە ئۆتومبێلی یەکەمدا، شەقامەکان جمەیان دەهات، شۆفێرەکە بە تەمای کەسێکی دیاریکراو نەبوو؛ تا بەپەلەی بێت، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا لەوپەڕی نارەحەتی، دوودڵی و پەلەپەلیدا بوو. قسەی ناشیرین، بە قسەی ناشیرینی دەوت: «خۆت لادە». دەستی کرد بە زەمکردنی فلان لایەن، فلان دەسەڵات و فلان کەس، بۆ خراپی ڕێگا و بانەکانیان. دڵی بەخێرایی لێی دەدا. وا هەستت دەکرد خەریکە جەڵتە لێیدەدات.

لە ئۆتومبێلی دووەمدا، شەقامەکان جمەیان دەهات، شۆفێرەکە لە لوتکەی ئارامی خۆیدا بوو. خەندە لەسەر لێوی دەبینرا، زۆر لەسەرخۆ بوو، دڵی بە ئاسوودەیی لێی دەدا، وەک ئەوە وابوو مێشکی لە بەفرگردا بێت!

Scanned with CamScanner

هەڵوەستەکان هاوشێوەن، بەڵام کاردانەوەکان دژ بە یەکن. ئایا کەسێک ناپرسێت، ئەم دژایەتییانە لەنێوانیاندا چییە؟ هۆکاری جیاوازی کاردانەوەی کەسەکان چییە؟.. هۆکارەکە لێکدانەوەی ناخی خۆمانە بۆ ڕووداوەکان.

لە ماڵی یەکەمدا، ژنەکە دواکەوت، پیاوەکە وا بیری کردەوە کە چۆن دەبێت ژن ڕێزی مێردەکەی نەگری و بە کەمی دادەنێت، بۆیە بەوشێوەیە گوێڕایەڵیی نەکات؛ تووڕە دەبێت، بەوشێوەیە بە لێدان و تووڕەبوونەوە پێشەوازی لێدەکات. کاتێک ژنی ماڵی دووەم دوادەکەوێت، مێردەکەی بیر دەکاتەوە، ڕەنگە کێشەیەک ڕوویدابێت یان کارێکی لە ناکاو بۆی هاتبێتە پێشەوە، دوودڵی و ترسی لێدەنیشێت، کاتێک دەیبینێت، بە لە ئامێزگرتن و ماچکردنی پێشوازی لێدەکات؛ چونکە ئێستا ئارخەیان بووە کە بەبێ کێشە گەڕایەوە!

شەقامە جەنجاڵەکان، شۆفێری یەکەم وا بیری کردەوە کە دنیا کۆتایی هاتووە، چۆن دەبێت وابێت خەڵکەکە گاڵتە دەکەن و هیچیان ڕەوشتەکانی شۆفێری نازانن، دەستدەکات بە جوێن دان. لەهەمان کاتدا، لە لای شۆفێری دووەمیش بە هەمان شێوە شەقامەکان جەنجاڵن، لەبەر ئەوەی کە هەلێکی بۆ هەڵکەوتووە، دەستدەکات بە یادی خودا یان شتێک لە قورئانی پیرۆز لەبەر دەکات یان وا بیردەکاتەوە کە ئەمە تاقیکردنەوەیەکی زۆر بچووکی پەروەردگارە و ئارامیی ئەم تاقی دەکاتەوە؛ بۆیە بە ئارامی و ئارخەیان دانیشتووە و بێدەنگە.

بەختەوەری ڕاستەقینە لە دنیادا، بوونی ئاشتی و خۆشبەختی ناخی مرۆڤە. ئەو ئارامی و ئارخەیانییەی کە لەناختدایە، سەرباری

هەموو ئەو بارودۆخە دەرەکییانەی چواردەوری گرتوویت، ئەگەر بارودۆخەکە لەبار بوو بۆت، ئەوە خۆشحاڵ دەبیت و دڵنیا دەبیت. ئەگەر بارودۆخەکە لەبار نەبوو بۆت، ئەوە ئارام دەگریت و ئارخەیان دەبیت

Scanned with CamScanner

بەشی دووەم

ڕازگەلێک بۆ گەشەپێدانی خود

Scanned with CamScanner

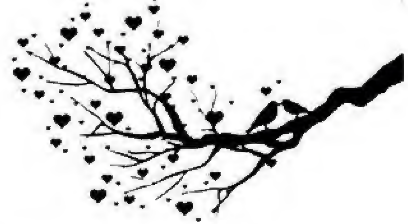

ئایا بە دوای بەختەوەریدا دەگەڕێیت؟

(١)

بەدڵنیاییەوە بەڵێ! کێ هەیە بەدوایدا نەگەڕێت؟ هەموومان دەمانەوێت بەختەوەربین، بەڵام کێشەکە لەوەدایە کە زۆرێک لە ئێمە، بەرچاوی روون نییە، لە شوێنی هەڵەدا و بە شێوازێکی هەڵە بەدوایدا وێڵین. نموونەیەکیش لەسەر ئەمە دەهێنمەوە کە زۆر لە رووناکی خۆری بەرە بەیان، روونترە.

١- هەمیشە بە سەرسامییەوە، بەرانبەر چیرۆکی ئەو گۆرانیبێژە ئەفسانەییە(ئەندرۆڵ) کە پادشای گۆرانی رۆک بوو، رادەمێنم. ئەو لاوەی کە لەسەردەمی خۆیدا هاوکێشەی گۆرانی وتنی پێچەوانە کردەوە. بووبە هەزان و هەرایەکی زۆری نایەوە. لێم بگەڕێن، باسی ئەو بەخششانە بکەم کە ئێلفس بریسلی هەیبوو. لاوێک، دیمەن و رووخساری جوان بوو، خاوەن تەندروستییەکی باش، زۆر دەوڵەمەند، ئەوەی دەیویست لە ئافرەت لەبەردەستیدابوو، هاوسەرەکەشی یەکێک بوو لە شاجوانەکانی ئەو سەردەمە، ناوبانگی گەیشتبووە رۆژهەڵات و رۆژئاوای دونیا، خاوەن برێکی بێشوماری خانوو و سەیارە و زێر و جلو بەرگ بوو، بەکورتی -بە چەمکە دونیاییەکەی- هەموو شتێکی پێدرابوو. بەڵێ هەموو

شتێک، لەگەڵ ئەوەشدا، سەرباری ئەو هەموو ناز و بەخششە، ئەو هەموو خۆشی و رابواردنە، ئایا دەزانن «ئێلفس» چۆن مرد؟ بەهۆی بەکارهێنانی لە رادەبەدەری ماددەی بێهۆشکەرەوە، لە سەرئاوی ماڵەکەی خۆیدا سەری نایەوە-خودای گەورە بمانپارێزێت-. بە تەنیایی، پەژارە، دڵتەنگی و نائارامییەوە سەری نایەوە! چۆن؟ چۆن دەکرێت کەسێک کە ماڵ و سامانی دونیای لەبەردەستدا بێت، بەوشێوەیە بمرێت؟ هۆکارەکەی ئەوەبوو کە ئێلفس -هەروەها زۆرێک لە هاوشێوەکانی- لە شوێنگەلێکی هەڵەدا بەدوای بەختەوەریدا دەگەران، لە دەرەوەی بوونی خۆیاندا، ئەوان بەختەوەرییان لە ماددەدا دەبینی، نەک شتێکی تر. ئەنجامەکەشی نائومێدبوون و خەم و پەژارەیەکی لەو شێوەیەی لێکەوتەوە کە نموونەی نەبوو. دەبینم چیرۆکی «ئێلفس» لە ژمارەیەکی زۆری ئەو لاوە موسوڵمانانەی کە بەردەوام خەریکی رابواردنن، دووبارە دەبێتەوە. لاوانێک کە هەموو سامانی دونیایان لەبەردەستدایە، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا خەمبار و نائومێدن!

١- کەواتە چارەسەر چییە؟ چۆن هەر یەکێک لە ئێمە، بتوانین ئەو بەختەوەرییە دەستەبەربکەین کە داوای دەکەین؟

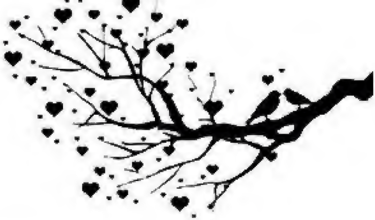

بەدوای بەختەوەریدا دەگەڕێیت؟
(٢)

هیوادارم توانیبێتمان بەتەواوەتی روونی بکەینەوە، بە جۆرێک هیچ گومانێک هەڵنەگرێت کە رابواردنی دونیایی؛ هۆکارێک نییە بۆ بەختەوەری، بەڵکو زیادەڕۆیکردن لە بەدەستهێنانیدا؛ دەبێتە هۆی دەستکەوتنی پێچەوانەی ئەوەی دەتەوێت، نائومێدی و دڵتەنگی لێدەکەوێتەوە. هەروەک پێشتر باسی گۆرانیبێژ: (ئێلڤس بریسلی)مان وەکو نموونە هێنایەوە.

بەلام ئایا ئێستا چارەسەر چییە؟ چارەسەر لە وشە جوان و بەپێزەکانی (ئیبن تەیمییە)دا کۆدەبێتەوە کە پێویستە پیت بە پیتی وشەکانی، بە زێڕ لە دیواری ژووری هەر کوڕ و کچێکی لاودا، هەڵبواسرێت.

ئیبنو تەیمییە، کاتێک لە لایەن ناحەزانییەوە خرایە بەندیخانەوە، وتی:

«ناحەزانم چییان لێم دەوێت؟ بەهەشت و بێستانی من، لە ناخمدایە بۆ هەر کوێیەک بڕۆم، لەگەڵمدایە و لێم جودا نابێتەوە. زیندانیکرانم خەڵوەتە، کوژرانم شەهیدییە و دەرکرانیشم لە وڵات، گەشتوگوزارە».

Scanned with CamScanner

دوو سوودی گرنگ لەم وتە ناوازەیەی (ئیبنو تەیمییە)دا هەیە:

١- گەران بەدوای بەختەوەریدا، پێویستە لەناخەوە دەست پێبکات. بەختەوەری، بە زۆریی کۆشک، بوونی ئۆتۆمبێل و ئافرەت، دەستەبەر نابێت. کاتێکیش بە بوونی ئەو شتانە، هەستت بە جۆرە مەستی یان خۆشی و شەیداییەک کرد، ئەوا تەنیا هەستێکی ساختەیە، خۆشیەکی پووچ و کاتییە کە بەدوایدا تووشی جۆرە حالەتێکی دلگرانی، بێئومێدی و بۆشایی رۆحی دەبێت. چەندین دەولەمەندی دونیا، بە ناارامی و خەفەتەوە مالئاواییان لە دونیا کرد، چەندین هەزاری نەخۆش و نەبوویش، بە خۆشبەختی و بەختەوەرییەوە دونیایان بەجێهێشت.

٢- گۆرینی ئازار و نارەحەتییەکان بۆ بەخشین و خەلات، واتە ئەزموونێکە مرۆڤی پیادا تێپەر دەبێت. ئەمەش بنەمایەکی پێغەمبەرانەیە: (تفاءلوا بالخير تجدوه) واتە: بیرکدنەوەتان با باش بێت، باشە بەدەستدێنن.

نموونەیەکی راستەقینەی ژیانی رۆژانەمان باس دەکەم. کاتێک لە ناو ئۆتومبێلدایت، شەقامەکان جەنجالن و تاوەکو (٣٠) خولەکی تریش تۆ لە ناو ئۆتۆمبێلدا دەبیت، لەم دۆخەدا چەند هەلبژاردنێکت لەبەردەستە، بۆ ئەوەی کاتی خۆتی پێ بەرێبکەیت. یان ئەوەی خۆت بە زەمکردن، نەفرەتکردن لە خەلکی و وتنی قسەی نەشیاو بە دەوروبەرت سەرقال بکەیت، یان دەست بکەیت بە سکالاکردن لەسەر خراپی شەقام، شۆستەکان، نەبوونی سیستەمێکی رێکوپێکی هاتوچۆ و نەزانی شوفێرەکان. ئەم دوو هەلبژاردنەش؛ دەبنە هۆی بەرزبوونەوەی پەستانی خوێن، توورەبوون و دەماگیری. ئەم دیاردانەش، زۆر دوورە لەو بەختەوەرییەی بەدوایدا دەگەرێین.

هەڵبژاردنێکی تـرت هەیـە. دەتوانیـت سـوود لـەو دۆخـە وەربگریـت و خەسـڵەتی خۆراگـری لـە خۆتـدا هەڵبسـەنگێنیت. بـە یارمەتیـت، بـەڵام ئایـا چـۆن خۆراگـری و ئارامـی لەسـەر خەڵـک تاقـی بکەیتـەوە؟ کارەکـە بـە دەسـتی تۆیـە و تـۆ لـە چۆنێتـی کارلێـک و هەماهەنگـی لەگـەڵ بارودۆخـی دەوروبەرتـدا بڕیـار دەدەیـت.

ئەمـە مانـای ئـەوە نییـە کـە کەسـانی بەختـەوەر هەرگیـز دڵتەنـگ، تـووڕە و دوودڵ نابـن. ئەمـە مەحاڵـە. بەڵکـو ئـەو کەسـانەن کـە بتوانـن لـە زۆربـەی کات و بارودۆخەکانـدا ئاسـودە و خۆشـحاڵبن. حاڵەتەکانـی وەکـو دوودڵـی، خەمگینـی و نارەحەتیـش تێدەپـەڕن و درێژە ناکێشـن.

خودایـــە گیـــان ئێمـــە داوای بەختـــەوەری دونیـــا و قیامەتـــت لێدەکەیـــن.

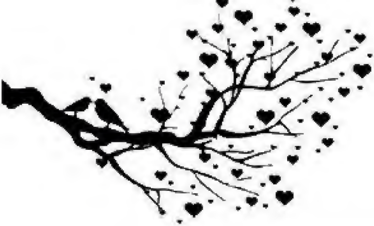

چۆن دەست بەسەر تووڕەبووندا دەگریت؟

بە پێغەمبەری (د.خ) وت: ئامۆژگاریم بکە. فەرمووی: «تووڕە مەبە». هەمووومان ئاواتەخوازی ئەوەین کە کەسانێکی هێمن، لەسەرخۆ و میهرەبان بین، تووڕەبوونمان کەم بێت، بەڵام چۆن؟

یەکەم هەنگاو ئەوەیە کە نهێنی تووڕەبوونت بزانیت، تووڕەبوونیش تەنیا دوو هۆکاری هەیە:

١- هەستکردن بە لەدەستدانی کۆنترۆڵ لەسەر کەسێک، هەڵوێستێک یان لە گفتوگۆیەکی دیاریکراودا.

٢- هەستکردن بە سوکایەتی یاخود گاڵتەپێکردن لە لایەن کەسێکی دیاریکراوەوە یان لە هەڵوێستێکی دیاریکراودا.

بیر لەو ساتانە بکەرەوە کە تێیدا تووڕەبوونت دەبینیت، هۆکاری تووڕەبوونت لە هەر بارێکدا، لە یەکێک لەو دوو هۆیەی سەرەوە تێپەڕ ناکات.

تێگەیشتنی ئەم نهێنییە؛ یەکەم هەنگاوە بۆ زاڵبوون بەسەر تووڕەبوونتدا.

هەمیشە، تووڕەبوون حاڵەتی بەرزبوونەوەی پەستانی خوێن و بەرزبوونەوەی پلەی گەرمی لەشی لەگەڵدا دەبێت. جا

Scanned with CamScanner

هەرکاتێـک هەسـتتکرد کـە تووڕەیـت، یەکێـک لـە دوو هۆکارەکـەی سـەرەوە دیـاری بکـە و ئـەم کارانـە ئەنجـام بـدە:

- هەسـتکردن بـە لەدەسـتدانی دەستبەسـەر خـودا گرتـن، باشـترین کات و جوانتریـن جێگەیـە کـە هەسـت بکەیـت، بەنـدەی پەروەردگاریـت و ملکەچـی خـودای گەورەیـت. هەرگیـز ئـەو ڕۆژەم بیرناچێـت کـە (عەلـی جفـری)م دەگەیانـدە فڕۆکەخانـە. لەنـاو ئۆتۆمبێلـدا بوویـن و زۆر لـە کاتـی دیاریکـراوی فڕینـی فڕۆکەکـە دواکەوتبوویـن. لـە کاتێکـدا، عەلـی لـە یەمـەن، کۆبوونەوەیەکـی گرنگـی هەبـوو. پێویسـت بـوو ئامـادە بێـت. پێـی وتـم: «بەخێراییـەک لێبخـوڕە، نـە تووشـی بـەلا و ناخۆشـیمان بـکات، نـە ببێتـە مایـەی بێڕێـزی بەرانبـەر شـۆفێرانی تـر». دواتـر، یەکێـک لـە هاوکارەکانـی پەیوەنـدی پێوەکـرد و پێـی وت: «فڕۆکەکـە فڕیـوە». عەلـی هیـچ شـتێکی نـەوت جگـە لـەوەی کـە بـە هێمنییـەوە ئـەم وشـانەی دووبـارە دەکـردەوە: «قـدر اللـه مـا شـاء فعـل». واتـە: «هەرچییـەک خـودای گـەورە ویسـتی لەسـەر بێـت، هـەر ئـەوە دەبێـت». دەربـارەی هـۆکاری هێمنـی و ئارامییەکـەی لێـم پرسـی. سـەرباری ئـەو بارودۆخـەی کـە بەسـەریدا هـات. لـە وەلامـدا وتـی: «ئەحمـەد، ئێمـە بەنـدەی خودایـن، خـودای گـەورە چۆنـی بوێـت، بەوشـێوەیە دەمانجوڵێنێتـەوە»!

بەڕاسـتی، ئەمـە لوتکـەی بەندایەتـی، ملکەچبـوون و پشـت بـە خـودا بەسـتنە. ئـەم ڕەوشـتە پێغەمبەرانەیـە، بەتایبـەت لـەم ڕۆژگارەدا، زۆر بـە کەمـی لەنـاو خەڵکیـدا بەدیـی دەکـەم. هـەروەک چـۆن (پێشـەوا غەزالـی) دەفەرموویـت: «غضبـک دلیـل علـی أنـک تریـد أن تسـیر الامـور علـی مـرادک لا علـی مـراد اللـه»

واتــە: «تووڕەبیــت، نیشــانەی ئەوەیــە کــە دەتەوێــت کارەکانــت بــە ئــارەزووی خــۆت بەڕێــوە بچــن، نــەک ویســتی خــودای گــەورە».

لــە ژیانتــدا راســتگۆیی بەندایەتیکــردن بــۆ خــودای گــەورە تاقــی بکــەرەوە. دواتــر هەســت بــە ئارامییەکــی بێکۆتایــی دەروونــی دەکەیــت. هەرگیــز بــە هــۆی نەمانــی دەســەڵاتەوە بەســەر باروذۆخێکــدا، تــووڕە نابیــت؛ چونکــە دەســەڵات، ئەگــەر خۆشــت لەدەســتی بدەیــت، ســەرئەنجام هــەر بەدەســتی خودایــە.

بەڵام ئەگەر سوکایەتی و ڕێز لێنەگرتن: هۆکاری تووڕەبوونەکە بوو:

نهێنــی چارەســەی ئــەم حاڵەتــە، گومانــی بــاش بردنتــە. بزانــە، زۆربــەی ئــەو حاڵەتانــەی کــە هەســتتکردووە کەســێک دەیەوێــت بێڕێزیــت بەرانبــەر بــکات، یــان ســووکایەتیت بەرانبــەر دەکرێــت، لەڕاســتیدا بەوشــێوەیە نییــە.. لەوانەیــە کەســی بەرانبــەر:

١- هەر خۆی بە ئاسایی، شێوازی ئاخاوتنی ڕەق و وشک بێت.

٢- بــە ســاتەوەختێکی ســەخت و ناهەمــواردا تێدەپەڕێــت، ئــەو هــۆکارەش وایلێکــردووە بــەو شــێوازە بدوێــت و هەڵســوکەوتی نابــاو بێــت.

٣- بــە هــۆی هەڵــە تێگەیشــتنەوە لــە شــتێکی دیاریکــراو، بەوشــێوەیە هێــرش دەکاتــە ســەرت، هتــد... پۆزشــی زۆر هەیــەی کــە دەتوانیــت بــۆ کەســی بەرانبــەری بهێنیتــەوە. بەڕاســتی ئەگــەر هەمیشــە گومانــی بــاش ببەیــن، ئــەوا نیــوەی کێشــە و ناکۆکییەکانــی نیــوان خەڵکــی، کۆتاییــان پێدێــت.

گومانــی چــاک بــردن، بــە راســتگۆییەوە لــە هەڵســوکەوتتدا لەگــەڵ کەســانی تــردا تاقــی بکــەرەوە. دواتــر هەســت بــە دەروونئارامیــی خــۆت دەکەیــت و هەرگیــز کێشــە و ناکۆکییــەکان

بــە شــێوەیەکی کەســی، یاخــود دەمارگیرانــە وەرناگرێــت.

تێبینــی: مەبەســت لــە قســەکانی پێشــوو، ئــەوە نییــە کــە تووڕەبــوون لــە پێنــاوی خــودادا، کارێکــی ستایشــکراو و باشــە، بەڵکــو مەبەســت پێــی تووڕەبوونــە لــە نەفســی خــۆت، یاخــود تووڕەبــوون بەرواڵــەت لــە پێنــاوی خــودادا، بــەڵام بــە نــاوەڕۆک لــە نەفســی خــۆت.

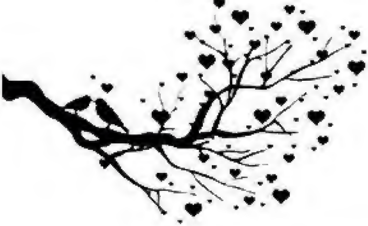

چۆن خشوع لە نوێژدا زیاد دەکەیت؟

١- زیادکردنی خشوع، وەک ئامانجێکی ڕوون و ئاشکرا بۆ ئەمساڵت دیاری بکە. هێما و نیشانەی بۆ دابنێ. ئەگەر لەو کەسانەیت کە لە کاتی خشوعدا دەگریەیت و فرمێسک دەڕێژیت؛ ئەوا ئەمە بکە بە نیاز و مەبەستی ئەمساڵت(بۆ نموونە: ڕۆژانە، لە یەکێک لە نوێژەکاندا بگریە).

٢- بزانە کە خشوع لە دڵدایە. دڵیش وەکو ماسولکە وایە، پێویستە ڕایبهێنێت بۆ ئەوەی گەورە و بەهێز بێت. پێشبینی ئەوە مەکە خشوعت لە ماوەی شەو و ڕۆژێکدا بۆ دروستبێت. هەروەها پێویستە بزانیت کە کارەکە پێویستی بە مەشق و ڕاهێنانی بەردەوام هەیە؛ بۆ ئەوەی ماسولکەی دڵ لەسەر خشوعکردن بەردەوام بێت.

٣- ئەگەر بۆ ماوەی خولەکێکیش بێت، ئەوا بە درێژایی ڕۆژ لە هەر کاتژمێرێکدا، یادی خودا بکەرەوە؛ چونکە ئەگەر بە درێژایی ڕۆژ، دڵت بێئاگا و دوور لە یادی خودای گەورەبێت؛ ئەستەمە بە کتوپڕ و لە ناکاودا، لە نوێژەکاندا بکەویتە خشوعەوە. یادکردنەوەی خودای گەورەش لە ماوەی ڕۆژەکانتدا، بۆ خشوع ئاسانکارییە.

٤- بۆ هەموو نوێژەکانت دەستنوێژ هەڵبگرە. لە کاتی دەستنوێژدا،

Scanned with CamScanner

داوا لە خودا بکە کە دڵ و دەروونت پاکژ بکاتەوە؛ هەروەک چۆن جەستەت پاکدەکاتەوە. هەروەها داوای لێبکە کە دڵێکی ملکەچ و گوێڕایەڵت پێ ببەخشێت.

٥- گونجاوترین و خۆشترین بۆن لەدوای دەستنوێژ بەکاربهێنە.. بۆنی خۆش یارمەتی خشوع دەدات.

٦- دوای بانگ، ڕاستەوخۆ بڕۆ بۆ مزگەوت(باشتروایە لە کاتی بانگدا لە مزگەوت بیت). سەبارەت بە ئافرەتانیش، پێویستە لە کاتی خۆیدا و بەبێ دواکەوتن، نوێژەکانیان ئەنجام بدەن. خۆزگە هەموو ئافرەتێک سوچێکی ماڵەکەی، بۆ خوداپەرستی و عیبادەت تەرخان دەکرد کە هێمن، گەلالە و ئامادەکراو بێت.

٧- کاتێک پێش چوونە ناو مزگەوت، پێلاوەکانت دادەکەنیت. وا پێشبینی بکە کە تەواوی دونیات لە دڵتدا لەگەڵ پێلاوەکانتدا داکەندووە. دواتر تزای چوونە ناو مزگەوت بخوێنە.

٨- پێش نوێژی فەرز، دوو ڕکات نوێژی سوننەت بکە. لە کاتی سوجدەدا، داوا لە خودای گەورە بکە کە نوێژ بکاتە بیلبیلەی چاوانت.

٩- لەگەڵ بانگبێژدا قامەتەکە بڵێرەوە، داوا لە خودا بکە کە وەستانت لە حزووریدا چاک و پاک بکات.

١٠- لەکاتی تەکبیردا وا وێنای بکە کە دونیا و هەرچی تێدایە، فڕێی دەدەیتە پشتی خۆت، هەوڵ بدە و وا بیربکەیتەوە کە ئەمە کۆتا نوێژی ژیانتە.

١١- جووڵە و قورئان خوێندنەکەت لەکاتی نوێژدا، هێواش بکەرەوە. خێرایی هەستان و دانیشتنەکانت لەکاتی ڕکوع و سوجدەدا بکە بە نیوەی ئەوەی لەسەری ڕاهاتوویت، ئیتر ئەوە خشوعە.

Scanned with CamScanner

١٢- لە کاتی سوجدەدا، پەیوەندی نێوان خۆت و زەوی بهێنەرەوە بیری خۆت. کە لەو دروستبوویت و بۆ نێو ئەویش دەگەڕێیتەوە.

١٣- هەوڵ بدە نزا و پارانەوەی جیاواز فێرببیت؛ بۆ ئەوەی لە ڕۆتینات و بێزاربوون لەکاتی نوێژدا، بەدووربیت.

١٤- دوای تەواوکردنی نوێژ، سێ جار داوای لێخۆشبوون لە خودای میهرەبان بکە. یەکەمیان بۆ کەمتەرخەمیت لە بەجێهێنانی نوێژەکەتدا کە وەک ئەوەی پێویستە نەتکردبێت. دووەمیان بەهۆی کەمتەرخەمیت لە ستایشکردنی خودای گەورەدا کە ڕێگەپێیداویت بچیتە حزووری و نوێژ بکەیت؛ کەچی هێشتا تۆ لە ستایشکردنیدا کەمتەرخەمیت. سێیەمیان داوای لێخۆشبوون بۆ سەرجەم گوناهەکانت بکە.

دڵنیات دەکەمەوە، ئەگەر لەسەر ئەم کارانە بەردەوام بیت؛ ئەوا بە مۆڵەتی خودا، لە ماوەی کەمتر لە هەفتەیەکدا، جیاوازییەکی گەورە لە نوێژەکانتدا بەدی دەکەیت.

خودایە گیان! دڵێکی ملکەچ، زمانێکی یادکار و زانستی بەسوودمان پێببەخشە.

Scanned with CamScanner

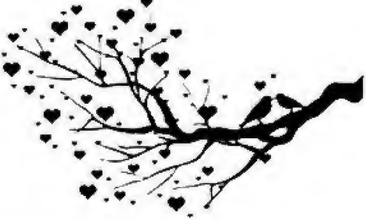

ڤیتامینکەلێک بۆ ئاوەز

* دووبارەکردنەوەی ئەوەی بە ئاوەزتدا دێت، دەبێتە بیرۆکەیەک و دووبارەکردنەوەی بیرۆکەیەک، دەبێتە هۆی دانانی نەخشەڕێگایەک و نەخشەڕێگەیەش دەگۆڕێت بۆ کار، دووبارەکردنەوەش کار بۆ نەریت دەگۆڕێت. ئەو نەریتەش سەرکەوتن و شکستت لە ژیاندا دیاری دەکات؛ لەبەر ئەمە، چاودێری هەموو ئەوەی بە مێشکتدا دێت، بکە؛ چونکە دووبارەکردنەوەیان، ئایندەت دیاریدەکات.

* ئاوەزە گەورەکان، هەمیشە کاتەکانیان بۆ گفتوگۆ لەسەر ئامانج و بیرۆکەکان تەرخان دەکەن. ئاوەزە ئاساییەکان، کاتەکانیان بە باسکردنی کەسەکانەوە تەرخان دەکەن. ئاوەزە بچووکەکانیش، خۆیان بە قسەکردن لە بارەی کەرەستەکانەوە سەرقاڵ دەکەن.

* هیچ کەسێک بەبێ مۆڵەتی خۆت، ناتوانێت تووڕە، غەمبار و بێئومێدت بکات. ئەوەی لە ناختدا هەستی پێدەکەیت، بەهۆی ئەوەوە نییە کە لە چواردەورتدا ڕوودەدات، بەڵکو ئەوە لێکدانەوەی خۆت بۆ کارەکانە. بۆ نموونە: ئەگەر شێوازی لێکدانەوەکەت بۆ ڕووداوەکان بگۆڕێت؛ ئەوا هەست و کاردانەوەکانیت لەسەر ڕوودانی خودی ئەو کارەش کە لێکدانەوەی بۆ دەکەیت، دەگۆڕدرێت. کاتێک دەکەویتە نێو گفتوگۆیەکی توندەوە، وا دەبینیت کە ئەو

Scanned with CamScanner

کەسەی بەرانبەرت. بە وشەی ناخۆش هەستەکانت بریندار دەکات. کارەکە وا لێک دەدەیتەوە کە سوکایەتیت پێدەکات و لە شکۆت کەم دەکاتەوە؛ ئەوە بۆیە بەرانبەر بەو کارە تووڕە دەبیت. کارەکە بەو شێوازە لێک بدەرەوە کە ئەو کەسە، ئێستا بە بارودۆخێکی ناهەمواردا تێدەپەڕێت؛ بۆیە ئەو وشانەت بەرانبەر بەکاردەهێنێت. ئەوکاتە بەرانبەری، هەست بە سۆزێک دەکەیت! بۆیە لێکدانەوەی ئاوەزت بۆ ئەو کارە، هەستت بەرانبەر هەمان کار دەگۆڕێت.

• بزانە ئەوەی کە ڕۆیشتووە، ناتوانیت بیگۆڕیت. تۆ تەنیا جەخت لەسەر ئەوە بکەرەوە کە کاریگەریت لەسەری هەیە. گفتوگۆکردن لەسەر حکومەت و سیاسەتی نێودەوڵەتی، هیچ سوودێکی بۆت نییە. لە هەمانکاتدا ئەوەی لەسەر تۆ پێویستە کە لەسەری بدوێیت، گەشەپێدانی خۆت و ماڵەکەت یان ئەو کارەکەیە کە تیایدا دەژیت و ئەوەش زۆر گرنگە. ئەو بیرکردنەوەیە وادەکات کە کاریگەری لەسەر لایەنە ئەرێنییەکەی ژیانت هەبێت و گەشەی پێ بدات.

• شکست لە ژیاندا نییە، بەڵکو ئەوەی هەیە ئەزموونی ژیانە.

• دوو هۆکار وادەکات کە زیاتر شارەزابیت: ئەو پەرتووکانەی کە خوێندوتەتەوە، ئەو کەسانەی کە پێیان دەگەیت-لە هاوڕێکانت-.

• لە نێوان هەموو کار و کاردانەوەیەکدا بوارێک هەیە، ئەو نێوەندە کەسێتی تۆ دیاری دەکات. لە نێوان قورسایی بەرەوپێشچوون و کاردانەوەکەی تۆدا بوارێک هەیە کە دەبێت بڕیاری تیا بدەیت، ئاخۆ تووڕە ببیت یان ئارام بگریت. لەنێوان هەموو پلارتێگرتن، جوێندانێکی کەسێک و وەڵامی تۆدا وەک کاردانەوەی ئەو کارە، بوارێک هەیە، تۆ دەتوانیت لەو نێوەندەدا بڕیار بدەیت، ئاخۆ

Scanned with CamScanner

جوێنەکەی پێ بدەیتەوە یان ئارامبگری. بە ئۆتۆماتیکییانە مەژی، بەو جۆرەی لە منداڵیتدا لەسەری ڕاهاتبوویت. لە نێوان ئەوەی کە ڕوودەدات و کاردانەوەی تۆدا بەرانبەر ئەو کارە، بوارێکی فراوان و کاتێکی زۆر هەیە. ئەو چەند ساتە بە بیرکردنەوە بەرانبەر ئەو کارە تەرخان بکە. وابکە بڕیارەکانت لەسەر بنەما و کەسێتی خۆت بدەیت، نەک لەسەر میزاج و ئارەزووەکانت

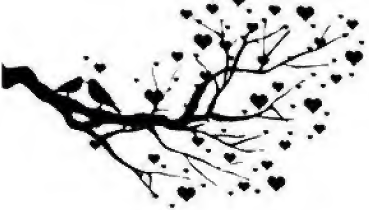

خوێنت کەم بکەرەوە... پاداشتت سەنگین بکە

زانایـان دەڵێـن: «ئەگـەر هەسـتت بـە ساردبوونەوە کـرد و ویسـتت بـاوەڕت نـوێ بکەیتـەوە؛ ئـەوا کارێکـی چـاک ئەنجـام بـدە کـە پێشتر نەتکردبێت» .

کارە چاکـەکان، بـە ڕادەیـەک زۆرن کـە ناژمێردرێـن. ئێسـتا بـە یەکێـک لـە گەورەترینـی کارە چاکـەکان، ئاشـناتان دەکـەم.

ئایا ڕۆژێک لە ڕۆژان، هەندێک خوێنی خۆتت بەخشیوە؟

برایـان؛ خوشـکان، لـە نەخۆشـخانەکاندا زۆر نەخـۆش هـەن کـە لـە دەرمـان و پێداویسـتی پزیشـکییان کـەم نییـە، تەنیـا پێویسـتییان بـە چەنـد دڵۆپێـک خوێـن هەیـە؛ بـۆ ئـەوەی نەشتەرگەرییان بـۆ بکرێـت و ژیانیـان ڕزگار بکرێـت.

ئەگـەر تـۆ خوێنـی خۆتـت بەخشـی و ژیانـی کەسـێکت ڕزگار کـرد؛ ئـەوا هەمـوو ئـەو کارە چاکانـەی کـە دواتـر ئـەو کەسـە دەیانـکات؛ -بـە مۆڵـەتی خـودا- دەچنـە سـەر تـەرازووی چاکەکانی تۆ.

ئەگـەر خـودای گەورە لەشـێکی ساغ و تەندروسـتی پێبەخشـیویت؛ ئـەوا سـوپاس بـۆ خـودا کـە دەتوانیـت ستایشـەکانت، بـە بەخشـینی هەندێـک لـە خوێنـی خۆت بـۆ ئـەو کەسـانەی پێویسـتیانە، دەربخەیت.

خـودای گـەورە دەفەرموێـت: (لئـن شـکرتم لازیدنکـم) واتـە:

Scanned with CamScanner

ئەگەر سوپاسم بکەن، بۆتان زیاد دەکەم. بۆیە خوێن بەخشین، یەکێکە لە شێوازەکانی پێزانینی بەخششی لەشساغی و ستایشکردنی خودا لە سەری و هەروەها بۆ ئەوەی کە خودای گەورە لەسەر لەشساغی بەردەوامت بکات. ان شاءالله.

تەنیا بۆ یەک جار، خوێن مەبەخشە، بەڵکو بیکە بە کارێکی هەمیشەییت و هەر سێ مانگ جارێک، خوێن ببەخشە. خۆشەویستترین کار لای پەروەردگار، ئەو کارانەیە کە بەردەوامییان بە دواوەوەیە، ئەگەر کەمیش بن.

هەموو بابەتەکە، هەر لە ئامادەکردنی فۆرم، وەرگرتنی ئەنجامی شیکاری خوێنەکەت، کاری خوێن بەخشینەکەت و تا پشوودان بۆ ماوەی پێنج خولەک، تەنیا پێویستی بە (٣٠) خولەکە.

هەروەها بەخشینی هەندێک لە خوێنمان، سوودی تەندروستی هەیە؛ دەبێتە هۆی نوێبوونەوەی خوێن. ئەو شیکاریانەیشی بۆت دەکرێن، یارمەتی زانینی یەکە بە یەکەی باری تەندروستیت دەدەن.

باوەڕ و پەیوەندیت لەگەڵ پەروەردگار و موسوڵماناندا نوێ بکەرەوە. هەر ئەمڕۆ ڕوو لە نەخۆشخانە بکە و هەندێک لە خوێنت ببەخشە.

Scanned with CamScanner

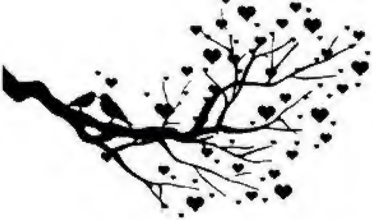

پێڵاوەکەی گاندی

دەگێڕنـەوە کـە گانـدی، بەخێرایـی دەڕۆیشـت؛ بـۆ ئـەوەی بـە شـەمەندەفەرەکەدا ڕابـگات. لەوکاتـەدا شـەمەندەفەرەکە دەسـتی بـە ڕۆیشـتن کردبـوو. کاتێـک ویسـتی سـەربکەوێت، تاکێـک لـە پێڵاوەکانـی کەوتەخـوارەوە. ئەویـش بەخێرایـی تاکەکـەی تـری لـە پێـی داکەنـد و فڕێیدایـە تەنیشـت ئـەوی تـر کـە لەسـەر هێڵـی شـەمەندەفەرەکە بەجێمابـوو! هاوڕێکانـی لـەم کارەی گانـدی سـەریان سـوڕما و لێیـان پرسـی: «چـی وای لێکردیـت ئـەم کارە ئەنجـام بدەیـت و تاکـە پێڵاوەکـەی تریشـت فـڕێ بدەیـت؟» ئەویـش لـە وەڵامدا-بەهەمـوو داناییەکـەوە- وتـی: «پێـم خۆشـبوو ئـەو هـەژارەی پێڵاوەکـە دەدۆزێتـەوە، هـەردوو تاکەکـەی بەیەکـەوە بدۆزێتـەوە، بـۆ ئـەوەی سـوودی لێوەربگرێـت؛ چونکـە دۆزینـەوەی تاکـە پێڵاوێـک، سـوودێکی نییـە».

بۆچوونتـان دەربـارەی کاردانـەوە خێـرا و ڕاسـتەوخۆکەی گانـدی و هەروەهـا داناییەکـەی چییـە؟

دەتوانرێـت گەلێـک یاسـا وبنەمـا لەسـەر ئـەم چیرۆکـە بنیـات بنرێـت:

١- سـەرقاڵ نەبـوون بـە کاری بێکەڵکـەوە. لـە دەسـتدانی جووتێـک

پێڵاو، چ گرنگییەکی هەیە؟ من سەیرم لەو کەسانە دێت، کاتێک بە مەبەستی عومرەکردنەوە بۆ مەککە دەچن و لەکاتی گەڕانەوەدا پێڵاوەکانیان لێ بزر دەبێت، هەموو ڕێگاکە بە قسەپێوتن، زەمکردنی باروذۆخ، خوورەوشتی خەڵک، بڵاوبوونەوەی دزیکردن، خەمساردی لایەنی فلانی و ...هتدەوە بەسەردەبات. بەڕێزم هێوربەرەوە، ئەوە تەنیا پێڵاوێکە، سوپاسی خودای گەورە بکە کە بەخششی پێ بەخشیویت و دەستەڵاتی پێداویت کە بتوانیت دانەیەکی تر بکڕیتەوە. تەنانەت، بەر لەوە سوپاسی خودا بکە کە دەتوانیت لەسەر پێیەکانت بڕۆیت و خودای گەورە، ئەو بەخششەی پێداویت! وای دابنێ ونبوونی پێڵاوەکانت، تاقیکردنەوەیەکە لە لایەن خودای گەورەوە بۆ تۆ، یاخود سەدەقەیەکە بۆ ئەو کەسەی پێڵاوەکەی بردووە، کارەکە لەسەر خۆت سووک و ئاسان بکە. پێویست ناکات کە ئەو خێر و پاداشتەی بە ئەنجامدانی عومرەکەت بەدەستتهێناوە، بە زەمکردن، جنێودان و قسەی نەشیاوەوە لەکیس خۆتی بدەیت!

٢- دڵتەنگ نەبوون بۆ ئەو شتانەی تێپەڕیون، یاخود لەدەستتچوون، ئەوەی ڕوویدا، ڕوویدا. ئەوە بۆیە پەشیمانبوونەوە دادت نادات.

٣- بڕیاردان لە ژیانتدا با بە پێی بیروباوەڕ و بنەما بێت، نەک بە پێی ئارەزوو و هەستەکانت. هەڵوێستی زۆربەی خەڵک لە هەمان باروذۆخی گاندیدا، تووڕەبوون، هەڵچوون، هەوڵدان بۆ وەستاندنی شەمەندەفەرەکە و درەنگ خستنی خەڵکییە لە پێناو تاکە پێڵاوێکدا، بەڵام گاندی حاڵەتی پەستیی بەلاوەنا و لەسەر بنەمای خۆنەویستی بڕیاریدا. خۆنەویستی لە ئاستی ئەو کەسانەی کە لە شەمەندەفەرەکەدان و ڕەچاوکردنی بەرژەوەندیان، هەروەها خۆنەویستی بەرانبەر ئەو نەدارەی کە ڕۆژێک لە ڕۆژان، پێڵاوەکە

Scanned with CamScanner

دەدۆزێتــەوە و ســوودی لــێ دەبینێــت.

٤- هەولــدان بــۆ گۆڕینــی بــەلا و نەهامەتییــەکان، بــۆ دەرفــەت، خــەڵات و بەخشــینەکان. گریمــان لەدەســتدانی ئەوپێــلاوە؛ بــۆ گانــدی مایــەی خەفــەت و مەینەتییــە، بــەلام ئــەو وەکــو دەرفەتێــک، بــۆ کەســێکی تــری کــردە خــەڵات. ســەرنج بــدە و ئــەم یاســایە لەژیانتــدا پەیــڕەو بکــە.

٥- خێرایــی لــە تێگەیشــتندا، خەســڵەتێکە لــەو کەســانەدا هەیــە کــە لــە ژیانیانــدا ڕاهاتــوون بڕیارەکانیــان بــە شــێوەیەکی ژیرانــە و شــێنەیی بــدەن. ئــەوە بۆیــە لەکاتــی پێویســتدا، عەقڵیــان بــۆ بیرکردنــەوە بــە شــێوەیەکی دروســت، بەرنامەڕێژکــراوە و بڕیارەکانیشــیان بــە شــێوەیەکی دروســت و ڕاســتەوخۆ دەدەن.

تێبینــی: بەختــەوەری ڕاســتەقینە، ئەوەیــە کــە خۆپەرســت نەبیــت و بەرژەوەنــدی و خوداســتەکانت لــە پێنــاوی خزمەتکردنــی خەڵکیــدا بــەلاوە بنێیــت. بێگومــان ئەمــە کارێکــی قورســە. ئایــا وانییــە؟ بــەلام کــێ دەڵێــت کــە بەدەســتهێنانی بەختــەوەری ڕاســتەقینە، کارێکــی ئاســانە؟

گانــدی یەکێکــە لــە کەســایەتییە گــەورە و ناودارەکانــی مێــژوو، بــۆ ماوەیــەک دەمویســت ئــەو فیلمــە ببینــم کــە لەســەر ژیانــی بەرهەمهێنــراوە. تەنیــا چەنــد پارچەیەکــی فیلمەکــەم بینیــوە کــە لــە دانایــی، پەنــد و ئامــۆژگاری پــڕاو پــڕە. ئامۆژگاریتــان دەکــەم بــە کڕینــی ئــەو فیلمــە، یاخــود کڕینــی کتێبێــک لەســەر ژیانــی ئــەم پیــاوە بلیمەتــە. دانایــی، ونبــووی موســوڵمانە. هەرکــەس پــەی بیدۆزێتــەوە، دەبێتــە خاوەنــی. بەڕاســتی ژیانــی ئــەم کەڵــە پیــاوە، پــڕ لــە داناییــە.

Scanned with CamScanner

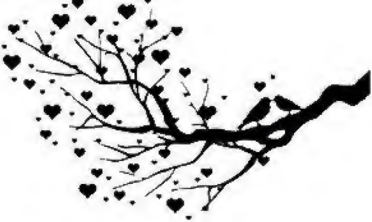

چۆن واز دەهێنیت؟

پێم خۆشبوو ئەم وتارە، پێشکەش بە هەموو ئەوانە بکەم کە خووی خراپ لە ژیانیاندا تەنگی پێهەڵچنیون. من لە سایەی پەروەردگاردا، لەم مانگەدا دەبێت بە پێنج ساڵ کە بە تەواوەتی و بە هەموو شێوەیەک، ئاهەنگی وازهێنانم لە جگەرەکێشان دەگێڕم کە لە مانگی ئازاری (٢٠٠٥ز)دا دەستم بە وازهێنان کرد. داواکارم لە خودای گەورە کە ئەو بەخششەی پێی بەخشیم تا لەو خووە خراپە دووربکەومەوە، بە هامان شێوە بە هەموو کەسێکی ببەخشێت؛ تا لە هەموو ئەو شتانەی کە دەبنە هۆی زیان، نارەحەتی بۆ ژیانیان و ڕێگری دروست دەکەن لە بەرەو پێشچوونیاندا، دووربکەونەوە.

وازهێنان و دوورکەوتنەوە لە هەر خوویەک، بریتییە لە جەنگێک لە ناخی مرۆڤدا کە چەندین ڕووبەڕووبوونەوە و بەربەرەکانێ لەخۆدەگرێت. بۆیە بە ئیزنی خودا، وا لە خودارەوەدا ئەو چەک و ئامرازانەتان پێشکەش دەکەم کە بۆ سەرکەوتن بەسەر ئەو جەنگەدا یارمەتیتان دەدات.

١- یاسای هێز ڕاکێشان: کاتێک موشەکێک ڕووی زەوی بەجێدەهێڵێت، لە بەکارهێنانی ئەو هێزەدا، پێویستی بە هێزێکی

Scanned with CamScanner

لـە ڕادەبـەدەرە و بـەردەوام دەبێـت؛ تاوەکـو بەرگـە هـەوای زەوی بەجێدەهێلێـت و دەگاتـە ڕووبەرێـک کـە تێیدا هێـزی ڕاکێشـانی زەوی بوونـی نامێنێـت. ئیتـر موشـەکەکە ئۆتۆماتیکـی بـە بـێ بوونـی هیـچ هێزێکـی پاڵنـەر، لـە ڕۆیشـتندا بـەردەوام دەبێـت. بـە هەمـان شـێوە، خوویـش وایـە. لـە سـەرەتادا، بـۆ ڕزگاربـوون لێـی، پێویسـتیی بـە هێزێکـی پاڵنـەری زۆر هەیـە. دواتـر دەگاتـە خاڵێک-لەوانەیە دوای سـێ هەفتـە، یاخـود مانگێـک بێـت-، ئـەو هێـزی ڕاکێشـانە بوونـی نامێنێـت و مرۆڤەکـە لـە خـووە خراپەکـەی ڕزگاری دەبێـت. ئیتـر پێویسـتی بـە هێـزە هاندەرەکـەی پێشـووی نامێنێـت و بـە ئازادییـەوە ژیـان بەڕێـدەکات. لێکۆڵینـەوە بـۆ ئـەو ئـاکارە خراپـە بکـە کـە تووشـی بوویـت. دیاریـی بکـە کـە چەنـدە کاتـت بـۆ شـکاندنی بەربەسـتی هێـزی ڕاکێشـان پێویسـتە. پلانێـک دابنـێ کـە هەمـوو کات و ژیانـت بگرێتـەوە؛ تاوەکـو بەربەسـتەکە دەشـکێت. مۆڵـەت وەربگرە، سیسـتەمی نووسـینگەکەت، یاخـود ماڵەکـەت بگـۆڕە و دەسـت بـە دۆزینـەوەی خولیـای نـوێ بکـە. بەشـداری خولـی ڕاهێنـان بکـە. هەمـوو ئـەم ئامرازانـە، بـۆ گەیشـتن بـە قۆناغێکـی خاڵـی لـە بوونـی هـەر هێزێکـی ڕاکێشـان، یارمەتیـدەر دەبـن.

٢- لەوانەیـە دوای هەوڵدانێکـی زۆر، دووبـارە بـۆ سـەر هەمـان خـوو بگەڕێیتـەوە. ئەمـەش لەبـەر ئـەوەی، ئـەو هێـزە هانـدەرەی بـە کارت هێنـاوە؛ بـۆ وازهێنـان لـەو ڕەفتـارە بـەس نەبـووە. بـێ هیـوا مەبـە، دووبـارە سـووپاکەت بنیـات بنێـرەوە، پلانەکانـت بگـۆڕە و دووبـارە هـەوڵ بـدەرەوە، تـا ئـەو کاتـەی هێزێکـی هانـدەری تـەواوت دەسـت دەکەوێـت.

٣- خـوو، شـتی دیاریکـراوت بـۆ دابیـن دەکات. بـۆ نموونـە: وات

لێدەکات چارەسەرێکی وەهمی بۆ حاڵەتی دوودڵی، پڕکردنەوەی بۆشایی، یاخود سەرنجدان بدۆزێتەوە. بە وردی دیاریبکە کە ئەو خووەکەت، چی پێ بەخشیویت؟ دواتر جێگرەوەیەک دابنێ کە ئەو بۆشاییەت بۆ پڕبکاتەوە. بۆ نموونە: هەندێک لە ئێمە، بۆ دەربازبوون لەو کێشە و پەستانانەی ڕۆژانە تووشی دەبین، پەنا وەبەر زۆرخواردن دەبەین. ڕێگایەکی تر بۆ خۆدەربازکردن لەو گیروگرفتانە بدۆزەرەوە. وەک: فێربوونی یۆگا، بە خۆشوردنێکی ئارام خۆشی لە کاتەکەت ببینە، وەرزش بکە، تەماشای ئەو بەرنامە تەلەفزیۆنییە بکە کە حەزت لێیەتی و... هتد. گرنگ ئەوەیە بە کارێک هەستێت کە ئەو بۆشاییەی لە ئەنجامی ئەو خوو و ڕەفتارەوەی گیرۆدەی بویت و دروست بووە، پڕ بکاتەوە. وازهێنان لە هەر خوویەک، ئەگەر جێگرەوەیەکی بۆ دەستەبەر نەکەیت، ئەستەمە. پلانە جێگرەوەکانت کە دوای وازهێنان لەو ڕەفتارەت پێی هەڵدەستێت، بنووسەرەوە.

٤- دەوروبەرت لەو کەسانەی کە لە کارە باشەکانتدا بەشدار دەبن، پڕ بکە. لەو کەسانەی کە کاری نابەجێت لەگەڵ دەکردن، دوور بکەوەرەوە-ئەمەش لە پرۆسەی وازهێناندا خاڵێکی گرنگە، چونکە ڕۆڵێکی کاریگەری هەیە، هاوڕێ ڕاکێشەرە-.

ئاگاداربە، نەکەیت بە خۆت بڵێیت کە بەهێزیت و دەتوانیت بەسەر بارودۆختدا زاڵ بیت. کەچی لەهەمان کاتدا، لەو ژینگە نالەبارەی تێیدایت، بمێنیتەوە؛ چونکە ئەوە دەروازەیەکە لە دەروازەکانی شەیتان. ئەگەر ئەم ڕازەت بە دڵدا هات، ئەوا بە شەیتان بڵێ: «هەمووان لە تۆ زیرەکترن». ئەگەر لەو کەسانەیت کە ئالوودەی تەلەفزیۆن و ماڵپەڕە دزێو و خراپەکانیت؛ ئەوا

چارەسەرێکی ریشەیی بۆ ئەم کێشەیە بەکاربهێنە. بۆ نموونە: بۆ ماوەی مانگێک، ئینتەرنێت لە ماڵەکەتدا دووربخەرەوە، هەتا ئەو خووە لە سیستەمی ژیانتدا دەردەچێت.

٥- کاری دووبارە و رۆتینات لەژیانتدا مەهێڵە. خووەکان لە کاری دووبارەبووەوە و دەق پێوەگرتوودا، پشتگیری دەکرێن، گەشە دەکەن و بەهێز دەبن؛ بۆیە لەو چوارچێوەیەدا دەربچۆ. بەتایبەتی لەو ساتەوەختەدا کە تێداماویت و حەزێکی زۆرت بۆ خووەکەت دەبێت. بۆ نموونە: ئامۆژگاری دەکرێت کە کاری تەرککردنی جگەرەکێشان، بکەوێتە کاتی مۆڵەت و پشووەوە و لە کەش هەوایەکی جیاواز لەوەی لە سەری راهاتوویت، ژینگەیەک کە لە فشاری زۆر دووربێت.

٦- کتێبی تایبەت لەسەر چۆنیەتی وازهێنان لە رەفتاری خراپ و نەشیاو بخوێنەرەوە-کە لە بازارەکاندا زۆرن-. زۆرجار تەنیا رستەیەک، وات لێدەکات بۆ هەمیشە لە رەفتارێک کە سالانێکە بەرۆکی گرتوویت، دووربکەویتەوە. ئامۆژگاریت دەکەم بە خوێندنەوەی کتێبی (أیقظ قواک الخفیة-وزە شاراوەکانت بەئاگا بهێنە-) کە بە هۆیەوە لە جگەرەکێشان دوورکەوتمەوە.

٧- لە سەرەتا و کۆتایی هەر کارێکدا دوعا بکە. بەتایبەت لە کاتی سوجدەدا و لە چارەکی کۆتایی شەودا؛ تاوەکو خودای میهرەبان لە کاریگەری هەر خوویەکی خراپ، رزگارت بکات.

بە هیوای سەرکەوتن بۆ هەمووان. لە نزای خێر بێبەشمان مەکەن.

چۆن بێفیز دەبیت؟

کێشەی هەرە گەورە لە نەخۆشی (لەخۆباییبوون)دا، ئەوەیە کە نەخۆشییەکی شاراوەیە و کەم کەس هەستیپێدەکەن. ئەگەر ئێستا بپرسیت: «ئایا تۆ کەسێکی لەخۆباییت؟» وای بۆ دەچم کە زۆرینەی هەرە زۆری خەڵک، بە هەموو ئاسوودەییەکەوە بڵێن: «بە دڵنیاییەوە نەخێر، من کەسێکی لەخۆبایی نیم». من لێرەدا دەپرسم: ئایا ئەمە خەملاندنێکی وردە؟ لەخۆباییبوون چییە؟ نیشانەکانی چین؟

ڕێگاکەتان بۆ نزیک دەکەمەوە و هەندێک لە سیفەتەکانی کەسانی لەخۆباییتان بۆ باس دەکەم، (ئەگەر وەڵامی چەند پرسیارێکی خوارەوەت بە بەڵێ دایەوە، ئەوە بزانە لەخۆباییبوونێکی شاراوەت هەیە کە پێویستە چارەسەر بکرێت)، بەڕاستی، لە ناخمدا هەستم بەناتەواوییەکی زۆر کرد، کاتێک ئەم تاقیکردنەوە بچووکەم ئەنجامدا. لەسەر هەموو کەسێک پێویستە کە لە کاتی وەڵامدانەوەی ئەم پرسیارانەدا، لەگەڵ خودی خۆیدا ڕاشکاو بێت؛ چونکە هیچ کەسێک نا تبینێت .

١- کاتێک لە کەسێکەوە ڕووبەڕووی ڕەخنەیەک دەبیتەوە، ئایا هەست بە توورەیی و نائارامی دەکەیت؟ یاخود ڕاستەوخۆ، بە هەر ئامرازێک بێت، دەست بە بەرگریکردن لەخۆت دەکەیت؟

Scanned with CamScanner

٢- ئایا کاتێک وتەیەک یان خاڵێکی بەرانبەرەکەتت بەدڵ نابێت، گفتوگۆکەی پێ دەبڕیت؟
٣- ئایا بەرانبەر کەسێکی لە خۆت پلە و پایە بەرزتردا، لە کۆمپانیادا، یاخود لە شوێنی کارکردنتدا، هەست بە دوودڵی و جۆرێک لە ترس دەکەیت؟
٤- ئایا لەکاتی ڕادەربڕیندا، لەوەی کە بۆچوونەکەت پەسەند نەکرێت، هەست بە ترس دەکەیت؟
٥- ئایا زیاتر لەوەی گوێدەگریت، قسە دەکەیت؟
٦- ئایا شێوازی مامەڵەکردنت لەگەڵ بەڕێوەبەرەکەتدا، بەتەواوی پێچەوانەی شێوازی مامەڵەکردنتە لەگەڵ ئەوانەی کە لەگەڵتدا کار دەکەن؟ واتە: لەسەر بناغەی پلە و پایە و دەسەلات مامەڵە دەکەیت، نەک لەسەر بناغەی ئەوەی کە هەموو مرۆڤەکان یەکسانن؟
٧- ئایا کاتێک یەکێک لە کۆڕێکدا گفتوگۆت لەگەڵ دەکات، بابەتەکان بە شێوەیەکی کەسی وەردەگریت؟
٨- ئایا کاتێک خەڵکی پشتگیریت ناکەن، پشتیوانی بۆچوونو سەرنجەکانت ناکەن، تووڕە دەبیت یاخود دەپەشۆکێیت؟
٩- ئایا هەمیشە حەزت بە بیستنی پیاهەڵدان و ستایشکردنە؟ ئەوپەری هەوڵی خۆت دەدەیت: بۆ ئەوەی خەڵک ستایشت بکەن؟
١٠- ئایا هەمیشە خۆت بە کەسانی تر بەراورد دەکەیت؟ هەست بە نارامی و دڵخۆشی دەکەیت، کاتێک لەوانی تر باشتر بیت؟ هەست بە گرژی دەکەیت، کاتێک کەسانی تر لە تۆ باشترن، چ لە ڕووی ناوبانگەوە، یاخود لە هەبوونی بەهرەیەکدا بێت؟

مژدەتان دەدەمێ کە من لەم تاقیکردنەوەیەدا، یەکەمینی دەرنەچووانم. جا دواتر بۆم دەرکەوت کە خۆبەگەورەدانان، بابەتێکی

زۆر ترسـناکە و پێغەمبەر (د.خ) راسـتی فەرمووە کاتێک فەرموویەتی: (لا يدخل الجنة من كان في قلبه مثقال ذرة من الكبر) واتە: ناچێتە بەهەشـتەوە، ئەو کەسـەی بە ئەنـدازەی گەردیلەیـەک، لوتبەرزیـی لـە دڵـدا هەبێت.

پرسـیارێکی گرنـگ دێتـە کایـەوە: چـۆن خاکیبـوون بنوێنـم؟ بەکورتـی، نووسـینەکانی پێشـوو پێچەوانـە بکـەرەوە. مەنهەجێکـی روون و ئاشـکرات بـۆ خاکیبـوون دەسـت دەکەوێـت. قسـە بـە خەڵکـی مەبڕە، بەڵکـو بێدەنگبـە، ئاخـر قسـەکەی تـۆ لـە هـی ئـەوان گرنگتـر نییـە. زیاتـر گـوێ بگـرە وەک لـەوەی قسـە دەکەیت. لـە مامەڵەکـردن لەگەڵ ئاسـتە جیاوازەکانـی خەڵکـدا، جیاوازیـی (لـە هەسـت و سـۆزی ناختدا) مەکـە، (واتـە لەگـەڵ سـعودیەکدا بە شـێوازێک مامەڵە بکەیـت و لەگەڵ هندییەکـدا بەشـێوازێکی تـر)؛ چونکـە ستایشـکردنی خەڵک، گەشـە بە لەخۆباییبـوون لـە ناخـدا دەدات.

لـە کۆتاییـدا بیـری خۆتـی بهێنـەرەوە، ئەگـەر خاکیبـوون و خۆبەکەمزانینـت لـە ئاسـتی پـەروەردگاردا، لـە خاکیبوونێکـی کرداریـی روون بەرانبـەر بەدیهێنراوانـی خـودا رەنـگ نەداتـەوە؛ ئـەوا بزانـە کـە خاکیبوونـت بەرانبـەر پـەروەردگار کێشـەی تیایە و ئاتـەواوی تێکەوتووە. ئـەوە خۆبەکەمزانینێکـی خەیاڵییـە؛ چونکـە خۆبەکەمزانینـی راسـتەقینە بەرانبـەر خـودای گەورە، خاکیبوونیش بەرانبـەر خەڵکیش واجب دەکات. بۆیـە ناختـان رابێنـن تاوەکـو کار لـە کار نەتـرازاوە.

سـەیری ژیاننامـەی پێغەمبـەر (د.خ) بکـەن لەگەڵ هـاوڕێ، ئافرەت، منـداڵ و تەنـات لەگـەڵ نەیارەکانیشـیدا لە هەموو کەسـێکی تـر خاکیتر بـووە. خاکیبوون بەسـەر هەمـوو خووڕەوشـتیدا زاڵ بووبوو.

Scanned with CamScanner

دەتەوێت ساڵی داهاتوو، ببیت بە چی؟

سیفەتێکی هاوبەش کە لە هەموو کەسە سەرکەوتوو و بەهرەمەندەکاندا دەبینرێت، بە بێ هیچ هەڵاوێردنێک و جیاوازییەک، بریتییە لە: (بوونی ئامانج، خولیای بڵند و پایەدار کە دەروونەکان هۆگریان دەبێت و پلانی بۆ دادەڕێژێت و لە پێناوی بەدیهاتنیاندا کۆشش دەکات). ئەوەندە بەس نییە کە ئامانجێک هەبێت، بەڵکو پێویستە ئەم ئامانجە بگۆڕدرێت بۆ داهێنان، دەروون هۆگری بێت و خۆشەویستی بۆ ئامانجەکە بە جۆرێک بێت، مرۆڤ لە پێناویدا کار بکات و چێژی لێوەربگرێت. دەبینیت ئەم خاسیەتە لە هەموو کەسە بەهرەمەندەکانی وەکو بانگخوازان، بازرگانان، داهێنەران و کەسانی تری هاوشێوەیاندا بوونی هەیە. بۆیە پێویستە ئامانجەکانت لەو بوارە دابنێیت کە خۆشتدەوێت. بۆ نموونە: ئەو کەسەی حەزی بە وێنەکێشانە، پێویستە ئامانجەکانی لە بواری وێنە و هونەردا بێت، هەروەها ئەو کەسەشی حەزی بە قایلکردن و قەناعەتپێکردنی کەسانی ترە، پێویستە ئامانجەکانی لە بواری فرۆشگا، یاخود پارێزگاری و دادگادا بێت و هەروەها بەم شێوەیە...

بۆ ئەوەی ئامانج بەرهەمدار بێت، چوار توخمی سەرەکی هەیە کە پێویستە لە ئامانجەکەتدا بوونی هەبێت:

Scanned with CamScanner

١- پێویستە ئامانجەکەت دیاریکراو بێت، هەروەها بپێوێت. نابێت بڵێیت: «ئامانجەکەم ئەوەیە دەوڵەمەند بم». بەڵکو پێویستە بڵێیت: «دەمەوێت ئەوەندە ریال دەستکەوتی ماددی بەدەست بهێنم».
٢- پێویستە ئامانجەکەت بە دەستهێنانی دژواربێت و بەرەنگاری تێدا بێت، بەڵام لە هەمان کاتیشدا ئەستەم نەبێت.
٣- پەیوەندی بە ئامانجە گەورەکانی ژیانتەوە هەبێت.
٤- پێویستە کاتەکەی دیاریکراو بێت. بۆ نموونە بڵێیت: «ئامانجی من ئەوەیە، لە ساڵی داهاتوودا دوکانێک لە بواری دیزاینی ناوماڵدا بکەمەوە». کاتی بەدەستهێنانی ئامانجەکەت بە کراوەیی بەجێی مەهێڵە؛ چونکە ئەمە دەبێتە هۆی تەمبەڵی و دواخستن.

پێشنیار دەکەم لەو ڕۆژەی ئامانجەکەت دەنووسیت، تەنیا هەنگاوێک بەرەو رووی-هەرچەند هەنگاوەکە بچووکیش بێت- ئەنجام بدەیت؛ چونکە هەمیشە هەنگاوی یەکەم، یارمەتی بەردەوامبوون دەدات. بۆ نموونە، ئەگەر ئامانجێکت بۆ کردنەوەی فرۆشگایەکی وێنە شێوەکارییەکان دانا، بڕۆ بیرۆکەکانت بە وەرگرتنی نرخی کرێی فرۆشگا بازرگانییەکان دەستپێبکە، یاخود لە ئینتەرنێتدا بە دوای بابەتەکەدا بگەڕێ. هەنگاوی یەکەم زۆر گرنگە؛ بۆیە پشتگوێی مەخە و ڕاستەوخۆ دەستپێبکە.

پەیامێک بۆ دایک و باوکان: هەوڵبدەن کە بزانن ئاراستە و خولیای منداڵەکانتان چییە؟ هەروەها چ بوارێکیان خۆشدەوێت؟ بە شێوەیەک ئاراستەیان بکەن کە بواری ژیانیان هەمان ئەو بوارە بێت کە خۆشیان دەوێت و حەزیان لێیەتی. هەروەها دووربکەونەوە لە زۆرلێکردنیان لەو بوارانەی پێیان خۆش نییە؛ چونکە خۆش نەویستنی ئەو بوارەی تێیدایت، گەورەترین بەربەستە

بۆ بەهرەمەندبوون لێی. لەو بوارەی خۆشت ناوێت، سەردەکەویت، بەلام بەهرەمەند نابیت.

پێشنیار دەکەم کە هەموو کەسێک، بۆ ماوەی نیو کاتژمێر، بۆ نووسینی ئامانجەکەتان بە وردی بۆ ساڵی داهاتوو، لە جێگایەکی ئارامدا دابنیشن. لەوانەیە ئەم دانیشتنە، ببێتە خاڵی وەرچەرخاندنی ژیانتان.

ڕاسپاردە ڕەمەزانییەکان

١- کاتێک بۆ نوێژی تەراویح، بۆ مزگەوت دەچیت، گرنگی بەوە بدە ئۆتۆمبێلەکەت لە شوێنێکدا ڕابگریت کە بۆ دەرچوونی ئۆتۆمبیلەکانی تر، نەبێتە ڕێگر. پێویست ناکات پاداشتی نوێژەکانت بە هۆی ئازاردانی برا موسوڵمانەکانتەوە لە کیس بدەیت و بەرژەوەندییەکانی ئەوانی تر ڕەچاو نەکەیت، بەوەی هەرکاتێک ویستیان ئۆتۆمبیلەکەیان بجوڵێنن؛ بەهۆی ئەوەی تۆوە نەتوانن. هەوڵ بدە ئۆتۆمبیلەکەت لە شوێنی تایبەتیدا ڕابگریت، ئەگەر دووریش بێت لە مزگەوتەکەوە-ئەمەش دەرفەتێکە بۆ بە پێ ڕۆیشتن، جۆرێکە لە وەرزش؛ بۆ ئەوەی خوداردنی بەربانگ زووتر هەرس بکەیت-.

٢- با نوێژی تەراویح لە بەجێهێنانی نوێژی بەیانیدا نەبێتە ڕێگر؛ چونکە نوێژی بەیانی فەرزە، بەڵام تەراویح سوننەتە، فەرزیش لە سوننەت لە پێشتر، گرنگتر و پاداشتی زۆرترە. بەراستی سەیرم پێ دێت کە مزگەوتەکان لە کاتی نوێژە فەرزەکاندا، بەو شێوەیەی نوێژی تەراویح قەرەباڵغ نابن! لە کاتی تەراویحدا، ڕیزی نوێژخوێنان تا بەردەرگای مزگەوت درێژ دەبێتەوە، کەچی لە کاتی نوێژی بەیانیاندا تەنیا ڕیزێک یاخود دوانن! ئەوەش

Scanned with CamScanner

کێشـەیەکە لـە چۆنیەتـی تێگەیشـتن لـە لەپێشـترییەکان.. لـە کانـگای دڵمـەوە، خودازیـاری ئـەوەم ببینـم کـە ڕیـزی نوێژخوێنـان، لـە نوێـژی بەیانیـدا تـا بـەردەرگای مزگەوتـەکان درێـژ ببێتـەوە!

٣- بـا ڕۆژووگرتنـت، ڕۆژووگرتنێکـی گشـتییانە و بـاو نەبێـت، واتـە: تەنیـا دوورکەوتنـەوە لـە خـواردن و خواردنـەوە بێـت، بەڵکـو هـەوڵ بدە بـە ئاسـتی ڕۆژووی تایبەتـەکان بگەیـت. ئـەو ڕۆژووگرتنـە، ڕۆژووی تـەواوی ئەندامەکانـی جەسـتەیە، واتـە: زمانـت لـە زەم و غەیبەتکـردن بـەڕۆژوو بێـت، چـاوت لـە بینینـی شـتی نەشـیاو و گوێـت لـە بیسـتنی هەمـوو ئەوانـەی حەرامـن بپارێزێـت. ئەگـەر بـەم قۆناغـە گەشـتیت، ئەمـە پێـی دەوترێـت: (ڕۆژووی تایبەتـەکان)، ئەمـەش ڕۆژووی دڵـە. بـا دڵـت لـە هـەر حەسـوودی، ڕق لێبوونـەوە، کینەیـەک و هەروەهـا لـە هـەر ڕازێـک کـە سـوودی بـۆ قیامەتـت نییـە، بەدووربێـت.

٤- وازهێنانـت لـە جگەرەکیشـان بەدرێژایـی ڕەمـەزان؛ بەڵگەیـە لەسـەر توانـای تـۆ بـۆ ئـەوەی بـە یەکجارەکی واز لـەو تـاکارە بهێنیـت. کارەکە تەنیـا پێویسـتی بـە بڕیاردانـی خـودی خـۆت هەیـە و ڕەمەزانیـش باشـترین هەلـە بـۆ بڕیـاردان.

٥- زنجیـرە دارمـاکان، ئـای تـۆ چووزانیـت کـە زنجیـرە دراماکان چیـنن!.. لێـم بگەڕێـن بڵێـم: «ئایـا هەمـوو زنجیـرە درامایییـەکان، بـەس لـە ڕەمەزانـدا هـەن؟!» پێشـنیار دەکـەم، نـاوی ئـەو زنجیـرە درامایانـەی کـە حـەزی پـێ دەکەیـت، وەربگرێـت و دوای ڕەمـەزان بیانکرێتـەوە، یاخـود دووبارەکەیـان کـە لـە کەناڵەکانـدا بەدرێژایـی ساڵەکە لـێ دەدرێنـەوە، سـەیر بکەیـت.

٦- بـازارەکان.. نامەوێـت توندڕەو دەربکـەوم، بـەڵام باشـتروایە کـە لـە ڕەمەزانـدا، لـە بازاڕکردنـی شـەوانە دووربکەویتـەوە؛ چونکـە بـە ڕاسـتی

Scanned with CamScanner

شتانێكی تێدا ڕوودەدەن كە شیاوی ئەم مانگە پیرۆزە نین. بۆ بەدەستهێنانی هەر پێداویستییەكیش، باشتروایە بەیانیان بچن؛ چونكە كەشەكە لەو كاتانەدا، ئارامتر و باشترە.

٧- تەمبەڵی، بێتاقەتی، هەڵچوون و میزاجییەت.. بەخودا مانگی ڕەمەزان لە هەموو ئەم سیفەتانە بەدوورە.

خودایە گیان! نوێژ، ڕۆژوو، پەرستش و شەونوێژمان لێ قبوڵ بكە. بەراستی هەر خۆت دڵسۆز و میهرەبانیت.

Scanned with CamScanner

بەشی سێیەم

ڕازەگەلێک بۆ ئاوەز و بیر

Scanned with CamScanner

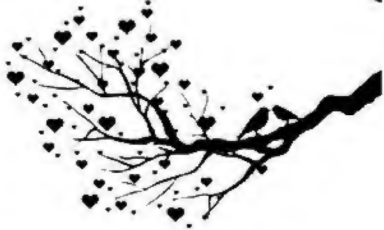

زۆربەی بوونەوەران جیاوازییان هەیە لە بۆچوونیاندا

فریشتەکانیش جیاوازییان هەیە: (فریشتەی سزادان و فریشتەی میهرەبانی بۆچوونی جیاوازیان هەیە لەسەر کەسێک کە سەد پیاوی کوشتووە).

پێغەمبەران(سەلامی خوایان لەسەربێت) جیاوازییان هەیە: (داود و سولەیمانی کوری، لەنێوان دوو ژندا کە هەریەکەیان لەسەر ئەوەی کە دایکی منداڵێکن و کێشەیان هەیە، بۆچوونیان جیاوازە).

هاوەڵان بۆچوونیان جیاوازە: (ئیبنو عومەر، بەوە ناسراوە کە دەبێت کار بە ئەرکەکان بکرێت. ئیبنو عەباس، بەوە دەناسرێت کە دەبێت کار بە مۆڵەتپێدان بکرێت. هەردووکیشیان لە گەورە پیاوانی هاوەڵانن). هەروەها لە نێوان هاوەڵانیشدا لە زۆر بواردا بۆچوونی جیاوازیان هەبووە. بۆ نموونە: ئەوە شتێکی زۆر روون و ئاشکرایە کە ئەبوبەکر و عومەر لەسەر مامەڵەکردن لەگەڵ هەڵگەڕاوەکاندا دەبێت چۆن بجوڵێنەوە، هەرکەس ئەو بابەتە بخوێنێتەوە، زیاتر ئەوەی بۆ دەردەکەوێت. لێرەدا بواری ئەوە نییە بەدرێژی باس بکرێت.

بۆچی ئەم هەموو نموونانەم هێناوەتەوە؟ بۆیە بەوشێوەیە نموونەم

Scanned with CamScanner

هێناوەتەوە؛ بۆ ئەوەی بۆتان روون ببێتەوە کە بۆچوونی جیاواز، شتێکی ئاسایی و رێگەپێدراوە، لەهەمان کاتیشدا چاوەڕوانکراوە، رەوشتێکی مرۆییە و خودای پەروەردگار لەنێوان مرۆڤەکاندا دایناوە، تەنانەت لەنێوان باشترین مرۆڤەکانیشدا بوونی هەیە.

بەڵام ئێستا کاتی جلەوکردنی ئەم نەسپە سەرکەشەیە و ئەم پرسیارە بە دوای خۆیدا دێنێت: چۆن مامەڵە لەگەڵ بۆچوونی جیاوازدا بکەین؟

با نمونەیەکی کردەیی بهێنینەوە: کاتێک لەگەڵ کەسێکدا لەسەر بابەتێکی دیاریکراو یان هەڵوێستەیەک، بۆچوونی جیاوازت دەبێت، ئایا ئەم ناکۆکی و جیاوازییە، گەیشتووەتە ئاستی رقلێبوون و دژایەتیکردن؟ یاخود ئاستی جوێنێدان؟ ئایا دەگاتە ئاستی پەیوەندی پچراندن؟ ئایا دەگاتە ئەو ئاستەی کە کەسی بەرانبەر، لەسەر نیاز، بیروباوەڕ و ئایینی تۆمەتبار بکرێت؟ ئەگەر بگاتە ئەو ئاستە، ئەوا بزانە ئەو دژایەتیکردن و ناکۆکییە لە سەر مەنهەج و رێبازی هاوەڵان نییە؛ چونکە ئەو مەنهەجە نییە کە بۆ شکۆمەندی ئوممەت دەیانویست. دەبینین هاوەڵان لە زۆر بابەتدا جیاوازییان هەبووە، بەڵام دڵەکانیان یەک بوون. هەرگیز یەکرییان کافر نەکردووە، هەروەها یەکترییان بە نیاز خراپی و گومرایی تۆمەتبار نەکردووە. سەرەڕای ئەو جیاوازییانەش، زۆر رێز و خۆشەویستی لەنێوانیاندا هەبووە.

کێشە بنەڕەتییەکە ئەوەیە هەندێک لە خەڵکی، ئامانجیان ئەوەیە کە هەمیشە بۆچوونی جیاوازیان هەبێت و دیدێکی رەخنەگرانەیان هەبێت. ئامانجیان ئەوەیە بەبێ هەڵاوێردن، لە سەرجەم بوارەکاندا بۆچوونیان جیاوازبێت، بەڵام ئەگەر کارێک بێتە پێشەوە، جێگەی

Scanned with CamScanner

جیاوازی بێت، یا کارێکی سەرەکیش نەبێت، ئەوە کارەساتێکی گەورە ڕوودەدات و ئیتر تۆمەتەکانی بە کافرکردن و لەڕێدەرچوون دەستپێدەکەن! ئامانجی نکوڵیکردن لە بوونی جیاوازی، ئامانجێکی نادروست و خەیاڵییە. هەرگیز ئەم خەیاڵەش نایەتە دی؛ چونکە ئێمە مرۆڤین. کەواتە ئامانجی ڕێگەپێدراو لەو کارەدا چییە؟ ئامانج لە بۆچوونی جیاواز ئەوەیە کە بە ڕێزەوە لەگەڵ ئەو جیاوازییانەدا مامەڵە بکەین.. ئەو بۆچوونەی پێشەوا (ئەبی حەنیفە) جێبەجێی بکەین کە دەڵێت: «بۆچوونی ڕاست، ئەگەری هەڵە دەرچوونی لێ بەدی دەکرێت و بۆچوونی هەڵەش، ئەگەری ڕاست دەرچوونی لێ دەکرێت».

ئامانجی ئەوەیە کە لەسەر ئەم یاسا ئاڵتوونییە لەگەڵ یەکتریدا هەڵسوکەوت بکەین: (ئەوەی لەسەری هاوڕاین، تیایدا هاوکاربین، لێبوردەبین بەرانبەر ئەو کارەیشی بۆچوونمان لەسەری جیاوازە).

بەداخەوە، ڕۆژئاوا ئەم بنەمایەی بە کردەیی کردووە، بەڵام ئێمە لەم سەردەمەشدا بە کردەییمان نەکردووە. لەگەڵ بوونی ئەو هەموو جیاوازییە زمانەوانی، ژینگەیی و ئایینییانەیاندا، توانیویانە لەسەر ئەو کارانەی کە لەسەری هاودەنگن، هاوکاری یەکدی بکەن. ئەوەتا ئەوان، ئەمڕۆ بە یەک دراو مامەڵە لەگەڵ یەکدی دەکەن! لەگەڵ ئەوەی ئەو کارانەی کە ئێمەی موسوڵمانان بە یەکەوە دەبەستێتەوە و هاوڕاین لەسەری، زۆرترە لەو بابەتانەی کە ڕۆژئاواییەکان لەنێو خۆیاندا لەسەری هاودەنگن. بەڵام چی بڵێم کە تێگەیشتن لە ڕاجیایی لە نێوانماندا نادیارە؟!

من وەک خۆم، نە سۆفی، نە سەلەفی، نە وەهابیم و هەروەها ئیخوانیش نیم، هیچ کام لەو گروپانە نیم. من موسوڵمانم و

ئەوانەی کە دەڵێن: «أشهد أن لا إلە الا اللە وأن محمدا رسول اللە»، وەک موسوڵمانێک مامەڵەیان لەگەڵدا دەکەم. ئیتر با واز لە تۆمەت بەخشینەوە و یەکدی تۆمەتبارکردن بهێنین.

هەر بەو بۆنەیەوە دەڵێم: داوای لێبووردن لە هەموو ئەو کەسانە دەکەین کە لەگەڵماندا بۆچوونیان جیاوازە. بۆچوونی جیاوازی نێوانمان، خۆشەویستی نێوانمان لانابات.

Scanned with CamScanner

ئایا دەکرێت لە بەنزینخانە کار بکەم؟!

خـودای گـەورە بـە مووسـای فەرمـوو: (أَنِ اضْرِب بِّعَصَـاكَ الْبَحْـرَ فَانفَلَـقَ فَـكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّـوْدِ الْعَظِيـمِ). کاتێـک مووسـا ویسـتی بـە دەریاکـەدا تێپـەڕ ببێـت بـە گۆچانەکەی دەسـتی بـە دەریاکەیدا کێشـا. بـەم موعجیـزە گەورەیـە، بـەڵام ئایـا بۆچـی خـودای گـەورە دەریاکـەی بـۆ مووسـا نەکـردەوە بـێ ئـەوەی بـە گۆچـان پێیدا بکێشـێت؟

خـودای گـەورە بـە حەزرەتـی مەریەمـی فەرمـوو: (وَهُـزِّي إِلَيْـكِ بِجِـذْعِ النَّخْلَـةِ تُسَـاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبـاً جَنِيّـاً). هیـچ کەسـێکی ئاسـایی بـە هەمـوو هێزێکیـەوە ناتوانێـت دارخورمـا ڕاوەشـێنێت و خورماکـەی لێبکاتـەوە؛ چونکـە قـەدی دارخورما بەهێـزە و ناجووڵێـت. چـی دەڵێـن دەربـارەی ئافرەتێکـی دووگیانـی شـەکەت و مانـدوو؟ بۆچـی خـودای گـەورە، خورماکـەی لـە دارەکـە لێنەکـردەوە، بـێ ئـەوەی حەزرەتـی مەریـەم بـە جووڵاندنـی دارەکـە هەسـتێت؟ ئایـا هـەردوو کردارەکـە موعجیـزەن؟

پێغەمبـەر (د.خ) لـە هـەر وەرزێکـی حەجـدا، بـۆ لای دەیـان کـەس دەڕۆیشـت و بانگهێشـتی ئیسـلامی دەکـردن، بـۆ لای خەڵکـی تائیـف چـوو و تووشـی لێـدان، سـووکایەتی و ئازارێکـی زۆر بوویـەوە، تـا ئەوەی کـە خوێـن لـە پێـی پیـرۆزی چـۆڕەی کـرد، بـەڵام دواتـر لـە لایـەن

Scanned with CamScanner

پشتیوانان (الانصار)ەوە، دەروویەکی ئاسوودەیی و خۆشی لێکرایەوە. سەرنج بدە، ئەوان خۆیان هاتنە خزمەتی پێغەمبەر، دەستی پشتیوانیان لە خزمەتی دانا و پاڵپشتییان لێکرد. ئەی باشە بۆچی خودای گەورە وازی لە پێغەمبەرەکەی خۆی هێنا کە بەو شێوەیە تووشی ئازار و ئەشکەنجە ببێت و دواتر دەستی پشتیوانی و رزگاری بە ڕێگایەکی جیاوازتر لەو ڕێگایەی کە پێغەمبەر (د.خ) گرتبووی، پێی بەخشی؟

گەنجێک دێتە لام کە هێشتا هاوسەرگیری نەکردووە و لە سەرەتای قۆناغەکانی ژیانیدایە و دەڵێت: «باروودۆخم سەخت و ناهەموارە، هیچ کار و کەسابەتێکم نییە. چی بکەم؟» کاتێک پێشنیاری ئەوەی بۆ دەکەم کە بچێت هەر کارێک دەستی دەکەوێت بیکات، تەنانەت ئەگەر لە وێستگەیەکی بەنزینیش بێت، باشترە لەوەی کە لە ماڵەوە دانیشێت. بەم شێوەیە وەڵامم دەداتەوە: «مەگەر مووچەی کارمەندێک کە لە بەنزینخانە کار بکات، چی لە من دەکات؟ من کار و موچەیەکی لەوە باشترم دەوێت کە لێوەی دەستپێبکەم».

خوشکێک دێتە لام و دەڵێت: «خێزانەکەم دەرگای هەموو شتێکیان بە ڕوومدا داخستووە. نە کار، نە هاوسەرگیری، نە ئازادی». کاتێک پێشنیاری کردنی هەر کارێکی بۆ دەکەم کە بیکات، هەر شتێک گەر زۆر سادەش بێت، بۆ نموونە: دانانی پێگەیەک لەسەر ئینتەرنێت، جێگەیەک کە هیوا و حەزەکانی تێدا کۆبکاتەوە، نووسینی بەخشان و ناردنی بۆ ڕۆژنامەکان و بڵاوکردنەوەیان، یان کارگەیەکی بچووک لە ژوورەکەتدا دروست بکە و بەرهەمەکانت بە هاوڕێ و خێزانەکەت بفرۆشە، ڕاستەوخۆ

Scanned with CamScanner

وەڵام دەداتــەوە و دەڵێــت: «ئەمانــە چــی بــە مــن دەکــەن؟ مــن لەمانــە باشــترم دەوێــت. نامەوێــت بــەم کارە سادە و ســاکارانە دەســتپێبکەم و خــۆم بــە شــتی بێهــودەوە مانــدوو بکــەم!».

بــەو کەســانە دەڵێــم: کارە ســادەکانتان دەرگای زۆرتــان بــۆ دەکاتەوە کــە نــە لــە ژمــاردن دێــن و نــە هەرگیــز بیریشــتان لێکردوونەتــەوە. خــودای گــەورە تەنیــا ئــەوەی لــە بەندەکانــی دەوێــت کــە ببینێــت کار دەکــەن، دواتــر بــە ڕێگایەکــی تــر کــە هیــچ پەیوەندییەکــی بــە کارەکەیــەوە نییــە، بــە ئاسوودەیی و کامەرانیــی دەگەیەنێــت، هــەروەک چــۆن خورماکــەی بــۆ حەزرەتــی مەریــەم خســتە خــوارەوە، دەریاکــەی بــۆ موســا کــەرت کــرد و پشــتیوانی لــە محەمــەد (د.خ) لــە ڕێگــەی خەڵکــی مەدنــەوە کــرد.

یاســایەکی زێڕیــن: کار شــتێکە و ئەنجــام شــتێکی تــر، تــۆ لەســەرتە کار بکەیــت، ئەنجامیــش بــە دەســت خــودای تــاک و میهرەبانــە. ﴿وَقُـلِ ٱعۡمَلُـواْ فَسَـيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ﴾.

ســەرنج: بەڵــێ، دەکرێــت لــە بەنزینخانــە کار بکەیــت و ڕەوایــە. ئــەوەش کارە، وەک هــەر کارێکــی تــر. کاریــش هــەر چییــەک بێــت، لــە ڕێــز و شــکۆی ئینســان کــەم ناکاتــەوە، بەڵکــو زیــادی دەکات. کارکردنــی هــەر کەســێک لــە بەنزینخانــە، زۆر باشــترە لــە بــێ کارێکــی ســستی تــەوەززەل کــە لــە ماڵــەوە دانیشــتووە و هیــچ کارێــک نــاکات.

Scanned with CamScanner

ئایا دەتەوێت لەخۆبایی بیت؟

فەرمـوون لەگـەڵ ئـەم پێکهاتـە نەفسـووناوییەدا... ئـەم هەنگاوانـە جێبەجـێ بکـە، بەبـێ هیـچ دوودڵییـەک، دەبیتـە کەسـێکی لەخۆبایـی. دڵنیـات دەکەمـەوە ئەگـەر خۆیشـت هەسـتت بـە لەخۆباییبوونـی خۆت نەکـرد، ئـەوا دەوروبـەرت بەوشـێوەیە دەتبینـن. بـەڵام تـۆ نازانیـت و هەسـتی پێناکەیـت.

١- هەمیشـە بـە دوای ئـەوەدا بگـەڕێ کـە خەڵکـی ستایشـت بکـەن، ئەمـەش وات لێدەکات هەسـت بـەوە بکەیـت کـە تـۆ کەسـێکی تـەواو جیاوازیـت و شـایانی ئـەو ستایشـکردنەیت. هەروەهـا وا بیربکەیتـەوە کە تـۆ لـەو کەسـە باشـتریت کـە ستایشـی کردوویـت و پیایداهەڵداویـت.

٢- تیشـک بخـەرە سـەر ئـەوەی کـە لـە خەڵکـی باشـتریت. کاتێـک بـە کەسـێک دەگەیـت، سـەرنجی زیاتـر بخـەرە سـەر ئـەو لایەنانـەی کـە تـۆ تیایـدا سـەرکەوتووتریت، بـەڵام بـۆ کەسـی بەرانبـەر زیاتـر سـەرنجی خاڵـە لاواز و نەرێنییەکانـی بـدە. بـەم شـێوەیە، هەسـت دەکەیـت کـە تـۆ لـەو باشـتریت.

٣- هەوڵـی گۆڕینـی خەڵکـی بـدە و وایـان لێبکـە وەکـو خـۆت بـن، بـەڵام بێگومـان لـە هـەر بارێکـدا بێـت، تۆ لـەوان باشـتریت. هەروەهـا هەوڵبـدە کـە گەشـە بـە خەڵکـی بدەیـت؛ بـۆ ئـەوەی کۆپییەکـی

Scanned with CamScanner

دەقاودەقی خۆت بن.

٤- بە دواکەوتن و شکستی کەسانی دیکە دڵخۆشبە. شکستی ئەوان، سەرکەوتنەکانی تۆ و پلەبەرزیت زیاتر دەردەخات و واتلێدەکات لە مەیداندا جیاوازتر دەربکەویت.

٥- ئەوپەری هەوڵت بدە بۆ بەرگریکردن لە خۆت بەرانبەر هەر رەخنەیەک کە رووبەرووت دەبێتەوە. هەر بەراستی ئەو مرۆڤە پەست و نیگەرانانە کێن کە رەخنەت لێدەگرن؟ بە چ مافێک رەخنە دەگرن؟ ئایا نازانن تۆ کێیت؟

٦- لە گفتوگۆدا لە خەڵکی ببەرەوە. ئەوەی تۆ دەتەوێت بیڵێیت، زۆر گرنگترە لەوەی ئەوان بۆ وتنی پێیانە. دوورکەوتنەوە لە قسەکردن لەگەڵ خەڵکدا، ئاماژە بۆ بوونی زانست و زانیاری و جیاوازبوونت دەکات. هەمیشە وا بکە کە لە هەر کۆڕ و کۆبوونەوەیەکدا دانیشتیت، قسە و گفتوگۆکان زیاتر هی تۆ بن و کۆرەکە زیاتر لە دەوری تۆ و قسەکانت بخولێتەوە، بەڵام بیرت نەچێت تۆ هەمیشە باشترینی ئامادەبووانیت و هەروەها مافی ئەوەت هەیە کە زۆرترین قسە بکەیت!

(حەسەنی بەسری)، دەربارەی خاکیبوون و خۆبەکەمزانین دەڵێت: «خاکیبوون، ئەوەیە کە لە ماڵ چویتە دەرەوە و چاوت بە هەر کەسێک کەوت، وا دابنێیت ئەو کەسە لە تۆ باشتر و چاکترە».

(ئیمامی غەزالی) دەفەرموویت-بە دەستکارییەوە-: «ئەگەر کەسێک لە تۆ گەورەتر بوو، بە خۆت بڵێ: (ئەو لە ئیسلامەتیدا پێشی من کەوتووە و، بەهۆی تەمەنەکەیەوە خێر و چاکەی لە من زۆرترە). ئەگەر لە خۆت بچووکتر بوو بڵێ: (ئەو گوناھ و

Scanned with CamScanner

تاوانی لە من کەمترە». ئەگەر زانست و زانیاری لە تۆ زیاتر بوو بڵێ: «بەهۆی زانستەکەیەوە، ئەو لە من باشترە». ئەگەر لە تۆ نەزانتر بوو بڵێ: «ئەو لە من باشترە؛ چونکە نەزانیین، لە زانستی بێ کردەوە باشترە، هەروەها بوونی زانست لە ڕۆژی قیامەتدا دەبێتە بەڵگە و شایەت بەسەر خاوەنەکەیەوە». ئەگەر کەسێکت بینی لە تاوان و خراپەکاریدا بوو، بە خۆت بڵێ: «لەوانەیە خودای پەروەردگار، ئاخیرەتی ئەو بە خێر تەواو بکات، بەلام هی من بە خراپە»».

براکانم! دەسا با هەموومان خاکی بین. بە خودای گەورە، زۆر کەسم -بە خۆشمەوە- بینیوە کە تووشی جۆرێک لە جۆرەکانی خۆپەسەندی و خۆبەگەورەدانان بوون. هەندێکیان درکی پێدەکەن و زۆرینەیان نازانن کە تووشی ئەو بەلا و نەخۆشییە بوون. بەراستی خۆبەگەورە زانین، یەکێکە لە نهێنیترینی نەخۆشییەکان، بەلام ترسناکترینیانە. هەروەها ناچێتە بەهەشتەوە، ئەو کەسەی بە ئەندازەی گەردیلەیەک خۆبەگەورەزانین و لوتبەرزی لە دڵیدا هەبێت!

Scanned with CamScanner

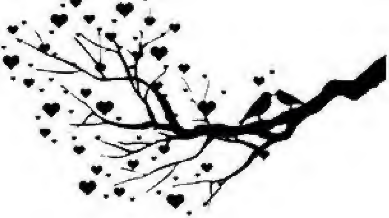

ئایا ئافرەت مرۆڤە؟

پرسیارێک بۆ ماوەیەکی زۆر، خەڵکی ئەورووپای سەرقاڵ کردبوو، لە ساڵی (٥٨٦)ی زاینیدا کۆبوونەوەیەکیان بۆ بەدواداچوون لەم پرسیارە: «ئایا ئافرەت مرۆڤە؟» دوای مشتومڕێکی زۆر، گەیشتنە ئەو ئەنجامەی کە ئافرەت بۆ خزمەتکردنی پیاو دروستکراوە! (٣٠) ساڵ تێپەڕی نەکرد بەسەر ئەم کۆبوونەوەیدا کە پێشەوای مرۆڤایەتی؛ محەممەد (د.خ) هات و بە جیهانی ڕاگەیاند کە: «ئافرەتان هاوتای پیاوانن». ڕایگەیاند کە: «ئافرەتی باش؛ مایەی کامەرانیی مرۆڤە». هەروەها فەرمووی: «ئافرەتان وەکو شووشە وان و لەگەڵیاندا نەرم و نیانبن(رفقا بالقوارير)». محەممەدی کوڕی عەبدوڵلا، ڕزگارکەر و ئازادی بەخشی ڕاستەقینەی ئافرەت!

بەگوێرەی ئەو خوێندنەوە سادانەی کە کردوومن، بۆم ڕوون بووەتەوە کە لە سەردەمی پێغەمبەر (د.خ) و لە سەردەمی هاوەڵاندا، پێگە و ڕۆڵی ئافرەت لە کۆمەڵگای ئەو سەردەمەدا، بە بەراورد بە ڕۆڵی ئێستای ئافرەت لە کۆمەڵگادا، زۆر گەورەتر بووە. لەو سەردەمەدا، ئافرەت هاوسەر، جەنگاوەر بووە و لە هەمان کاتدا فەرموودەی گێڕاوەتەوە و فەتوای داوە. هەروەها بەشداری کاری سیاسی کردووە، پارمەتی دادوەری داوە و ڕاوێژپێکراوە.

Scanned with CamScanner

هەروەک ئوم سەلەمە ئامـازەی بـە پێغەمبـەر(د.خ) داوە بـە تاشـینی قـژی لـە ڕۆژی حودەیبییـەدا و زۆر نموونـەی تـر. باشـە ئـەم هەمـوو دواکەوتوویيـە لـەم سـەردەمەدا چییـە؟ ڕۆڵـی ئافـرەت بـە جۆرێـک کەمکراوەتـەوە کـە هەندێـک کـەس، وەکـو عـەورەت مامەڵـە لەگـەڵ نـاوی ئافرەتـدا دەکـەن! لـە کاتـی خوێندنەوەمـدا بـۆ وتاریکـی بـرای بەڕێـز (حسـێن شەبەکشـی)، سـەرنجم بـۆ ئـەم بابەتـە لادروسـت بـوو کـە بەشـێک لـە خەڵـک، خێزانەکانیـان بـە (ماڵـەوە) نـاو دەبـەن یـان بـە (ژنەکـە) بانـگ دەکـەن، هەندێکـی تـر بـە (ئافـرەت)، یاخـود (دایکـی منداڵـەکان) بانگـی دەکات! باشـە بۆچـی؟ بۆچـی پیـاوان لەنـاو هاوڕێکانیانـدا خێزانەکانیـان بـە نـاوی خۆیانـەوە بانـگ ناکـەن؟ ئایـا ناوهێنانـی ئافـرەت، عـەورەت و عەیبەیـە؟ ئـای پێغەمبـەری خـودا، کاتێـک یەکێـک لـە هـاوەڵان پرسـیاری لێکردیـت: کـێ خۆشەویسـترین کەسـە لـە لات؟ پـڕ بـە دەنگـت و بەرانبـەر هەمـوو خەڵـک فەرمـووت: «عائیشـە». نازانـم! بنچینـەی عەیـب و شـەرمەزاری ناوبردنـی هاوسـەرەکەتدا لـە چیدایـە؟ یاخـود حیکمـەت لـە ناونەهێنانـی خوشـکەکەتدا چییـە؟

ئـەو شـانازییە بەسـە بـۆ ئافرەتـان کـە یەکـەم کـەس بـاوەڕی بـە ئیسـلام هێنـا لەسـەر هەمـوو ڕووی زەویـدا، (دایکـە خەدیجـە) بـوو(ڕەزای خـودای لەسـەربێت). هەمیشـە بـە بیرکردنـەوەم لـە هەڵسـوکەوتی پێغەمبـەردا(د.خ)، تووشـی سەرسـامی دەبـم، کاتێـک بـۆ یەکەمجـار کـە لـە ئەشـکەوتی حەڕائـەوە وەحـی بـۆ دابـەزی و بـە تـرس و دڵەڕاوکێیەکـی زۆرەوە لـە ئەشـکەوتەکە هاتـە دەرەوە، باشـە بـۆ لای کـێ ڕۆیشـت؟ بـۆ لای خۆشەویسـترین هاوڕێـی کـە ئەبوبەکـر بـوو، نەچـوو. بـۆ لای ئەبوتاڵیبـی مامـی کـە بەخێـوی کردبـوو، نەچـوو،

بەڵام بۆ لای خەدیجەی خێزانی چوو و لە باوەشی خەدیجەدا هێمن و ئارام بوویەوە! ئەمە چۆن مێردێکە؟ چۆن پەیوەندییەکی هاوسەرگیرییە؟ چ جۆرە پێگەیەک و متمانەیەکە لە ئافرەتدا کە پێغەمبەرمان (د.خ) هەستیپێکردووە ولەگەڵ خێزانەکەیدا جێبەجێی کردووە؟ ئێمە ئوممەتێکین، شانازی دەکەین کە سەرەتا شتێک پێغەمبەرەکەمان جەختی لێکردووەتەوە و لە ئایینەکەیدا جێگری کردووە، ئافرەت بووە. بەڵێ، پڕ بە دەنگمان ئەوە دەڵێین.

دەڵێن: ئافرەت نیوەی کۆمەڵە، بەڵام ئەوە هەر ئافرەتە نیوەکەی تریش بەخێو دەکات و پێیان دەگەیەنێت. بۆیە دەڵێم: «ئافرەت هەموو کۆمەڵە». بڕوای تەواوەتیم بەوە هەیە کە شکۆی ئوممەتی ئیسلام ناگەڕێتەوە و بەدی نایەت، تەنیا مەگەر بە دەستی ئەو دایکانەی کە بەتەواوی مافی دایکایەتیان داوە و هاوشێوەی عومەری کوڕی عەبدولعەزیز و سەلاحەددینیان بۆ هێناوینەتە دونیاوە.

خودایەگیان! ئافرەتانی موسوڵمان چاکەکار بکەیت و بیانکەیت بە باشترینی دایکەکان تا لە داهاتوودا نەوەیەکی سەرکەوتوو پێبگەیەنن.

بەربەرەکانی یاساکانی خودا لە گەردووندا دەکەن

(بە بۆنەی کارە تیرۆریستییەکان کە لە ساڵی ٢٠٠٥زدا لە بەریتانیادا ئەنجامدران، نووسراوە)

خودا بە مەزنی و بەهێزی خۆی، ئاسمانەکان و زەوی لە ماوەی شەش ڕۆژدا دروستکرد-کە یەکسانە بە هەزارەها ساڵی ئێمە-. بۆچی؟ بۆچی بە (کن فیکون)، یاخود لە چاوتروکاندنێکدا دروستی نەکردن؟ ئەمە پەیامێکی مرۆڤایەتییە، وەک ئەوەی بە شێوازێکی کرداری پێمان ڕابگەیەنێت: من لە سەر زەویدا یاسا و ڕێسام بۆ داناون، کە پێی دەڵێن: یاسای پلەبەندی(تدرج). ئەمە دەکەم بە یاسایەک و لە هەموو بوارەکانی ژیانتاندا جێبەجێ بکرێت.

- خۆر هەڵدێت و دوا بەدوای ئەوە ئاوا دەبێت، بە هەمان شێوە مانگیش. خودای گەورە دەسەڵاتی هەبوو وابکات کە شەو و ڕۆژ لە ناکاودا ڕووبدەن، بە بێ هیچ پێشهاتێک، بەڵام ئەمەش بە پێی یاسای پلەبەندییە.

- ئەو شەریعەتەی خودای گەورە دایبەزاندە سەر ئادەم، بە چەند یاسایەک جیاوازە لەو شەریعەت و ڕێبازەی لە تەوراتدا هاتووە، ئەویش بە هەمان شێوە لە ئینجیل جیاوازە و هەروەها ئینجیلیش

Scanned with CamScanner

لە قورئان. خودای گەورە دەسەلاتی ئەوەی هەبوو کە راستەوخۆ قورئانی بۆ سەر ئادەم دابەزاندایە و بە تێپەڕبوونی سەردەمەکان جێگیری بکردایە، بەلام لەم رووداوە دوا بەدوای یەکانەدا، بە هەمان شێوە بە پێی یاسای پلەبەندی بەرێوە دەچن.

- مرۆڤ قۆناغ بە قۆناغ گەورە دەبێت و بەهێز دەبێت، دواتریش بە هەمان شێوە پیر و لاواز دەبێت. هیچ کەسێک نییە بخەوێت و هەستێتەوە، دواتر ببینێت پیربووە، بەلکو پیربوون وردە وردە دروست روودەدات.

- زانستی ئینتەرنێت، فرۆکەوانی و کارەبا دوای هەزاران ساڵ لە بوونی مرۆڤ و مرۆڤایەتی پەیدا بوون. خودای گەورە دەیتوانی، هەر لە یەکەم رۆژی دروستبوونیەوە، هەموو ئەم زانستانە فێری ئادەم بکات، بەلام ئەم کارانەش بە هەمان شێوە بە پێییاسای پلەبەندییە.

- مەیخواردنەوە حەرام نەبوو تا دوای (٢١) ساڵ لە پێغەمبەرایەتی محەمەد. هەروەها (ریبا)ش حەرام نەبوو تا دوای (٢٢) ساڵ لەو پەیامە. واتە: ساڵێک پێش وەفاتی خۆشەویست. لەم بارەشدا خودای گەورە دەیتوانی هەر لە یەکەم رۆژی پەیامبەرایەتییەوە، هەموو حەرامکراوەکان قەدەغە بکات، بەلام ئەمەش بە پێی یاسای پلەبەندییە.

- لەنێوان کۆچی دوایی (ئەبو حامیدی غەزالی) کە رۆڵێکی گەورەی لە پێکهێنانی ئەوەی رزگاریخوازی قودسدا هەبووە و لەنێوان رزگارکردنی فیعلی قودسدا لەسەر دەستی سەلاحەدئاییندا، (٨٠) ساڵ هەبووە! لە کاتێکدا دەکرا خودای گەورە، هەر لە سەرەتای دەرکەوتنی (ئیمامی غەزالی) لەو مەیدانەدا، قودس رزگار

بکات، بەڵام ئەمەش بە پێی یاسای پلەبەندییە.
- ئەوانەی جیهاد دژ بە ئەمریکا و بەریتانیا رادەگەیەنن و بە کار و کردەوەی نەشیاو هەڵدەستن، تا ئەوەی کە ڕووداوە دڵتەزێنەکەی بەریتانیای لێکەوتەوە، ئەوان دژایەتی ڕۆژئاوا ناکەن، بەڵکو دژایەتی یەکێک لە یاساکانی خودای گەورە لە گەردووندا دەکەن کە بریتییە لە یاسای پلەبەندیو بە دوای یەکدا هاتن و بنیاتنانی شارستانییەت.

بە پشت بەستن بەم یاسایانە، پێشکەوتن و گونجان لەگەڵ زەویدا دروست دەبێت. تەنانەت پێغەمبەرانیش زاتی شکاندن، یاخود ڕووبەڕووبوونەوەی ئەم یاسایانەیان نەکردووە.

دواتر خەڵکانێک دێن وا بیردەکەنەوە بە کوشتنی کەسانێک کە هیچ تاوان و گوناهێکیان نییە، پێشکەوتن و بەرەو پێشچوون لە نێوان شەو و ڕۆژێکدا بەدی دێت، بەڵکو لەوانەیە لە نێوانیاندا کەسانێک هەبن کە لە کاروبار و کێشەکانیاندا پشتگیری تەواوی موسوڵمانان بکەن و دژی سیاسەتی وڵاتەکەیان لە عێراق و ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا بوەستنەوە.
- تەنیا تاڵە موویەک، مرۆڤی پاڵەوان لە مرۆڤی ترسنۆک و هەڵە جیادەکاتەوە.
- تەنیا تاڵە موویەک، مرۆڤی دانا و میهرەبان لە مرۆڤی ترسنۆک و بێئەمەک جیادەکاتەوە.

دانایی، واتە: شتی تەواو و گونجاو لە شوێنی تەواو گونجاو و لە کاتی گونجاودا دابنێیت.
- باشترین ئامراز و ڕێگە بۆ فێربوونی دانایی، خوێندنەوەی ژیانی پێغەمبەرە(د.خ). خوێندنەویەکی لەسەرخۆ و ئارام؛ بۆ ئەوەی فێربین

Scanned with CamScanner

کەی ناشتیخوازبین و کەی بجەنگین. چ کاتێک لێبوردە بین و چ کاتێک تۆڵەبکەینەوە، کەی لەسەرخۆبین و کەی بەرگری بکەین.

پرسیار دەکەم و دەرگای پرسیارکردن لە هەموو ئەو کەسانەی کە ئەم وتارە دەخوێننەوە، والأ دەکەم: تو خودا! ئەگەر پێغەمبەری خودا(د.خ) لەم رۆژگارەدا لەگەڵماندا بووایە، ئایا فەرمانی ئەوەی دەردەکرد. یاخود پلانی دادەنا؟ یان پێشەوایەتی ئەو جۆرە کردەوانەی دەکرد؟ تو خودا! بڕۆن ژیانی بخوێننەوە، سەرنجی ڕووداو و هەڵوێستەکانی ژیانی بە درێژایی (٢٣) ساڵی پێغەمبەرایەتی بدەن و پێم بڵێن: ئایا ئەوە بیر و بۆچوونی پێغەمبەر دەبوو، ئەگەر لە (٢٠٠٥ز)دا لە نێوانماندا بووایە؟

جوانترین کتێبی ژیاننامەی پێغەمبەر، کتێبی (ڕێنمونی ژیاننامەی پەیامبەر لە گۆڕانکاریی کۆمەڵایەتیدا-هدي السيرة النبوية في التغيير الاجتماعي)یە، هی نووسەر: (حەنان ئەللەحامە).

خودایە دانایمان پێ ببەخشە، بەراستی ئەوەی دانایی هەبێت،خێرێکی گەورەی بەدەستکەوتووە.

Scanned with CamScanner

جلی مایۆ ئازادییە

من جگەرە دەکێشم، کەواتە ئازادم، جلی مایۆ و شۆرت لەپێدەکەم، کەواتە ئازادم، بە گزی کچاندا دەچمەوە، کەواتە ئازادم، من ئازادم و من ئازادم...

ئازادی، داواکاری هەموو کوڕان و کچانی ئەم سەردەمەیە. گومان لەوەدا نییە کە ئازادی مافی ڕەوای هەموو مرۆڤێکە و خودای گەورە بە ئازادی ئێمەی بەدیهێناوە، بەڵام ئایا قسەکانی پێشوو، گوزارشت لە ئازادی دەکەن؟ با ڕاشکاوانە لێتان بپرسم: ئایا ئەو کەسەی دوای نانخواردن، تا وەکو جگەرەیەک نەکێشێت بەرگە ناگرێت و ئاسوودە نابێت، ئازادە یاخود کۆیلەی جگەرەیە؟ ئەو کچەی کە ناتوانێت کچێتی و جوانی خۆی بنوێنێت، تەنیا بە ڕاکێشانی سەرنجی لاوان نەبێت، ئازادە یاخود کۆیلەی سەرنجڕاکێشانی خەڵکە؟ ئایا ئەو کەسەی کاتێک ئافرەتێکی جوان دەبینێت و ناتوانێت چاوی خۆی بپارێزێت، ئازادە یاخود کۆیلەی چاوبازییە؟ با بیربکەینەوە... ئایا کەسی ئازاد، ئەو کەسەیە کە چاوبازییەکە دەکات، یاخود ئەوەی نایکات، کامیان ئازادن؟

یاسا: (هەرکەسێک، دەستی بە پەتی چاوبرسێتی و تەماحەوە ببەستێت، دەکەوێتە زەلیلی و ڕیسوابوونەوە، هەرکەسێکیش بە

Scanned with CamScanner

قەناعـەت و بەرچاوتێـر بێـت، لەگـەڵ شـکۆمەندان و پارێزراواندایـە).

چاوچنۆکـی و ئارەزووپەرسـتی، لـە راسـتیدا کۆیلایەتییـە و هیـچ ئازادییەکیـان تێـدا نییـە. بـۆ روونکردنـەوەی زیاتـری بابەتەکـە، بیـر لـەو رەفتـارە خراپانـە بکـەرەوە کـە بۆ مـاوەی سـاڵانێک ئەنجامـت داون و دواتـر وازت لێهێنـاون. ئایـا هەسـت و کاردانـەوەی دوای وازهێنانـت بیردێتـەوە؟ ئایـا هەسـتت بـە ئـازادی نەدەکـرد لـە دیلـی ئـەو خـووە خراپانـە، لـە دوای ئـەوەی لێیـان رزگاربوویـت؟ لەراسـتیدا خـووی خـراپ و ئـارەزووەکان، بـۆ مرۆڤـەکان تەنیـا کـۆت و بەنـدن.

سـەیر ئەوەیـە کـە تـا چەنـدە لـە کـۆت و بەنـدی ئارەزووەکانـت زیاتـر ئـازاد ببیـت؛ ئـەوا بەندایەتـی و ملکەچیـت بـۆ خـودا زیاتـر دەبێـت و بەپێچەوانەشـەوە راسـتە.

لێـرەدا پرسـیارێک دێتـە ئـاراوە: چـۆن خـۆم لـە ژێـر کاریگەریـی خـووە خراپـەکان دەربهێنـم؟ وەڵامەکـەی دوور و درێـژە، بـەڵام لێـرەدا تەنیـا چەنـد خاڵێکـی بنەڕەتـی بـاس دەکـەم:

١- پێویسـتە جێگرەوەیەکـی بـاش و گونجـاو بـۆ ئـەو خـووە خراپـەی پەیـرەوی دەکەیـت، بدۆزیتـەوە. خـودای گـەورە، هیـچ شـتێکی حـەرام نەکـردووە، تاوەکـو جێگرەوەیەکـی حەڵاڵـی بـۆ دانەنابێـت. وازهێنـان لە هـەر رەفتارێکی نەشـیاو، بە بێ دانانی جێگرەوەیـەک بۆ پڕکردنەوەی ئەو بۆشـاییەی کـە لـە ئاکامی وازهێنانت لێی بۆت دروسـت دەبێت، سـەخت و دژوارە. بـۆ نموونـە: زۆرخـواردن: دەبێتـە هـۆی قەڵـەوی. جێگرەوەی ئـەم خـووە، بریتییـە لـە وەرزشـکردن، گرنگیـدان بـە تەندروسـتی و چێژوەرگرتـن لـە خواردنـە کەم چەورییـەکان. راهاتن لەسـەر غەیبەت و باسـکردنی خەڵکـی؛ بـە ستایشـکردن و باسـکردنی چاکەکانیـان لە کاتی ئامادەنەبوونیانـدا چارەسـەر دەبێـت و هەروەهـا بەم شـێوەیە.

Scanned with CamScanner

٢- درککـردنی بـەوەی کـە تـا چەنـد مـاوەی پرۆسـەی وازهێنانـت درێـژەی کێشـا، ئـارەزووت بـۆ ڕەفتـار یـان خووەکـە کـەم دەبێتـەوە، یاسـایەک هەیـە دەڵێـت: لـە زۆربـەی کاتـدا، ئەگـەر مـاوەی وازهێنانـت بـۆ مـاوەی مانگێـک یـان دوومانـگ درێـژەی کێشـا، ئـەوا ئـەو ڕەفتـارە بـە تـەواوی لـە جەسـتەت و لـە سیسـتەمی ژیانتـدا دەردەچێـت و هۆگریـت بـۆی کـەم دەکات، هەفتەکانـی سـەرەتا ملـی شوشـەکەیە (واتـە هەسـتیار و سـەختە)، ئـەم قۆناغـە، قۆناغێکـی گرانـە.

پێشـنیار دەکـەم لـە سـوجدەی هەمـوو نوێژێکـدا، ئـەم دوعایـەی خـودارەوە بخوێنرێـت:

(اللهـم أغننـي بحلالـک عـن تلـک العـادة و أغنتـي بطاعتـک عـن معصيتـک و بفضلـک عمـن سـواک).

چەمكانێك پێویستە ڕاست بكرێنەوە

(وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ)، زۆربەی کات، مانای هێز تەنیا بە چەک و جیهاد دەبیستین و زۆر بە دەگمەنی بە مانا گشتگیرترەکەی دەیبیستین. وەک لە ئایەتەکەی پێشوودا هاتووە کە مانایەکی زۆر فراوانتری هەیە. نەک ئەوەی تەنیا مانای هێزی چەک و تفەنگ بگەیەنێت، بەڵکو بە مانای هێزی ئابوری، هێزی زانست، هێزی ڕاگەیاندن و هێزی شارستانییەت دێت. بۆ زانیاریتان، بەرهەمی نەتەوەیی هەموو وڵاتانی عەرەبی، بە بەرهەمی نەتەوەیی تەنیا وڵاتی ئیسپانیا یەکسانە! کەواتە: هێزی ئابووریمان کوا؟ هەر بۆ زانین، ژمارەی زانایانی لێکۆڵەر لە ئەمریکادا نیو ملیۆن زانایە، بەراورد بە دوازدە هەزار زانا تەنیا لە ئیسرائیلدا! کەچی تەنیا ٢٠٠٠ زانا لە هەموو وڵاتانی کەنداو هەیە؟ کەواتە ئەی هێزی زانستیمان کوا؟

فەرزی کیفایەت: ئەو کارەیە کە ئەگەر کۆمەڵێک کەس پێی هەستان و جێبەجێیان کرد، لە سەر کۆمەڵەکەی تر لادەچێت و واجب نابێت. ئەو نموونەیەی هەمیشە بۆ ڕوونکردنەوەی ئەم جۆرە فەرزە باس دەکرێت، نوێژی جەنازەیە، بەڵام ئەم دەستەواژەیەی (فەرزی کیفایەت)، مانایەکی گشتگیرتر و فراوانتری هەیە، وەک

Scanned with CamScanner

ئەوەی تەنیا لایەنی عیبادەت بگرینەوە. بوونی پزیشکان کە چارەسەری موسولمانان دەکەن، ئەوە لەسەر ئوممەتی ئیسلامی فەرزی کیفایەتە، بوونی ئەندازیاران و دروستکەرانی چەک و تەقەمەنی، هەروەها بوونی زانایان لە پرس و بابەتە دونیایەکانی تردا، هەموو ئەمانە دەبێتە بەشێک لە فەرزی کیفایەت. واتە: پێویستە لە ناو موسولمانانەدا کەسانێک هەبن کە توانای ئەو کارانەیان هەبێت؛ بۆ ئەوەی ئوممەتی ئیسلامی دەولەمەندتر بکەن لەوەی کە پێویستیان بە دوژمنەکانیان بێت. هیوادارم بانگخوازان سەرنجی زیاتر بخەنە سەر ئەم مانا فراوانەی (فەرزی کیفایەت)؛ بۆ ئەوەی ئوممەت لە سڕبوون و خەواڵوویی هۆشیار بێتەوە و دەست بە هۆکارەکانی بەرەو پێشچوونەوە بگرێت. نازانم چۆن دەتوانین بەسەر نەتەوەیەکدا باڵادەست بین و سەربکەوین؛ لە کاتێکدا لە (٩٠٪)، ئەگەر (١٠٠٪) پش نەبێت، لە ژیانی ڕۆژانەماندا پشتیان پێ دەبەستین؛ هەر لە ئامێر، ئۆتۆمبێل، مۆبایل، کۆمپیوتەر، دەرمانەکانمان، تەقەمەنی، جلوبەرگ و... هتد.

بیدعە: زۆرێک لە بانگخوازان و ئیمامی مزگەوتەکان، جەنگی خۆیان دژ بە بیدعەی ڕێوڕەسمە ئاینییەکان ڕادەگەیەنن. ڕۆژووگرتنی ڕۆژی فلان بیدعەیە و نوێژی فلان بیدعەیە، بەڵام زۆر بە کەمی گوێم لێدەبێت کەباسی بیدعە دونیاییەکان بکرێت. واتە: نەبوونی دڵسۆزی و خەمخۆری لە کاردا، بیدعەیە. سستی، تەمبەڵی و نەبوونی بەرهەمی بڵاوکراوە لە جیهانی ئیسلامیدا بیدعەیە. هەموو ئەم کارانە بیدعەن؛ چونکە لە سەردەمی پێغەمبەردا(د.خ) نەبووە. بە سەرسامییەوە دەپرسم: بۆچی بانگخوازان تەنیا سەرنج دەخەنە سەر بیدعەی ڕێوڕەسمە ئاینییەکان و خۆیان لە باسکردنی ئەم

جۆرە بیدعانەی تر دوورەپەرێز دەگرن کە بوونەتە هۆی رووخانی شارستانییەتی موسوڵمانان؟

بە وتەیەکی (پێشەوا غەزالی) کۆتایی بە قسەکانم دەهێنم کە دەڵێت: «ئەگەر مرۆڤێک ئەرکێکی لەسەر شان دانرا؛ ئەوا بەجێگەیاندنی ئەو کارە بەباشترین شێوە وەکو واجب وایە، لەسەری پێویستە کە وەکو نوێژ و رۆژوو جێبەجێی بکات کە ناکرێت بە هیچ شێوەیەک کەمتەرخەمی یاخود زیادەڕۆیی تیا بکرێت. هەروەها بە ئەندازەی گەردیلەیەک سووکایەتی و بەکەمزانینی ئەو کارە، بە سەرپێچیکردنی خودا و هەڵگوتانە سەر ئایین هەژمار دەکرێت».

Scanned with CamScanner

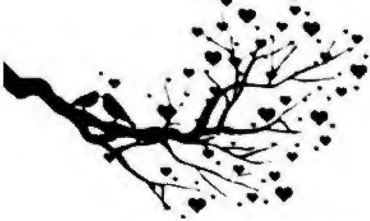

پاساکانی ڕزق و ڕۆزی

وەکو بەڕێوەبەر لە یەکێک لە ئوتێلەکانی میسردا کاری دەکرد، بەڵام لە کارەکەی رازی نەبوو؛ چونکە ئوتێلەکە ماددە کحولییەکانی تێدا دەفرۆشرا؛ بۆیە ڕۆیشت بۆ لای (شێخی شەعراوی) و سەبارەت بەو کارە ڕاوێژی پێکرد و پێی وت: کە هیچ سەرچاوەیەکی تری ماددی تر شک نابات و لە باری داراییی خۆی دەترسێت، ئەگەر واز لە کارەکە بهێنێت». (شێخی شەعراوی) ئامۆژگاری کرد و پێی وت: «کارەکەت بە جێبهێڵە و بەدڵنیاییەوە خودای گەورە قەرەبوت بۆ دەکاتەوە؛ چونکە ئەمە یەکێکە لە یاساکانی خودای پەروەردگار لە هەموو گەردووندا کە لەم ئایەتەدا ئاماژەی بۆ دەکات (وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَل لَّهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ)». پیاوەکە لە لای شێخ چووە دەرەوە و بەرەو نووسینگەکەی بەڕێکەوت، بە نیازی ئەوەی بڕیاری وازهێنانەکەی بنووسێت. لەسەر کورسییەکەی دانیشت، قەڵەم و کاغەزی ئامادەکرد و دەستی بە نووسینی نامەی دەست لە کارکێشانەوەی کرد. کاتێک خەریکی نوسین بوو زەنگی مۆبایلەکەی لێیدا کە بەڕێوەبەری ناوچەیی ئوتێلەکە بوو و پێی ڕاگەیاند کە دەیەوێت پلەکەی بۆ بەڕێوەبردنی لقێکی تری ئوتێلەکە لە شاری پەیامبەری خۆشەویست(د.خ) لە

Scanned with CamScanner

مەدینەدا، بەرز بکاتەوە-ئەم پیاوە تا ئێستاش لە کارەکەی لەو ئوتێلەدا بەردەوامە-. سەرەتا کاتێک گوێم لەم چیرۆکە بوو، زۆر پێی سەرسام بووم، بەڵام دواتر بە خۆمم وت سەرسامی بۆچییە؟ خودای گەورە دەسەڵات و توانای بەسەر هەموو شتێکەوە هەیە و بەڵێنەکانی خۆی بەجێدەگەیەنێت.

ئەو بەشە سەروەت و سامانەی لە ژیاندا بەدەستی دەهێنیت، پێشتر بۆت نوسراون و بۆت دیاریکراون (وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ) لەسەر خۆت وەستاوە کە ئەو بڕە پارەیەی بۆت نووسراوە بە حەڵاڵی، یاخود بە حەرام بەدەستی دەهێنیت. ئەم چیرۆکەی کە باسکرا، بەڵگەیە لە سەر ئەم بنەمایە. ئەو موچەیەی پیاوەکە لە قەدەریدا بۆی نووسرابوو، هەر بەدەستی دەهێنا، ئەگەر لەو کارە گومانلێکراوە بەردەوام بوایە، یاخود لە پێناو کارێکی حەلالدا دەستی لە کار بکێشایەتەوە.

رزق تەنیا بە پارە یەکسان نییە، بەڵکو رزق بریتییە لە پارە، تەندروستی، لەشساغی، دەروون ئاسوودەیی، ماڵ، منداڵ، ماسولکەی بەهێز، کات و زۆر شتی تریش. ئاسۆی بیرکردنەوەت تەسک مەکەرەوە بەوەی حەسوودی بە کەسێک ببەیت کە ماڵ و سامانێکی زۆری هەیە. لەوانەیە خودای پەروەردگار لەشساغی، یان ماڵ و منداڵ، یاخود یەکێک لە بەخششەکانی تری لێوەرگرتبێتەوە. چەندین دەوڵەمەند هەن کە ئامادەن ماڵ و سامانی خۆیان ببەخشن؛ بۆ ئەوەی تەنیا بتوانن بە ئاسوودەیی بخەون، بە بێ ئازاری هیچ نەخۆشییەک!

بەرەکەت: پیاوێک مانگانە دە هەزار ریاڵی دەستدەکەوێت، ناچار دەبێت هەموو پارەکەی بۆ چارەسەر وەرگرتن لە نەخۆشخانەدا، یان

بۆ چاککردنی ئۆتۆمبێل و، یاخود زیادەڕۆیی و ئیسرافکردنی خێزان، منداڵەکانی خەرج بکات؛ بۆیە هیچی بۆ نامێنێتەوە. لەهەمان کاتدا پیاوێکی تر مانگانە تەنیا پێنج هەزار ڕیاڵی دەستدەکەوێت- نیوەی بڕە پارەی کەسی پێشوو-، بەڵام خودای گەورە لە نەخۆشی دووری خستۆتەوە و کاروباری ئۆتۆمبێلەکەی بۆ ئاسانکردووە، زوو زوو لە کار ناکەوێت، خێزان و منداڵی دەستگرتووی پێبەخشیوە؛ بۆیە مانگانە لەو بڕە پارەیەی دەستی دەکەوێت، بەشێکیشی لێ دەمێنێتەوە بۆ پاشەکەوتکردن. ئایا کامیان دەوڵەمەندترن؟ تێگەیشتن لە چەمکی بەرەکەت لە ماڵ و ساماندا ئەمەیە.

خودای گەورە لەو زیادەڕۆییانە کە لەژێر دەستەڵاتی خۆتدا نییە بتپارێزێت و هەروەها وزە و تواناکانت بپارێزێت.

دەتەوێت رزق و ڕۆزیت زیاد بکات؟ سیلەی ڕەحم بەجێبگەیەنە. پێغەمبەر (د.خ) دەفەرمووێت: (من أحب أن يبسط الله في رزقه و ينسأ له في أثره فليصل رحمه)، هەر ئێستاوە پەیوەندی بە یەکێک لە خزمانتەوە بکە بە نیەتی بەجێگەیاندنی ئەم فەرموودەیە.

چاوچنۆک بەخشندەترینی مرۆڤەکانە؛ چونکە هەموو ماڵ و سامانی دونیای هەیە، بەڵام سوودی پێناگەیەنێت بەهۆی چرووکییەوە. دواتر لە دوای مردنی، هەموو موڵکەکانی بۆ میراتگرەکانی دەمێنێتەوە! باشتر وابوو تا لە ژیاندا بوو، سامانەکەی لە خێزانەکەی و لە خێردا خەرج بکردایە؛ بۆ ئەوەی ببوایەتە کارێکی چاکە و لە گۆڕەکەیدا سوودی پێبگەیاندایە.

Scanned with CamScanner

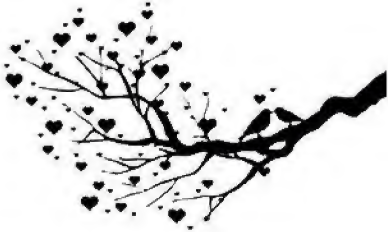

دابونەریت یاخود ئایین؟

ماوەیەک پێش ئێستا. لە یەکێک لە ڕۆژنامە ناوخۆییەکاندا بڵاوکرایەوە کە کچێک هەوڵی خۆکوشتنی داوە؛ لەبەر ئەوەی نەیویستووە شوو بەو کەسە بکات کە ماڵەوە بۆیان دیاریکردبوو. لەسەر هەمان بابەت. لە یەکێک لە گەڕەکەکانی سعودیەدا چاوم بە هاوڕێیەکی زۆر خۆشەویستم کەوت و پێی وتم: کە ژنی مارە کردووە و دوای دوو مانگی تر دەیگوازێتەوە، بەڵام تاوەکو ڕۆژی هاوسەرگیری بۆی نییە بیبینێت، یاخود قسەی لەگەڵدا بکات».

ڕێز لە هەموو دابونەریتێک دەگرم، دەزانم هەر شار و هەر نەتەوەیەک خاوەنی دابونەریتی تایبەتی خۆیەتی کە پێویستە بە چاوی ڕێزەوە لێی بڕوانرێت. بەڵام کاتێک ئەم دابونەریتانە کاریگەریی نەرێنی لەسەر کۆمەڵگە بەجێدەهێڵێت، پێویستە لەسەری بوەستین. بە چاوی سەرنجەوە تەماشای بکەین و هەڵوێستەی لەسەر وەربگرین.

پێغەمبەر (د.خ) دەفەرموێت: (انظر اليها فانه أحرى أن يؤدم بينكما).

پێغەمبەر(د.خ) کارەکەی دایە دەستی ئەو کچەی کە سکاڵای لە باوکی لای ئەو دەکرد؛ چونکە باوکی دەیویست بە زۆر بیدات

Scanned with CamScanner

بە کەسێک کە خۆی پێی ڕازی نییە. بۆیە پێغەمبەر(د.خ) سەرپشکی کرد لەوەی کە گوێڕایەڵی باوکی دەکات یان نا.

ئافرەتەکە ڕێگەی دا کە کارەکە ئەنجام بدرێت و وتی: «ئەی پێغەمبەری خودا(د.خ) ڕێگە دەدەم ئەو کارە بکات. تەنیا لەم کارەمدا ویستم ئافرەتان ئەوە بزانن کە باوکان هیچ کارێکی کچەکانیان بەدەست نییە». ئەم فەرموودەیە لە (موسنەد)ی پێشەوا ئەحمەددا هاتووە.

کێشە لە ڕێزگرتنی دابونەریتدا نییە، بەڵکو کێشەکە لەم دوو حاڵەتەی خوارەوەدا خۆی دەبینێتەوە:

١- کاتێک ئەم دیاردانە بە ناوی ئایینەوە جێبەجێ دەکەین، پێمان وایە کە لە ئیسلامدا بوونیان هەیە. لە کاتێکدا ئەمانە جگە لە دابونەریتێک شتێکی تر نین، بە گوێرەی کات و شوێن گۆرانکاریان بەسەردا دێت. خەڵکیش سەریان لێ تێکدەچێت ئاخۆ کامەیان دابونەریتە و کامەیان شەریعەتی ئیسلامە.

٢- کاتێک ئەو عادەتانە لەگەڵ ئیسلامدا یەکناگرنەوە و پێچەوانەی یەکتر دەبن.

لە حاڵەتی یەکەمدا لەسەر زانایان پێویستە کە ڕوونکردنەوە بە خەڵکی بدەن، کە ئەو کارانە دەچنە ژێر باری دابونەریتەوە، نەوەک ئایین. لە حاڵەتی دووەمدا پێویستە زانایان، هەروەها خەڵکیش لەو دابونەریتانە دووربکەونەوە؛ چونکە هەر شتێک پێچەوانەی شەرع بوو، بێگومان خێری تێدا نییە.

ئێستاش ئەم پرسیارانە ڕووبەڕووی خوێنەر دەکەمەوە:

- ئایا ڕێگریکردن لە پیاوی دەستگیراندار بۆ بینینی دەستگیرانەکەی تاوەکو ڕۆژی گواستنەوە، لە شەریعەتی ئیسلامە، یاخود دابونەریت؟

- ئایا زۆرلێکردنی ئافرەت بۆ شووکردن بە کەسێک کە پێی رازی نییە، لە شەریعەتی ئیسلامە یاخود دابونەریت؟
- ئایا ئێمە دابونەریتمان پێش ئایین خستووە؟ یاخود شتەکانمان تێکەڵی یەکترکردووە و ناتوانین جیاوازی لە نێوانیاندا بکەین؟
چەند پرسیارێک بۆ تێرامان و سەرنجدان...

Scanned with CamScanner

##ماڵەکانمان پێش حکومەت

خـودای گـەورە دەفەرمووێـت: (وَإِذَا جَاءَهُـمْ أَمْـرٌ مِّـنَ الْأَمْـنِ أَوِ الْخَـوْفِ أَذَاعُـوا بِـهِ ۖ وَلَـوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُـولِ وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْـرِ مِنْهُـمْ لَعَلِمَـهُ الَّذِيـنَ يَسْـتَنبِطُونَهُ مِنْهُـمْ). (شـێخ موحەممـەد غەزالـی) لـە راڤـەی ئـەم ئایەتـەدا دەفەرموێـت: «کارەسـات ئەوەیـە کـە خەڵکـی خـۆی بـە کاروبـاری دەوڵەتـەوە خەریـک بـکات و بۆچوونـی خـۆی دەربارەیـان دەربڕێـت، لـە کاتێکـدا ئەوەنـدەی تاڵـە موویـەک لـە بابەتەکـە نازانێـت. دەبینـم کەسـانێک دەربـارەی فیقهــ قسـە دەکـەن کـە بابەتـی فیقهــ بابەتـی ئـەوان نییـە یاخـود پسـپۆڕییان تێیـدا نییـە، یـان ئـەوەی کەسـانێک فەتـوا دەربـارەی کاروبـاری جەنـگ و ئاشـتی دەدەن، بـێ ئـەوەی خۆیـان خاوەنـی بیروبۆچوونێکـی تایبـەت سـەبارەت بـەو بابەتانـە بـن. ئەوانـەی داوای چاکسـازی دەکـەن، خۆیـان لـە ئاسـت چاکسـازیکردنی نەفسـی خۆیانـدا لاوازن. بۆچـی کاروبـارەکان بـۆ کەسـانی پسـپۆڕ و شـارەزای تایبـەت بـە خۆیـان لێنەگەڕێـن؟»

ڕەحمـەت و بەرەکەتـی خـودای گـەورە بڕژێـت بەسـەریدا ڕاسـتی فەرمـووە.

دەبینێـت کابرایـەک ڕەخنـە لـە دەسـتەڵات دەگرێـت و داوای لێدەکات گرنگـی بـە بەرژەوەنـدی خەڵـک بـدات و هاوکاریـان بێـت،

Scanned with CamScanner

دواتــر دەبینیــت هەمــان ئــەو کابرایــە بــۆ مــاڵ و منداڵــی خــۆی کەمتەرخەمـە، لـە خێـزان و مـاڵ و منداڵـی دابـڕاوە، تەنیـا خەریکـی چوونــە دەرەوە و ئاهەنگگێڕانــی شــەوانە و دیوەخــان گەرمکردنــە؟! ئیتـر چـۆن داوا لـە دەسـتەڵات دەکات کـە گرنگـی بـە بیسـت هـەزار کـەس بـدات، لـە کاتێکـدا خـۆی لـە گرنگیـدان بـە تەنیـا (٥ یـان ٦) کەسـی خێزانەکەیـدا شکسـتی هێنـاوە؟ یاخـود دەبینیـن ئافرەتێـک داوا لــە دەســتەڵات دەکات مــاف و ئــازادی بداتــێ، لــە هەمانکاتــدا خــودی خــۆی، ئافرەتێکــی وەک کارەکــەر لــە ماڵــەوە ڕاگرتــووە، بــە ناشــیرینترین شــێواز مامەڵــەی لەگەڵــدا دەکات، وەک ئــەوەی لــە ماڵەکەیـدا کۆیلـە بێـت. باشـە دەسـەڵاتێک چـۆن بتوانێـت مافـی (١٠٠٠٠) ئافـرەت دەسـتەبەر بـکات؛ لـە کاتێکـدا تـۆ لـە بەخشـینی مافـی تەنیـا ئافرەتێـک یاخـود دوانـدا لـە ماڵەکەتـدا سـەرکەوتوو نیـت؟

یـان گەنجێـک داوا لـە دەسـتەڵات دەکات کـە هەلـی کار، شـوێنی حەوانـەوە و ڕابواردنـی بـۆ دابیـن بـکات، بـەڵام دواتـر سـەرنج دەدەیـت لـە شـوێنە گشـتییەکاندا بە شـێوازێکی زۆر ناشـیرین و نامرۆڤانـە مامەڵە دەکات، خاشـاک، خـۆڵ، پاشـەڕۆ فـڕێ دەداتـە سـەر شـەقامەکان و ئـەو شـوێنەی لێـی دەژی، هەروەهـا لـە خوێندنەکەیـدا ئاسـت لاواز و دواکەوتـووە، ئیتـر چـۆن داوا لـە دەسـەڵات دەکەیـت کـە گەشـە بـە گوزەرانــی ملیۆنــان گەنــج بــدات، لەکاتێکــدا خــۆت ناتوانیــت گەشــە بـە خـۆت بدەیـت و خـۆت بنیـاد بنێیـت کـە لـەو کارەش بەدەسـتی خۆتــە؟

یاسا: چۆن بن بەو شێوەیە سەرپەرشتی دەکرێن.

بەڕاسـتی لـە دانیشـتنی کـۆڕ و کۆبوونەوەکانمانـدا، ئەوەندەمـان بـاس لـە چۆنێتـی گـوزەران، مەعیشـەت، حکومـەت و هەروەهـا فـلان

Scanned with CamScanner

وایکرد و فلان رۆیشت و... هتد کرد، ئیتر بێزار بووین. لە گەڵمدا بن و تێرابمێنن. ئەگەر لە هەفتەی داهاتووەوە هەر کۆڕ و کۆبوونەوەیەک کە لە شارەکەتدا ئەنجام دەدرێت، بابەتەکانی بگۆردرێن بۆ وتوێژی کرداری لە پێناو چاکسازیکردن لە ماڵ، گەڕەک و هەر بوارێکدا کە خۆمان دەتوانین چاکسازییان تێدا بکەین. یان هەر مەجلیسێک بە کاغەزی کاری کردەییەوە کۆتایی بێت کە پێویستی بکەن ئەو کارانە لە ماوەیەکی دیاریکراودا جێبەجێ بکرێت، ئاخۆ چەندە چاکسازی و بەرەو پێشچوون لە وڵاتدا ڕوودەدات؟!

پرسیار: ئەو خوێندنگایەی ڕۆژانە بۆی دەچیت، ئایا قەت بیرت لەوە کردووەتەوە هەفتەی داهاتوو بچیت و هەوڵی دروستکردنی کۆمەڵەیەک یان تیمێک بدەیت، یاخود چالاکییەک ئەنجام بدەیت؟

پرسیار: ئەو گەڕەکەی تێیدا نیشتەجێیت، هەرگیز بیرت لەوە کردووەتەوە بە ئەنجامدانی دەستپێشخەرییەک، کۆبوونەوەیەک بۆ خەڵکانی گەڕەک ڕێکبخەیت بۆ دەستپێکردن بە پێکهێنانی یانەیەک بۆ لاوانی گەڕەکەکەت؟

بڕوام پێبکەن بیرۆکەکان سەرەتایان هەیە و بێکۆتان، بەڵام کێ جێبەجێیان دەکات؟!

کێ ئەو هیممەتەی هەیە کە کاتەکانی بە ئەنجامدانی کارێکی سوودبەخشەوە بەڕێبکات، لە جیاتی ڕەخنەگرتن و لۆمەی لایەنی فلانی ؟

Scanned with CamScanner

کوەیتی خۆشەویست

چەند ڕۆژێک پێش ئێستا، لە کوێت گەڕامەوە کە لەوێ کۆنگرەیەکمان بە ناوی (گۆڕان و هۆشیارکردنەوەی ئوممەت) ئامادەکردبوو کە لە لایەن خێزانی سوەیدان (دکتۆر تارق سوەیدان، خاتوو بوسەینەی خێزانی و هەروەها کوڕەکانی موحەممەد، موهەنەد و موئەیەد لەگەڵ مونتەها، مەیسون و مەفازی کچانیاندا) ڕێکخرابوو. زۆر سەرسام و تێرامابووم لە هەندێک لە کارەکانیان کە خوازیارم لە هەر کارێکی تری ئیسلامی لەوشێوەیەدا لە ولاتانی تردا بوونی هەبێت:

١- خێزانێکی نموونەیی-خێزانی سویدان-، خودای گەورە بیانپارێزێت و دەست بە باڵیانەوە بگرێت. پێشتریش بە کار و سەرکەوتنەکانی (دکتۆر تاریق) زۆر سەرسام بووم، بەڵام کاتێک بینیم سەرکەوتنەکانی پەیوەندییەکی پتەو و بەهێزی بە سەرکەوتن و چالاکییەکانی ئەندامانی تری خێزانەکەیەوە هەیە، زیاتر سەرسام بووم. هەر یەکێک لەوان ڕۆڵێکی گرنگی لە سەرکەوتنی کۆنگرەکەدا هەبوو، داواکارم لە خودای گەورە کە ئەم چەشنی نموونەیی بوونە لە هەموو دونیادا بلاوببێتەوە. ئەم خێزانە لە سەر بنەمای نموونەیەکی پێغەمبەرانە گۆشکراون کە سەرکەوتوویی

و لێهاتوویی پێغەمبەری خوداش بۆ زیرەکی و لێهاتوویی خێزان و خانەوادەکەی دەگەڕێتەوە.
٢- ڕۆڵی ئافرەتی چالاک: کۆنگرەکە پشتی بە هەوڵ و کۆششی کچە لاوە پێشکەوتووەکان- لەژێر سەرپەرشتی بوسەینە خانم-دا و هەروەها کورانی گەنجی سەرپەرشتیکار -لەژێر چاودێری دکتۆر تاریق-، بەستبوو. سەرنجی ئەو مامەڵە و کەشە پڕ پاکییەم دەدا کە لە نێوان هەموویاندا هەبوو، بەبێ ئەوەی پێویست بە هیچ بەربەستێک لەنێوانیاندا بکات. ئافرەتەکان لەلایەک و پیاوان لە لایەکی تر بوون، بەبێ بوونی پەردە، یاخود جیاکەرەوەیەک لەنێوانیاندا و هەموویان لە پێناو بەدەستهێنانی زانست و سوود وەرگرتندا، بە ڕێز و ئەدەبێکی زۆرەوە دانیشتبوون. فێربووم کە ڕێزگۆڕینەوە بە پەروەردە و ڕێکخستنی نەفس دروست دەبێت، نەک بە بوونی بەربەست. بە پشت بەستن و دڵنیابوون بە مەبدەئێکی نەبەوی دروست دەبێت کە دەفەرموویت: (تەقوا و خوداپەرستی ئا لێرەدایە، بە پەنجەکانی ئاماژەی بۆ دڵی دەکرد).
٣- سوودوەرگرتن لە ڕۆژئاوا: هیچ شەرمەزارییەک نەبوو لە سوودوەرگرتن لەو زانیاری و بیردۆزانەی کە ڕۆژئاوا پێی گەشتبوون، مادام هیچ دژایەتییەکیان لەگەڵ ڕێنماییەکانی ئایینی نەبوو. هەروەها تێهەڵکێشکردنیان بە ئامانجی گشتی کۆنگرەکە، ئەمەش چالاکییەکی کردەیی بوو بۆ بنەمایەکی پێغەمبەرانە کە دەفەرموویت: (الحکمة ضالة المؤمن فأنى وجدها فهو أحق بها).
٤- هەمەچەشنی: بەڕێز ئەلجەفری لە یەمەنەوە، هەروەها دکتۆرە هیبیە رەئوف لە میسرەوە، جیهاد براون لە ئەمریکاوە، رەبیع حافیز و ئەحمەد بوخاتر لە سعودیەوە و هەروەها کۆمەڵێک

میـوان لـە کوەیتـەوە ئامادەبـوون. هەموویـان بـە جیـاوازی ڕەگـەز و مەزهەبیانـەوە هاتبـوون و پێکـەوە لـە پێنـاو ی یـەک ئامانجـدا دانیشـتبوون، هەموویـان لەسـەر دڵـی یـەک پیـاودا دانیشـتبوون. ئەمـەش لەسـەر ئـەو بنەمایـەی کـە هەمیشـە دووبـارەی دەکەمـەوە: «هاوکاریکردنـی یەکتـر لەسـەر ئـەو شـتانەی کـە هاوبەشـین تیایانـدا و لەسـەریان کۆکیـن، لێخۆشـبوونی یەکتـر لـەو شـتانەی کـە جیاوازیـن تیایـدا».

٥- هـەر سـەعاتە و شـتێک: کۆنگرەکـە پێویسـتی دەروونی بۆ پشـوودان لەبەرچاوگرتبـوو: بۆیـە بـە ئاهەنگێکـی بێوێنـە کۆتاییـان پێهێنـا کـە هەریـەک لـە برایـان (ڕەبیـع حافیـز) کـە خاوەنـی سـروودی (بدیـع الزمـان)ە، لەگـەڵ (ئەحمـەد بوخاتـر)دا زیندوویـان کـردەوە. چەنـد پێویسـتمان بـە هاوسـەنگییە لـە ژیانمانـدا! هـەر سـەعاتە و شـتێک.

٦- ئامادەبووانـی سـعودییە: بەڕاسـتی ئـەوەی لـەو کـچ و کـوڕە لاوانـەی کـە لـە سـعودیەوە هاتبـوون و بینیـم، زۆر جـوان و مایـەی سـەرنج بـوو. لـە پێنـاوی سـوودوەرگرتن و بەدەسـتهێنانی زانسـتدا گەشـتیان کردبـوو. هەروەهـا پەیوەسـت بـوو بـوون بـەو کەشـە ئیمانییـە پـاک و خاوێنـەوە. هیـوادارم ئـەو زانیارییانـەی بـە دەسـتیان هێنـاوە، بـۆ وڵاتـە خۆشەویسـتەکەمانی بیگوازنـەوە.

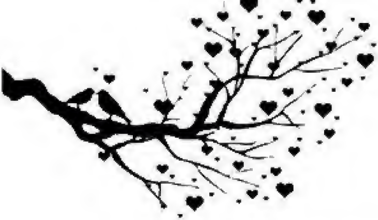

هونەری ئامانجدارانەی ڕۆژئاوا!

وا خووم گرتووە کە شەوانە نزیکەی (کاتژمێر ١٢) بخەوم و تا درەنگانێکی شەو بە بێداری نەمێنمەوە، بەڵام ئەمشەو فیلمێک زۆری بۆ هێنام و وایلێکردم دابنیشم بە دیاریەوە؛ ئەویش فیلمێک بوو بە ناو (مێشکی جوان beautiful mind)ەوە. ئێستا کات: چارەک بۆ دووی بەیانییە و لە سەیرکردنی فیلمەکە تەواو بووم، بەڵام ناتوانم بخەوم تاوەکو ئەم ڕازە نەنووسم کە ناکرێت بۆ بەیانی دوابخرێت.

بەڕاستی فیلمێکی نایابە، چیرۆکی ڕاستەقینەی یەکێک لە زاناکانی خاوەن خەڵاتی نۆبڵ دەگێڕێتەوە. بەڕاستی هەموو شتێکی چیرۆکەکە سەرنجی ڕاکێشام. چیرۆکی فیلمەکە، گفتوگۆکان، نواندن و... هتد. ناچمە وردەکاری فیلمەکەوە، بەڵام فیلمێکە، حیکمەتێکی زۆر و هەست و ئەستی پڕ لە جۆش، ئازایەتی و پەرۆشی پێ بەخشیم؛ بۆ ئەوەی بتوانم لەو کارەی پێی هەڵدەستم بەهرەمەند بم. فیلمێکە پڕە لە دانایی، دانایی لە بەجێگەیاندنی کار و لە مانای هاوڕێیەتیدا و دانایی لە خۆشەویستی و هاوسەرگیریدا، هەروەها لە سوپاسکردنی بەهرەمەندان و پێدانی پێگەی تایبەتی خۆیاندا.

بەڕاستی حەسرەت و داخم بۆ فیلمە عەرەبییەکانە کە خالییە لە بوونی هەر حیکمەت و هەر ئامانجێک، جگە لە ئاشووب، پشێوی و پێکەنینی بە هۆکار یاخود بێ هۆکار! بۆچی؟ بۆچی ڕۆژئاوا کاتێک تەنیا فیلمێک بەرهەم دەهێنێت، پڕە لە ئامۆژگاری و پەند و دانایی کە لە تەواوی فیلمەکانی عەرەبدا هیچ کامێکیاندا لەو بەهایانە نابینرێت؟ کوا بوونی بنەما ئیسلامییەکان لە فیلمەکانماندا؟.. کوان موسوڵمانان لە فیلمە عەرەبییەکاندا؟

ڕێگەم پێ بدەن کە بڵێم: جیاوازی نێوان ئێمە و ڕۆژئاوا زۆر زۆرە. بەڵێ، بەخودا زۆرە. کێشەکەدا لەوەدایە تەنانەت جیاوازییە زۆرەکە، خۆی لە بنەما و لە ئایینەکەماندا دەبینێتەوە کە دەبینیت بەو شێوەیەی ئەوان بنەماکان جێبەجێ دەکەن و ئێمە نایکەین، باسی نوێژ و ڕۆژوو عیبادەتەکانی تر ناکەم، بەڵکو باس لە دڵسۆزی و بە جێگەیاندنی ڕاستگۆیانە لەکاردا، کۆڵنەدان، بەهرەداربوون و بنیاتنانی زەوی، دەکەم.

بێ گوێدانە ئەو دیمەنە ئابڕووبەرانەی کە لە فیلمە ئەمریکییەکاندا بەدی دەکرێت-کە پێچەوانەی ئایینن و بە هیچ شێوەیەک لە شێوەکان پشتگیری لێ ناکەم و هانیان نادەم-، بەڵام ئاخۆ سەرنج نادەن کە هیچ فیلمێکی ئەمریکایی خاڵی نییە لە بوونی حیکمەتێکی دیاریکراو یان ڕەوشتێکی دیاریکراو، یاخود پەندێکی دیاریکراو؟ تەنانەت ئەگەر فیلمێکی کۆمیدیش بێت. بۆ نموونە فیلمی (درۆزن Lair Lair)ی جیم کاری کە فیلمێکی کۆمیدییە و زۆر کەس بە ناماقوڵ و ناپەسەند وەسفی دەکەن، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا فیلمەکە سوودێکی زۆری هەبوو؛ ئەویش خستنەڕووی مەترسی درۆکردن و پیشاندانی ئەوەی کە

چۆن راستگۆیی رزگارکەرە. ئەمەش بۆ هەر کەسێک کە فیلمەکە دەبینێت پەیامێکی روونە و زۆر نموونەی تری لەم شێوەیە. دەپرسم ئایا کوا بوونی حیکمەت و پەند لە فیلمی عەرەبیدا؟!

بە چەند خاڵێک کۆتایی پێ دەهێنم؛ بۆ ئەوەی بەهەڵە لە مەبەستم نەگەن:

١- نەخێر، کەسێکی رەشبین نیم. راستە کە جیاوازی زۆر لە نێوان ئێمە و رۆژئاوادا دەبینم، بەڵام درک بەوەش دەکەم کە گەیشتن بە ئاستی ئەوان، کارێکی ئەستەم و قورس نییە، تەنیا چارەکە سەدەیەکی بەسە-باسکردنی وردەکاری ئەم بابەتە زۆر درێژە دەکێشێت-.

٢- نەخێر، سەرسامییەکی کوێرانەم بە رۆژئاوا نییە، هەروەها لاساییکردنەوەیەکی کوێرانەشم بۆیان نییە، بەڵکو بانگەشەی ئەوە دەکەم کە بەو شارستانییەت و بەهرەمەندییە بگەین کە ئەوان پێی گەیشتوون. هەر وەک چۆن شارستانییەتی پێشینانمان لەسەر شارستانییەتی یۆنان و رۆمان بنیاتنرا، داوا دەکەم هەست بەو کەموکوڕی و خەمساردییە بکەین. هەروەها هەست بەو پانتاییە فراوانە بکەین کە لە نێوان ئێمە و ئەواندا هەیە. ئەمەش هەنگاوی یەکەمە بەرەو چاکسازی و پێشکەوتن، ئەمەش لە جیاتی خۆ دەوڵەمەندکردن بە رابردووەوە و شەو و رۆژ بەسەربردن بە وتنی: «پێش هەزاران ساڵ وا بووین و وامان کرد».

٣- نەخێر، هانی رووتی و فیلمی ئەمریکی نادەم، بەڵکو هانی گەران بەدوای حیکمەتدا دەدەم،(حیکمەتیش ونبووی موسوڵمانە). فیلمیش لەم سەردەمەدا بۆ هاندانی بیرۆکەیەک، یاخود مەبدەئێک یان رەوشتێکی دیاریکراو، بەهێزترین ئامرازە.

4- نەخێر، بەرانبەر بە عەرەب و موسوڵمانان کینە لە دڵ نیم، بەڵکو ئەمە ئامەزرۆییەکی شیرینە لە ناخمدا بۆ ئەوەی هەستین و هۆشیاربینەوە، جیهان بە چاوێک ببینین کە لە گێڕانەوەی ئەو شارستانییەتەیدا کە سەدان ساڵە پووکاوەتەوە، یارمەتیمان بدات، چاوانێکی بە ئینساف و دادپەروەر، چاوانێک کە سەرەتا خێریان بۆ سەر زەوی دەوێت، دواتر ڕزگاربوون لە قیامەت، بنیاتنانی زەویش پەیوەندییەکی بەتینی بە ڕزگاربوون لە ئاخیرەتدا هەیە.

Scanned with CamScanner

خوێندنەوە

ئایا دەزانیت کتێبی (یاسا لە پزیشکایەتیدا)ی ئیبن سینا بۆ ماوەی (٦٠٠) ساڵ لە پزیشکدا سەرچاوەی سەرەکی ئەورووپییەکان بوو.

ئایا دەزانیت کتێبخانەی خەلیفەی ئەمەوی لە قورتوبەدا (٤٠٠٠٠٠) کتێبی لەخۆگرتبوو-لە وتەیەکی تریشدا دەوترێت ملیۆنێک بووە-، یەکێک بوو لەو (٧٠) کتێبخانەیەی کە لە شاری قورتوبەدا هەبوون، ئەمەش لە کاتێکدا کە گەورەترین کتێبخانە لە ئەورووپادا، لە (٤٠٠) کتێب زیاتری تێدا نەبووا

ئایا دەزانیت کە شارستانییەتی رۆژئاوا دروست نەبوو، هەتا دوای ئەوەی لە نزیکەی سەدەی (١٦)ەوە جووڵەیەکی زۆری وەرگێرانی کتێب لە عەرەبییەوە بۆ زمانەکانی تر دەستیپێکرد. کتێبی تایبەتی ئەوانەی کە لە عێراق و ئەندەلوسدا هەبوون، وەردەگێران و لەسەر ئەو بناغەیە شۆڕشی زانست، رۆشنبیری و پیشەسازی لە ئەورووپادا و دواتر لە ئەمریکادا دەستیپێکرد.

لە بەرانبەریشدا -بە داخەوە- ئایا دەزانیت:

زمارەی ئەو کتێبانەی کە وەرگێردراون بۆ عەرەبی لە هەزار ساڵی پێش ئێستاوە، کەمترن لە زمارەی ئەو کتێبانەی کە لە

Scanned with CamScanner

ماوەی تەنیا ساڵێکدا، لە ئیسپانیا وەرگێردراون بۆ زمانی ئیسپانی؟

قەناعەتی تەواوم هەیە، کە ئوممەتی ئیمە هوشیار نابێتەوە هەتاوەکو خوێندنەوە و خۆشەویستی خوێندنەوە، نەبێتە یەکێک لە سیفەتەکانی لاوان. لەبەر ئەوە هەمیشە پابەندبە بە دەستخستنی ئەو کتێبانەی کە خەڵکانی خوێنەر و پسپۆرەکان باسیان دەکەن.

بۆیە-بە ئیزنی خودا- خوێندنەوە چارەنووسێکی بەردەوامی نووسینەکانم لەم بوارەدا دەبێت.

ئەوەی جێگەی سەرنج، مایەی حەسرەت و داخە، ئەوەیە کە خوێندنەوە لە ژیانی زۆرێک لە گەنجاندا نەبووەتە رەوشتێکی بنەرەتی. لە ماوەی سەردانیکردنم بۆ ئەمریکادا، دەمبینی هەموو کەس لە فرۆکەخانە، شەمەندەفەر، ڕێستۆرانت و کەناری دەریادا خەریکی خوێندنەوەن. زۆربەیان هەمیشە کتێبێکیان پێیە، بۆ ئەوەی لە کاتی دەست بەتاڵیدا بیخوێننەوە. هەروەها سەردانی کتێبخانەی (نیوجرتسم) کرد کە لە دەیان ملیۆن کتێب پێکهاتبوو و بۆ تەواوی خەڵک کراوەبوو کە بیانخوێنێتەوە.

بەراستی جێگەی خەم و پەژارەیە کە نیشانەکان و ڕووداوەکان لەم سەردەمەدا پێچەوانە بینێتەوە. بەرپرسیارێتی دووبارە زیندووکردنەوەی کلتووری خۆشەویستی زانست و فێرکردن، لەسەر گەنجانی ئەمرۆ وەستاوە.

پێویستە بزانین ئەو پێشکەوتنەی ئێستای رۆژئاوا دەیبینین، لە ئەنجامی کات بەتاڵی، یاخود بە رێکەوت دروست نەبووە. هەروەها پێویستە باوەڕ بەوە بکەین کە گێڕانەوەی شارستانییەتی ئیسلامیش، بە ڕێکەوت یان لە ماوەی شەو و ڕۆژێکدا بەدی نایەت، بەڵکو بە بەدەستهێنانی زانستە، ئەگەر زانستی ئایینی

Scanned with CamScanner

بێت، یاخود دونیایی، هەروەها بە کارکردنیش بەو زانستە دەبێت.

لە نووسینەکانی دواتردا، چارەسەری ئەوەی کە چۆن گەنج خۆشەویستی خوێندنەوە لە خۆیدا بروێنێت، روون دەکەمەوە، لەگەڵ خستنەرووی باشترین ڕێگاکانی خوێندنەوە...

خۆشەویست (د.خ) دەفەرموویت: (من سلک طریقا یلتمس فیه علما سهل الله له به طریقا الی الجنة).

Scanned with CamScanner

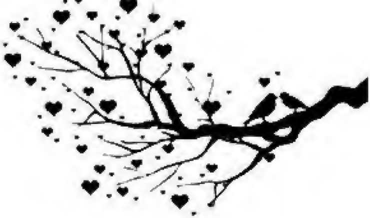

ڕاگەیاندنی پێغەمبەرانە

هەرکاتێک ژیاننامەی پێغەمبەر(د.خ) دەخوێنمەوە، بە خۆڕاگریی خۆشەویست بەرانبەر سەرکردەی دووڕووەکان، عبداللە کوڕی ئەبی کوڕی سلول، زۆر سەرسام دەبم.

ئەمەش هەندێک لە کار و کردەوەکانی ئەو کابرا دووڕووە:

١- لە جەنگی (بەنی موصتەلیق)دا بە هەندێک لە هاوەڵەکانی وت: «ئەگەر گەڕاینەوە بۆ مەدینە، وەڵڵایی سەربەرزەکانمان، سەرشۆڕەکان وەدەردەنێین» مەبەستی ئەوەبوو کاتێک گەڕایەوە بۆ شاری مەدینە، پێغەمبەر (د.خ) لەو شارەدا دەردەکات.

٢- لە هەڵگیرساندنی ئاگری ئەو درۆ و بوهتانەیدا کە بۆ حەزرەتی عائیشە خێزانی پێغەمبەری خودا کرا، یەکێک بوو لە گەورەترین کەسە کاریگەرەکان.

٣- سەرکردەی دووڕووەکانی مەدینە بوو، بە بڵاوکردنەوی دووڕووی و خراپە لەنێوان خەڵکدا ناسرابوو.

لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا، کاتێک بە پێغەمبەریان وت: «با ئەو دووڕووە لەناوبەرین»، پێغەمبەر (د.خ) فەرمووی: «بەڵکو، هەتا لەنێوماندا دەژی، لەگەڵیدا نەرم و نیان و چاک دەبین». زۆر سەرسوڕهێنەرە ئەی خۆشەویستم ئەی پێغەمبەری خودا!

Scanned with CamScanner

پیاوێـک غەیبەتـت دەکات، جنێـوت پـێ دەدات و پشـێوی لـە شـاردا دروسـت دەکات. تەنانـەت تۆمـەت و قسـەڵۆک لەسـەر خێزانـە داوێـن پاکەکـەت؛ عائیشـە بڵاودەکاتـەوە. سـەرەڕای هەمـوو ئەمانـەش، هێشـتا وای پـێ دەڵێـت!

نهێنیـی ئـەم ڕەفتـارەی پێغەمبـەر(د.خ)، لـە وەڵامیـدا حەزرەتـی عومـەر کـە پێشـنیاری کوشـتنی عبداللـە کـوڕی ئوبـەی کـردم دەردەکەوێـت؛ چونکـە فەرمـووی: «بـا لەنـاو خەڵکـدا بڵاونەبێتـەوە کـە موحەممـەد، هاوەڵانـی خـۆی دەکوژێـت». هـۆکاری پێغەمبـەر بـۆ نەکوشـتنی ئیبـن سـەلول، ترسـی پێغەمبـەر بـوو لـە بڵاوبوونـەوەی پروپاگەنـدە لەنێـوان خەڵکـدا کـە زیـان بـە نـاو و ناوبانگـی پێغەمبـەر و ئیسـلام، لـە نێـو خەڵکـدا بگەیەنێـت!

سـوودێکی کـرداری لـە ژیانـی ئەمڕۆمانـدا: پێویسـتە لەسـەر هـەر موسـوڵمانێک، پێـش ئـەوەی دەسـت بـە هـەر کارێـک بـکات، لـە نـاوەڕۆک و کرۆکـی ئـەو کارە، هەروەهـا کاریگـەری ئـەو کارە لـە سـەر بانگـەوازی ئیسـلام و، چۆنیەتـی تێڕوانینـی ناموسـڵمانان بـۆ ئیسـلام، بکۆڵێتـەوە. کاریگـەری نەرێنـی هـەر کارێکـی تیرۆریسـتی لەسـەر ناوبانگـی ئیسـلام، ئـازار بـە دڵ دەگەیەنێـت. (شـێخ محەمـەدی غەزالـی) دەڵێـت: «بڵاوبوونـەوەی کوفـر لـە جیهانـدا، نیـوەی تاوانەکەی لـە ئەسـتۆی موسـوڵمانانە کـە بـە وتـە نابەجـێ و کـردارە دزێوەکانیـان، وێنـەی خودایـان لـە بەرچـاوی خەڵکـدا ناشـیرین کـردووە).

ناموسـڵمانەکانیش ناتوانـن تەسـەوور بکـەن کـە چـۆن دەکرێـت کـە ئایینـی خـودا بـەم دڵڕەقـی و بـێ ویژدانییـەوە، حـەق بێـت! چـۆن ناموسـڵمانێک بـڕوا بـە ئیسـلام دەهێنێـت، کاتێـک دەبینێـت لـە ژێـر نـاوی ئیسـلامدا سـەری هاوڵاتیـان بـە شمشـێر لێدەکرێتـەوە، بێتاوانـان

دەکوژرێــن، قوتابخانــەی منــداڵان داگیــر دەکرێــت، منــداڵ و ئافرەتــی بێتــاوان دەکوژرێــن؟! چ ناموســڵمانێک بــڕوا بــە ئیســلام دەهێنێــت؟ کاتێــک دەبینێــت گەشــتیارە موســوڵمانەکان لــە ئەوروپــادا -هەندێکیــان نــەک هەموویــان- بوونەتــە نموونــەی بێڕێــزی بەرانبــەر سیســتەم، دام و دەزگاکان و پیــس و پۆخڵــی، دڕندەیــی بەرانبــەر منــداڵ، زیادەڕۆیــی لــە بازاڕکــردن و بەســەربردنی هەمــوو کاتەکانیــان لــە یانــەی شــەوانەدا!

بــرا موســوڵمانەکەم! پێــش ئــەوەی بچیتــە نــاو هــەر کارێکــەوە، ئــەم حیکمەتــە پێغەمبەرانەیــە بیــری خــۆت بهێنــەرەوە: «بــا لــە نــاو خەڵکــدا بــڵاو نەبێتــەوە کــە موحەممــەد هاوەڵەکانــی دەکوژێــت». لــە خــۆت بپرســە: کاریگــەری ئــەو کارەی دەیکەیــت لەســەر ناوبانگــی ئیســلام چییــە؟ پیشــاندانی وێنــەی ئیســلامەتی، ئەمانەتێکــە لەســەر شــانی هەمــوو موســوڵمانێک و لــە قیامەتیشــدا پرســیاری لەســەر دەکرێــت.

Scanned with CamScanner

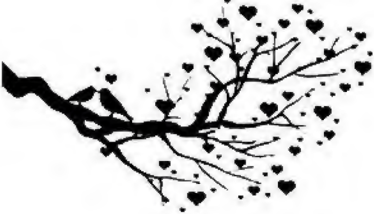

ئیمامی ئەعزەم

ناوی: نەعمانی کوڕی سابتی کوڕی نەعمانی کوڕی مرزبانە، نازناوی (ئەبو حەنیفە)ی نەعمان)ی لێنراوە. ڕەچەڵەکی فارسە، هەر بۆ زانین حەسەنی بەسری، عطاء کوڕی ئەبی ڕەباح، سەعیدی کوڕی جوبەیر، بوخاری، ترمزی، سەلاحەددین، ئیبن سینا و زۆرێکی تر لە کەڵەپیاوانی مێژوومان، عەرەب نین، ئاخر بە عەرەبگەرایی نییە، بەڵکو بە ئیسلامەتییە.

پیشەکەی: بازرگانێکی دەوڵەمەند، لەهەمان کاتدا فەقیهێکی زانابووە. ئایین و دونیای پێکەوە گرێدابوو، بەڕاستی بۆ هەر موسوڵمانێکی دەوڵەمەندی ئەم سەردەمە نموونە و پێشەنگە.

لە چیرۆکەکانی: بۆ ماوەی دە ساڵ لە ژێر دەستی شێخ حەممـاد ئەحمەد سولەیماندا خوێندوویەتی. بە خۆی وت: «ئەوەندە زانست فێربووم کە بتوانم لە شێخەکەم دابڕێم و سەرپەرشتیاری کۆڕێکی زانستی سەربەخۆ بکەم». بەڵام ئەوە ڕوویدا کە پرسیارێکی لێکراو وەڵامەکەی نەزانی و شێخەکەی وەڵامی دایەوە. لەو کاتەدا هەستی بە کەمی زانست و زانیاری خۆی کرد، ئەوەی لەسەر خۆی بە پێویست دانا کە تا مردنی، لێی جیانەبێتەوە! تا هەشت ساڵی داهاتوو لەگەڵیدا بەردەوام بوو،

Scanned with CamScanner

تاوەکو شێخەکەی کۆچی دوایی کرد و پاشان کوری تایبەت بە خۆی دانا.

مەسەلەکە ئەوە نییە کە گەنجێک کتێبێک یا دوان بخوێنێتەوە و خۆی لێ ببێت بە زانا و دەست بکات بە بەرپەرچدانەوەی خەڵک، زەمکردنی کۆمەڵگا و وابزانێت لەسەر زەویدا کەس لەو زاناتر نییە!

لە وتەکانی: «ئەم وتانەی ئێمە تەنیا بیروبۆچوونن، هەرکەسێک وتەیەکی باشتر لەوەی ئێمەی پێیە، ئەو لەپێشترە بۆ ئەوەی قسەکەی راست بێت و لەسەر حەق بێت». ئەمە لەکوێی بنەماکانی هەندێک لە خەڵکی ئێستادایە کە دەڵێن: هەرکەسێک بیروبۆچوونێکی جیاوازی لەوەی منی هەبێت، ئەوە کافرە و لە میللەتی ئێمە دەرچووە، یان دەڵێن: ئەو گومرایە و یاخییە، پێویستە تۆبە بکات.

دەربارەی وتوویانە:

ئیمامی شافعی دەربارەی وتوویەتی: «خەڵکی لە فیقهدا پێویستیان بە ئەبو حەنیفەیە».

لە کارە گرنگەکانی: یەکەم کەس بوو کە بیرۆکەی خەڵات و بەخشیشی خوێندنی داهێنا، کە لە پارەی تایبەتی خۆی مووچەی مانگانەی بە خوێندکارەکانی دەدا-لە نێویاندا خوێندکارە بەناوبانگەکەی کە ناوی ئەبو یوسف بوو-. هیوادارم موسوڵمانە دەوڵەمەندەکان گرنگی بەلایەنی خوێندن و فێرکردن بدەن.

لە فتواکانی:

رێگەی داوە کە ئافرەت لە سەرجەم کارەکاندا، جگە لە بابەتاکی سزادان و تۆڵەسەندنەوەدا، ببێتە دادوەر. ڕیزبەندیی لە

Scanned with CamScanner

نێوان شۆردنی ئەندامەکانـدا بـۆ دەسـتنوێژ، سـوننەتە و واجـب نییـە. هـەر کەسـێک زیاتـر لـە پێنـج نوێـژ بێهـۆش بـوو؛ ئـەوا نابێـت ئـەو نوێژانـە بگێڕێتـەوە. ژن و منـداڵ و ڕاهیبـەکان کـە تێکـەڵ خەڵـک نابـن، نابێـت جزیەیـان لێوەربگیرێـت.

کۆچی دوایی:

لـە سـاڵی ١٥٠ی کۆچیـدا کۆچـی دوایـی کـردووە و پەنجـا هـەزار کـەس لـە بەغـدادا نوێژیـان لەسـەرکرد.

زانایـان لـە رابـردوودا ئەسـتێرەی کۆمەڵگابوون،.تەرمەکانیـان پێشـی تەرمـی پاشـا و دەوڵەمەندانـی دەدایـەوە. داخ و حەسـرەت بـۆ ئـەم ڕۆژگارەی ئێمـەی تیادایـن.

خودایـە گیـان ڕەحـم بـە ئەبـی حەنیفـە بکـە و پلـە و پایـەی لـە ڕۆژی دواییـدا بـەرز بکـەرەوە، مـن و موسـوڵمانانیش بـە دیـداری شـاد بکـە و لـە فیردەوسـی بەرینـدا لـە یـەک کـۆڕدا و لەگـەڵ پێغەمبـەری خۆشەویسـتماندا(د.خ)، کۆمـان بکەیتـەوە.

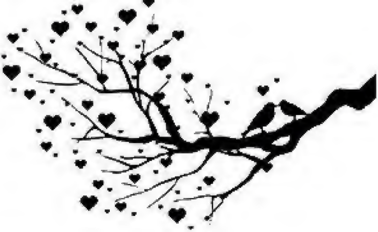

کوا مرۆڤایەتیی موسوڵمان؟

لـه هـەر سـێ چرکەیەکـدا، منداڵێـک لـه ئەفریقیـادا بـه هـۆی برسـیەتی یـان نەبوونـی داودەرمانـەوە ژیـان لەدەسـتدەدات. واتـه کاتێـک تـۆ لـه خوێندنـەوەی ئـەم وتـارە لێدەبیتـەوە نزیکـەی ٦٠ منـداڵ مـردوون!

لـەم ڕۆژانـەدا هەمـوو جیهـان یەکێـک لـه گەورەتریـن ئاهەنگـی گۆرانـی وتنـی بەخۆیـەوە بینـی، لـه پێنـاو یارمەتیدانـی هەژارانـی ئەفریقیـادا، هەمـووی لـه یـەک کاتـدا و لـه هەشـت وڵاتـی جیهانـدا پێشکەشـکران.

دەزانـم تاکـه شـتێک بـه خەیاڵـی کەسـانێکدا بێـت، ئەوەیـە کـه گۆرانـی حەرامـە، چـۆن دەکرێـت ئـەو کەسـانە لـه ڕێگـەی گۆرانـی وتنـەوە خێریـان دەسـت بکەوێـت؟

بابەتـی ئەمـڕۆم، زۆر لـه بابەتـی حەرامبوونـی گۆرانـی گەورەتـر و گرنگتـرە، بەڵکـو پەیوەنـدی بـه شـتێکەوە هەیـە پێـی دەڵێـن: مرۆڤبـوون یـان مرۆڤایەتـی.

دەپرسـم: کـوان (عەمـرو دیـاب، ڕاغب عەلامـە و لەتیفـە و...هتـد) و گۆرانیبێژانـی تـری نـاو موسـوڵمانان لـه هاوشـێوەی ئـەم جـۆرە دەستپێشـخەری و کارە مرۆییانـەدا؟

Scanned with CamScanner

دەپرسم: کوان (عادل ئیمام، یوسرا، ئەحمەد ئەلسەقا و... هتد) و ئەوانی تر لە ئەکتەرەکانی ناو موسولمان، لە نێو ئەم کارە مرۆییانەدا؟

دەپرسم: ئایا قبوڵ دەکرێت کە ناموسولمان، سۆز و میهرەبانییان لەگەڵ مرۆڤایەتییدا زیاتر بێت، وەک لە موسولمان؟

ئەوان سەرباری ئەو خۆشی، ناز و بەخششەی کە تیایدان؛ بەڵام هەموو هەوڵ و توانایەکی خۆیان خستۆتەگەڕ؛ لە پێناو کۆکردنەوەی ملیۆنان دۆلار و هاوکاریکردنی مرۆڤانەی براکانیان لە ئەفریقیادا. ئەی ئێمە لە کوێین؟

پێویستە کاتێک ئەو ئەفریقاییانە چوونە سەر ئایینی مەسیحایەتی؛ بەهۆی ئەو هاوکارییانەی لەوانەوە بەدەستیان دەگات، هیچ سەرسام نەبین؛ چونکە مرۆڤ لاوازە و بەهۆی هەژارییەوە؛ پەنا بۆ کوفر دەبات.

لەم سەردەمەدا، هەموو شتەکان پێچەوانە بوونەتەوە. پێش (١٤٠٠) ساڵ، خۆشەویست (د.خ) دڵی موشریکەکانی بە پارە کۆدەکردەوە، بۆ ئەوەی ئیسلامیان لە لا خۆشەویست بکات. ئەمڕۆش دەبینین کە بلیۆنان پارە خەرج دەکرێت؛ بۆ بەدەستهێنانی دڵی ئەفریقییەکان و دواتریش ئەگەر خۆشەویستی ئەوان بۆ مەسیحییەت ببینین، ئەوا شتێکی زۆر سروشتییە.

دەپرسم: ئایا ئێمە-وەک موسولمان- لە ڕۆژی دواییدا بەرانبەر ئەو کەمتەرخەمییانە لێپرسینەوەمان لێدەکرێت؟ خودا گیان! پەنا بە تۆ و داوای لێخۆشبوونت لێدەکەین.

بەڕاستی ئیسلام هۆکارێک نییە بۆ نەبوونی مرۆڤایەتی لە دڵی موسوڵماناندا، هەر موسولمانێکیش مرۆڤایەتیی کەم بوو؛ بە

Scanned with CamScanner

هۆی هەڵـە تێگەیشـتنێنیەتی لـە ئاییـن و ئاییندارییەوەیـە. ژیاننامـەی پێغەمبـەری خـودا، وەک بەڵگەیـەک لەسـەر ئەمـە، بەسـە. ئـەو پیاوێک بـوو، زۆرتریـن مرۆڤایەتـی لـە دڵیـدا هەبـوو و هەرگیـز هیـچ مرۆڤێـک پێـی نـاگات.

Scanned with CamScanner

ئایا پێغەمبەر بوو؟

ساڵی (٦٢٣پ.ز)ی لەدایکبووە. ناوی بنچینەیی خۆی (شازادە سیدھارتا) بوو. کوڕی نیبن مالیکی حاکمی ناوچەی باکووری ڕۆژھەڵاتی ھند بووەنزیک نیپالی ئێستا. سیدھارتا کاتێک تەمەنی شازدە ساڵ بوو، لەگەڵ کچە مامێکی خۆیدا ھاوسەرگیری کرد. ژیانی لاوێتی بە خۆشی و ڕابواردن بەڕێکرد. ژیانی کۆشک و تەلار وخۆشگوزەرانی، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ھەستی بە بەدبەختی دەکرد. سەرباری گەنجیەتی، لەشساغی و بوونی ھەموو ئەو شتانەی کە ھەر گەنجێک لەو تەنەمەدا خەونی پێوە دەبینێت، بەڵام ھەستی دەکرد شتێکی کەمە: بۆیە لە تەمەنی (١٩) ساڵیدا بڕیاریدا کۆشک بەجێبھێڵێت و بە وڵاتاندا بۆ بەدەستھێنانی بەختەوەری بگەڕێت. لەو ماوەیەدا، ھاوڕێیەتی لەگەڵ زۆرێک لە پیاوانی ڕۆحی و خاوەن ھزردا کرد. ساڵانێکی زۆری تەمەنی بە گۆشەگیری و کەنارگیری لە ژیانی دونیا و خۆشییەکانی بەڕێکرد، شەو و ڕۆژی بە ڕۆژووگرتن، بیرکردنەوە و تێرامانەوە تێدەپەڕاند. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا بەختەوەر نەبوو. بۆی دەرکەوت کە ژیانی گۆشەگیریش ڕاست و تەواو نییە. نە ژیانی خۆشی و ڕابواردن، نە ژیانی ڕەبەنایەتی، نەبوونە مایەی بەختەوەری بۆی. شەوێک کاتێک

Scanned with CamScanner

لـە ژێـر درەختێکـدا دانیشـتبوو، تیکـرای شـەوەکەی بـە تێرامـان و بیرکردنــەوەوە بەســەربردبوو. لەوکاتــەدا وەحــی یاخــود ئیکابــەک، بـا بیرۆکەیەکـی بـۆ دابەزی-خـودای گـەورە زاناتـرە بـە حەقیقەتـی ڕووداوی ئـەو شـەوە-. بۆ بەیانییەکـەی لـە شوێنەکەی خـۆی هەسـتاو بـە (حەقیقـەت) گەیشت، بـوو بـە بـوزی واتـە: (پیاوێکـی حەکیـم و دانـا)، ئەمـەش لەکاتێکـدا بـوو کـە تەمەنـی (٣٥) سـاڵ بـوو، چـل و پێنـج سـاڵی دواتـری بـە بانگهێشـتکردنی خەڵـک بـۆ بیروباوەڕەکـەی تەرخانکـرد، بـەو شـێوەیەش ئاینـی بـوزی بڵاوبوویـەوە و لـە مـاوەی ژیانیـدا هەزارەهـا کـەس باوەڕیـان پێـی هێنـا.

ڕێنماییەکانی بوزا لەم ڕاستییانەی خوارەوەدا کورت دەبێتەوە:

١- ژیان بریتییە لە ئازاو و دەردەسەری.

٢- هـۆکاری ئازاراوبیبوونــی ژیــان، وابەســتەبوونی مرۆڤــە بــە ئارەزووەکانیــەوە.

٣- مـرۆڤ دەتوانێـت ژیانـی خـۆی بـۆ ژیانێکـی بەختـەوەر بگۆڕێـت، بــەوەی واز لــە ئارەزووەکانــی بهێنێــت. دواتــر بــە قۆناغێــک دەگات پێــی دەوترێــت: (نیرفانــا)، ئەمــەش لــە هەندێــک لــە خوێندنگــە ئیســلامییەکاندا، بــە حاڵەتــی (فەنابــوون) ناودەبرێــت.

٤- وازهێنـان لـە ئـارەزووەکان؛ وا لـە مـرۆڤ دەکات کـە لـەم لایەنانەوە: بیروهـۆش، گفتوگـۆ، خـواردن، ڕەوشـت، بینیـن، بیسـتن و... هتـددا، بـە ژیانێکـی ڕاسـت و مامناوەنـد بـژی.

هەندێـک کـەس پێیـان وایـە کـە بـوزا پێغەمبـەر بـووە، بـەڵام پەیامەکـەی شـێوێنراوە، هەروەکـو چـۆن زۆرێـک لـە پەیامەکانـی پێـش ئـەو و دوای ئەویـش، شێوێنراون. ئەمـەش زۆر ڕەوایـە؛ چونکـە خـودای گـەورە لـەم ئایەتـەدا دەفەرموویـت: (وَلَقَـدْ أَرْسَـلْنَا رُسُـلًا مِّن قَبْلِكَ

Scanned with CamScanner

مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ) (غافر: ٧٨). نزیکەی (١٠٠) ملیۆن بوزایی لەسەر رووی زەویدا هەن و لێکچوونێکی زۆریش لە نێوان بنەماکانی بوزایەتی و بنەماکانی ئیسلامدا هەن، بۆیە هیوادارم گفتوگۆ و پەیوەندی لە نێوان زانایانی موسوڵمان و زانایانی بوزاییدا هەبێت، بەڵکو ببێتە یارمەتیدەرێک بۆ لێکنزیککردنەوەی ئەوان لەگەڵ موسوڵماناندا و هیدایەتدانیان بۆ ئیسلام.

Scanned with CamScanner

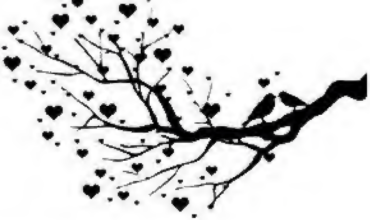

ئەحمەد کۆچی دوایی کرد!

به بۆنەی کۆچی دوایی هونەرمەند (ئەحمەد زەکی)یەوە نووسراوە

وتی: ئایا بە مردنی ئەحمەد زەکی دلگران بوویت؟

وتم: بەڵێ.

وتی: چۆن بە مردنی پیاوێک دڵگران دەبیت، لە کاتێکدا لە فیلمەکانیدا بە ئاشکرا گوناهـ و تاوانی ئەنجام دەدا؟

وتم: تەرمێک بە لای پێغەمبەردا(د.خ) تێپەڕی و لە بەری هەستایەوە و هاوەڵان وتیان: «خۆ ئەوە تەرمی یەهوودییەکە». پێغەمبەر(د.خ) فەرمووی: «ئایا ئەویش نەفسێک نییە؟» منیش وەکو شوێنکەوتوویەکی پێغەمبەری خودا دەڵێم: «ئایا ئەویش نەفس نییە؟»

وتی: هەموو ئەو هونەرمەندانە دەچنە دۆزەخەوە و ئەوەش خراپترین چارەنووسە.

وتم: پەنا دەگرم بە خودا، بانگەشەی خودایەتی دەکەیت؟ ئایا نازانیت پێغەمبەری خودا(د.خ) دەگێڕێتەوە: «پیاوێک وتویەتی: ‹خودای گەورە لە فڵان کەس خۆش نابێت›، خودای گەورەش وەڵامی دایەوە و فەرمووی: ‹ئایا بانگەشەی خودایەتی دەکەیت؟ ئەوا من لە فڵان کەس خۆشبووم و کارەکانی تۆشم وەرنەگرت›.

Scanned with CamScanner

بۆیە وریابە قسەیەک لە زارت نەیەتە دەرەوە کە ببێتە هۆی بە فیرۆدانی کار و کردەوەکانت».

وتی: چۆن خودای گەورە لە کەسانێک خۆشدەبێت کە گومرابوون و گومراییان دەکرد؟

وتم: خودای گەورە لە هەر کەسێک خۆشدەبێت، ئەگەر بیەوێت. ئەو کاربەدەست و بەدەستەلاتە. هەروەها بەخشندە و میهرەبان و دلسۆزە. هەرکارێک ویستی لەسەر بێت، دەیکات. دوای ئەوە تۆ لەکوێ دەزانیت کە لێی خۆش نابێت. ئایا تۆ لەگەڵیدا بوویت کاتێک لەناو جێگەی نەخۆشیدا کەوتبوو؟ ئایا ناکرێت لە نێوان خۆی و خودادا تۆبەی کردبێت و خودای گەورەش لە تەواوی تاوانەکانی خۆشبووبێت؟ ئایا ناکرێت کارێکی چاکەی کردبێت کە زۆرێکی خەڵک پێی نەزانن و ببێتە هۆی شەفاعەت لە گۆڕەکەیدا؟ ئایا چیرۆکی ئەو داوێن پیسە نازانیت کە خودای گەورە لیی خۆش بوو؛ چونکە سەگێکی لە تینوێتی رزگارکرد؟

وتی: بەم قسانەی تۆ بێت، ئیتر تەواو. خەڵک گوناهـ دەکەن و یاخی دەبن، دواتر دەڵێن: «خودا بەخشندە و میهرەبانە»!

وتم: وا نالێین، بەڵکو جیاوازییەکە لە نێوان مامەڵەی یاخیبوو لەگەڵ خودا و مامەڵەی خەڵک لەگەڵ کەسی یاخیبوودایە. کەسی یاخیبوو دەکرێت هەمیشە بەرانبەر خودی خۆی دڵرەق، بێبەزەیی بێت و بەردەوام سەرزەنشتی خۆی بکات، بەڵام مامەڵەی خەڵک لەگەڵ یاخیبوو پێویستە مامەڵەکردنێکی بە بەزەیی، دڵسۆزانە و میهرەبانانە بێت. هەروەک چۆن پێغەمبەری خودا(د.خ) بە هەمان شێوە مامەڵەی لەگەڵ هەڵەکاران و یاخیبوواندا دەکرد. کاتێک

مەیخۆرەکە هاتە خزمەتی پێغەمبەری خودا، پیاوێک پێی وت: «نەفرەتی خودای لێبێت، چەند زووزوو بەم تاوانەوە دێتەوە!».
پێغەمبەری خودا فەرمووی: «نەفرەتی خودای لێمەکە، ئەو خودا و پێغەمبەرەکەی خۆشدەوێت». سەرنج بدە، پێغەمبەری خودا(د.خ) چۆن خۆشەویستیی خۆی و خودای بۆ مەیخۆرەکە چەسپاند! تۆ لە چ ئاستێکی ئەم هەموو پەند و داناییەدایت؟ بۆچی پێت باشە تەنیا بە ریش و جلو بەرگ، شوێن ڕێبازی پێغەمبەری خودا بکەویت، بەڵام لە میهرەبانی، ڕەوشتجوانی، چۆنیەتی مامەڵەکردن لەگەڵ دروستکراوانی خودادا شوێنی ناکەویت؟!

وتی: ئایا سووکایەتی بە ریشم دەکەیت؟

وتم: دووربێت خودایە، ئەگەر سوکایەتی بە سوننەتێکی پێغەمبەری خودا بکەین، بەڵکو دەڵێم لە هەموو روویەکەوە شانازی بە پێغەمبەری خوداوە بکەین، نەک تەنیا گرنگی بە لایەنی رووکەش بدەین و ناوەڕۆکمان لەبیربچێتەوە.

وتی: بەڵام ریش واجبە، نەک سوننەت!

وتم: براکەم هەتا ئەگەر واجبیش بێت، بەڵام بابەتی ئێمە لێرەدا ریش نییە، بەڵکو باسێکی لەوە گەورەتر و قووڵترە.

وتی: واتە دەڵێیت لە ئایینا بابەتی لاوەکی هەن، نەوەک قوول؟

وتم: لا حول ولا قوه الا باللە.. وا دیارە تۆ ناتەوێت گفتوگۆ بکەین، بەڵکو دەتەوێت دەمەقاڵێ و شەرە قسە بکەین. لێم بگەڕێ داوای ئیزن بکەم، ئاشکرایە جیاوازی لە بوونی پێشینە، یاخود گرنگایەتی هەریەکەماندایە. ئەگەر خودا مۆڵەت بدات، کاتێکی تر کۆدەبینەوە.

Scanned with CamScanner

وتی: بەڵکو پێویستە من داوای ئیزن بکەم کە لەگەڵ ڕیش تاشراوێکی وەکو تۆدا دادەنیشم!

وتم: خودای گەورە پاداشتت بەخێر بداتەوە.

هەریەکێکمان بەڕێی خۆیدا ڕۆیشت.

(گفتوگۆیەکی خەیاڵی)

Scanned with CamScanner

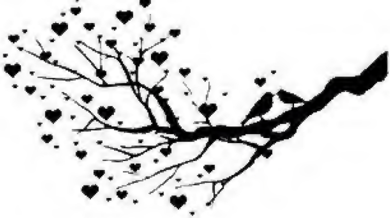

دواتر لەگەڵ عەرەبدا!

ئێستا کە دەنووسم، لە بارێکی پڕ لە نائومێدیدام بۆ بارودۆخی عەرەب، بۆ ڕەوشت، سستی و بێزێزیی عەرەب.

مەبەستم هەموو عەرەب نییە، من هەمیشە دژی گشتگیرکردنم و دەزانم کە بەشێکی کەمی عەرەب، مایەی خێرن. هەروەها ئەوە کیفایەتە کە پێغەمبەری خودا(د.خ) عەرەبە، بەڵام بەداخەوە زۆرێکی عەرەبیش مایەی خەمن. نازانم ئەمە پەیوەندی بە بۆماوە یان کەش و هەوا، یاخود ئەو خۆراکەوە هەیە کە دەیخۆین، یان چی.. بۆچی ئێمە بەوشێوەیەین؟! پێش ئەوەی هیچ کەس ڕەخنە لە قسەکانم بگرێت، بڕۆن و بە شەقامەکانی وڵاتە عەرەبییەکاندا بگەڕێن، بەچاوی خۆتان ئەو گەندەڵی و بێویژدانییە ببینن. بڕۆن و لە وڵاتانی عەرەبدا سەیری دۆخی سەرئاو ودەستشۆرەکان بکەن و دواتر خۆتان بڕیاری لەسەر بدەن، پێش ئەوەی بێن و بێبەزەییانە حوکم بەسەر مندا بدەن.

ئێستا کە دەنووسم بە ئەزموونێکدا لەگەڵ چوار پرۆژەی جیاواز و کەسانی جیاوازدا لە ساڵی (٢٠٠٥)دا تێپەڕیوم، بەڵام هیچ یەکێک لەو پرۆژانە پابەندی کاتی دیاریکراو نەبوون. یەکێکیان چوار مانگ، ئەوی تر پێنج مانگ و دانەیەکی تر سێ مانگ لە کاتی

Scanned with CamScanner

دیاریکراوی خۆی دواکەوت. ئەمەش سەرەڕای ئەو دەردەسەرییەی کە لەگەڵ مامەڵەی هەندێک کەسدا چەشتم. نەبوونی دڵسۆزی، جوان بەجێنەگەیاندنی کار، گرنگینەدان، قسەی زۆر و ئیشی کەم. هەموو ئەوانەی کارم لەگەڵدا کردن کەسانی باش و بەڕەوشت بوون، بەڵام باشبوون بەس نییە. من باشیم ناوێت، دەستکەوتم دەوێت. ڕێز و پابەندبوونم بە بەڵێن و ڕێککەوتنەوە دەوێت. ئایا من خەون دەبینم؟ ئایا ئەم داوکارییە مەحاڵە و ناتوانرێت لەسەر ئەم ڕووی زەوییەی کە تیایدا دەژین جێبەجێ بکرێت؟ باشە پێویست دەکات بچم بۆ مەریخ، بەڵکو لەوێ مەخلوقاتێک هەبن پابەندی بەڵێن بن و قەدری بگرن! یان پێویست دەکات بچم بۆ ولاتانی ڕۆژئاوا-کافرەکان بە قسەی هەندێک-، بەڵکو لەوێ ئەو مامەڵە ئیسلامییانە ببینم کە لێرە نایبینم؟

بۆچی کاتێک دەچمە فرۆکەخانەی دانیمارک، هەموان بە خەندە و ڕێزەوە مامەڵەدەکەن، بەڵام کاتێک پێ دەخەمە فرۆکەخانەی ولاتە عەرەبییەکان، هەموو گرژ و مۆن، وەک بڵێیت کەشەکە بە ئەنفلۆنزای نائومێدی، لەخۆبایبوون و گرێ دەروونییەکانەوە بارگاوی کرابێت؟!

بۆچی ئێمە کاردانەوەمان هەمیشە دڵڕەقانەیە؟ بۆچی کاتێک هەندێک کەس دەیانەوێت پێغەمبەر(د.خ) سەربخەن، دەچن هێلکە لە بالیۆزخانەی ئەمریکا دەگرن؟ وەک ئەوەی بەم کارەیان پشتیوانی پێغەمبەر بکەن، بەڵام جگە لە شێواندنی وێنە و کەسایەتی پێغەمبەر، هیچی تریان نەکردووە! ئایا هیچ موسوڵمانێک هەیە پێشبینی ئەوە لە پێغەمبەری خودا بکات کە هێلکە لە بینا بگرێت؟

هەندێک کەس دەڵێن: «کە تۆ هەمیشە گشتگیرکردن رەتدەکەیتەوە، بەتایبەت لەسەر رۆژئاوا. ئێستاش دێیت و گشتاندن لەسەر عەرەب دەکەیت!» دەڵێم: «گشتاندن نییە، بەڵکو قامچییەکە لە خود». بەلامەوە گرنگ نییە ئەگەر کوری دراوسێکەمان تەزان، یاخود لاسار بێت، بەڵام ئەگەر کورەکەم یان یەکێکی تری خێزانەکەم، یاخود خۆم لاساربووین؛ ئەوا بەرپرسیاریەتی منە کە بەرانبەر بەوان و بەرانبەر بە خودی خۆشم، دڵرەق و بێبەزەیی بم. ئاماژەی قورئانی پیرۆز بۆ پێغەمبەری خودا (فلعلک باخع نفسک علی آثارهم)، کەواتە پێغەمبەری خوداش لۆمەی خۆی کردووە.. ئیتر بۆچی ئێمەی عەرەب خۆمانمان پێ گەورەیە و پێمان وایە باشترینی هەر ئوممەتێکین، لە کاتێکدا لە ئاستی خودارەوەی ئوممەتانی ترەوەین؟ خۆزگە خاوەنی ئیسلام نەدەبووین، ئەو کاتە پۆزشێکمان بۆ حاڵی خۆمان دەبوو، بەلام کارەساتەکە ئەوەیە کە خاوەنی باشترین ئایین، کتێب و پەیامبەرین، سەرەرای ئەوەش کەوتووینەتە ئەم شکست و دارمانەوە.

ئەبو غرێب، بەندییەکانی گوانتانامۆ، داگیرکردنی فەلەستین، کوشتارگەکەی بۆسنە، نەهامەتی و دەردەسەری کشمیر، برسێتی نەیجەر، رووخاندنی عێراق و رێکخستنی گروپی تیرۆریستی قاعیدە، هەمووی ناسۆری و تراژیدیایە. ئەگەر لەم رۆژانەدا پێغەمبەرمان لەنێو دەبوو، وازی لە خەو دەهێنا، هیممەتی دەکرد و ئەو رووداوانە زۆر زیاتر دەبوونە مایەی تووڕەبوونی، وەک لە دروستکردنی کاریکاتێرێک کە نە بە خواردن قەڵەو دەبێت، نە برسییەتیش دادی دەدات.. بۆچی ئەمرۆ رووداوەکانمان پێچەوانە کردووەتەوە؟ بە کاریکاتێرێک تووڕە دەبین، بەلام ئەو نەهامەتییانە تووڕەمان ناکەن؟ ئایا ئەمە

لە پێوەردا هاوشێوەبوونە؟ یان لەبوونی گرنگییەکانمداندا گرفتێک هەیە؟ یان تێنەگەشتنە لە ئەرزووی کارەکان؟

سوودی ئەوەی دەیڵێم بۆ خوێنەر چییە؟ لەوانەیە هیچ شتێک! لەوانەیە ویستبێتم بۆ تەنیا جارێک لە تێڕوانینی گەشبینانە و ئەرێنییەکانی خۆم دەربچم و کەشەکە بۆ دۆخێکی نائومێدی و نەرێنی بگۆڕم. مەگەر ناوتریت کە بوونی گۆڕانکاری لە ژیاندا کارێکی باشە! کەواتە ئەم جۆرە ستایلی نووسینەی منیش، گۆڕانکارییە و ئەم گری کوێرە دەروونیانەش بۆ ئێوەی خوێنەر جۆرێکە لە گۆڕان!

دەیان وتاری گەشبینانە و ئارامم نووسیوە کە یارمەتی هۆشیاربوونەوەی ئێمەمەت دەدەن. ئەمڕۆ بۆ یەکەم جار، تەنیا وتارێک دەنووسم کە تێیدا ئاماژە بە هەستی پڕ نائومێدی و خەمی خۆم دەکەم. هەندێک جار پێویستمان بە گۆڕینی شێواز و قامچیدان لە نەفسی خۆمان هەیە. قامچی لە نەفسی خۆدان، کارێکی سەختە و هەموو کەسێک قبووڵی ناکات، هەندێک زیاتر پێی دادەمرکێتەوە و هەندێکی تریش هۆشیاردەکاتەوە.

ئەم وتارەم نووسی و دەزانم کە ئەمە شێوازی من نییە، دەزانم کە بە دڵی هەندێک کەس نابێت و ئەوەش دەزانم کە جۆرێک لە گشتگیرکردنی تێدایە. لەوانەیە ویستبێتم ئەوە بە کەسانێک بگەیەنم کە من کەسێکی نموونەیی نیم، کە قسەکانم هەمووی جوان و گوڵاوی بن، سەرەڕای بڕوایەکی زۆرم بە گەشبینی، بە چەند حاڵەتێکی دەگمەنی نەرێنی و بێهیوابیشدا تێدەپەڕم. ئەمڕۆش یەکێکە لەو حاڵەتە دەگمەنانە و هەستم کرد کە مافی خوێنەرە ئەو لایەنەشم ببینن.

بەراستی کاتێک لە دەنیمارک بووم، داخم بۆ خۆم، نەتەوەکەم، ئایینەکەم و پێغەمبەرەکەم دەخوادارد. لەخۆرا کەمتەرخەمین، مافی پێغەمبەرەکەمان نەپاراست و بە خەلکمان نەناساند، بەلکو کاتێکیش ویستمان پشتیوانی لێ بکەین، وێنەی ئەو زاتەمان شێواند.

پێم وایە کە موسولمانان سەرەتا پێویستە پێغەمبەرەکەی خۆیان بە باشی بناسن، دواتر خەلکیی پێ ئاشنا بکەن. سەرەتا سوننەتەکانی جێبەجێ بکەن، دواتر پشتیوانی لێبکەن؛ تا بە هۆی ئەوانەوە ناوبانگی لەکەدار نەبێت. نازانم ئەمە لە ناخی هەندێک کەسدا، پشتیوانیکردنی پێغەمبەرە، یاخود پشتیوانیکردنی نەفس، ئارەزووی تووڕەبوون، رق و کینەی شاراوەیە.

یاخود لەوانەیە کێشەکە لە عەقل، هۆش و بیری مندا بێت، لەوانەیە دۆخی عەرەب زۆرباش بێت و هزر و هۆشی من گومڕا بووبێت. خودای گەورە زاناترە. بەراستی لە ساتەوەختێکی پڕ لە ئاشوویدا دەژین کە دلاکانیش دۆش داماوبوون و ناتوانن پەی بەراستییەکان بەرن، نازانن کامە شارستانییبوونە و کامە درندەییە.

لەسەر بیروبۆچوونی موحەممەد سوبحی کە دەڵێت: «بەردێک نەزانێک بیخاتە چاڵێکەوە، بە هەزار زانا بۆیان دەرنایە».

هاوار نەتەوەی ئیسلام بێداربنەوە!

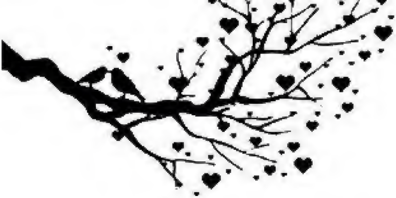

باوەڕدارێک و بێباوەڕێك

بـە سـەر سـامییەکی زۆرەوە، لـە بـەردەم پەیوەنـدی نێـوان خۆشەویسـت(د.خ) و ئەبـو تالیبـی مامیـدا ڕاوەسـتاوم. پەیوەنـدی نێوانیـان پڕە لە وانـە و دانایـی زۆری تێدایـە:

١- پەیوەندییەکـی خۆشەویسـتی، ڕێـز و بەهـا لـە نێـوان باوەڕدارێـک و بێباوەڕێکـدا! ئـەم پەیوەندییـە لەسـەر بنەمـای خۆشـم دەوێیـت و ڕێـزت لام هەیـە دروسـتکراوە. هەرچەنـدە جیاوازیـی زۆر لـە نێـوان بیروبـاوەڕ و ئایینەکەیانـدا هەبـوو! سـەیری وتـەی ئەبـو تالیـب بکـە بـە پێغەمبـەر(د.خ) دەڵێـت: «بـرازا! هەرچی دەڵێیت، بیڵێ. سوێند بـە خـودا! نایەڵـم کـەس دەسـتت بـۆ بەرێـت»، سـەیری خەمباریـی پێغەمبـەر(د.خ) بکـە، کاتێـک لـە یـەک کاتـدا خەدیجـە و ئەبـو تالیب کۆچـی دوایـی دەکـەن، ئـەو سـاڵە نـاو دەنێـت بـە سـاڵی خەمباری. ئەمـە زللەیەکـی میهرەبانییـە بـە ڕوخسـاری هەمـوو ئـەو کەسـانەوە کـە دەیانەوێـت مرۆڤایەتـی و مرۆڤبـوون لەبـەری موسـوڵماناندا دارنـن، دەیانەوێـت ڕق و کینەیـان بەرانبـەر بێباوەڕان لەسـەر ڕووی زەویـدا زیاتـر بکـەن. ئەمـە ڕێبـازی پێغەمبـەر نییـە و بگـرە لـە ژیانـی پێغەمبەریشـدا بوونـی نەبـوو.

٢- سـەرکەوتن و هـاوکاری بـۆ موسـوڵمانان. زۆرجـار لـە کەسـانی

Scanned with CamScanner

دیکەی بێباوەڕیشەوە دروستە وەربگیرێت. ئەبو تالیب لە سەرەتای بانگەوازەوە ڕۆڵێکی زۆر گەورەی لە پاراستنی پێغەمبەردا(د.خ) هەبووە. پێغەمبەر نەیفەرموو: تۆ بێباوەڕیت و تا نەیەیتە ناو ئاینەکەمەوە پێویستیم بە هاوکاری تۆ نییە! لەهەمان کاتدا ئەمە وانەیەکی بەسوودە بۆ موسولمانان کە خوو بە داناییەوە بگرن و سوود لە هەرکەسێک وەربگرن کە دەیانەوێت هاوکاری بانگەوازەکەیان بکات، یان بۆ ئەوەی لەسەر ئاینەکەیان ببن بە هاوکار و یارمەتیدەرێک. لە ژیانی پێغەمبەردا(د.خ) دەیان بێباوەڕ دەبینیت کە ڕۆڵێکی گەورەیان، لە لابردنی سزا و ئازار لەسەر موسولمانان، بینیوە. ژیانی هەر کەسێک لەوانە، پێویستی بە نووسینی بابەتێکی تەواو هەیە.

٢- دەبێت بانگخواز تەنیا پەیامی ئیسلامی بگەیەنێت. ڕێنوێنی کردن و هیدایەت لای خوداوەیە. ئەمە وتەیەکی زۆر بەربڵاوە، بەڵام جێبەجێی ناکەین. کاتێک گەنجێک گوێ بۆ وتەی بانگخوازێک ناگرێت، تووڕە دەبێت و دەیەوێت بە زۆر وا لە گەنجەکە بکات کە گوێ بۆ وتەکەی بگرێت. ئەم کارە زۆر لێکردن لەخۆناگرێت. خودای پەروەردگار دەفەرموێت: (أَفَأَنتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ). واتە: «ئەری تۆ زۆر لە خەڵکی دەکەیت تا باوەڕبهێنن؟» تەماشای پێغەمبەر(د.خ) بکە لەکاتێکدا ئەبو تالیب لەسەر جێگای مردن بوو، پێی دەفەرمووێت: «مامە... بڵێ: (لا الە الا اللە)، یەک وشەیە و لای خودا کارەکانت بۆ ئاسان دەکات». خەمی پێغەمبەر(د.خ) ئەوەیە کە ڕێنوێنی بکات، بەڵام خودا ئەوەی کە خۆی دەیەوێت ئەوە دەکات: (فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ).

Scanned with CamScanner

٤- ئەخلاق پێویستی بەوە نییە کە ئیماندار بێت. ئاخر ئەبو تالیب رەوشتێکی بالای هەبوو. مامەڵەی لەگەڵ خەڵکدا شیرین و خۆشبوو و ئازاری کەسی نەدەدا. کەچی بڕواداریش نەبوو. بۆیە ئەخلاق بە تەنیا پێویست نییە و پێویستە ئیمان و ئەخلاق پێکەوەبن. پێویستی بە نوێژ و راستگۆیی، بە رۆژووگرتن و پاکژی، بە زەکات و کاری تەواو، بە رۆیشتن بۆ مزگەوت و رووخۆشی هەیە. پەرستش و بەندایەتی دەست لەناو دەست، هەردوو لایەنەکە پێویستە لە مرۆڤدا بوونی هەبێت.

٥- نەریت کەسێتی مرۆڤ کوێر و وێران دەکات. ئەوەی رێگری لە ئەبو تالیب کرد کە بڕوابهێنێت تەنیا دابونەریتی باوباپیرانی بوو؛ بۆیە دەبینی کاتێک خەریک بوو دەمرد، ئەبو جەهل هات بۆ لای و، پێی وت: «ئەبو تالیب، ئایا دەتەوێت پشت لە ئایین و نەریتی عەبدولموتەلیب بکەیت؟» من لەم سەردەمەی ئێستامدا، تێکەڵەیەک لە نێوان ئایین و نەریتدا دەبینم کە وایکردووە بە بێ هۆشیاری ئایینی، رێگە لە خەڵک بەر تەسک بکاتەوە یان بە پێچەوانەوە دەیەوێت ئایین بتاوێنێتەوە و بە بێ هیچ پاسایەک بە رووی هەموو لایەنەکانیدا بکاتەوە. هەرچەند ئیسلام زۆر لەوانە بالاتر، پاکتر و روونترە کە تۆ بێیت ئەم ئایینە سنووردار بکەیت و بە نەریتی ولاتێک، گەلێک یان تیرەیەکی دیاریکراوەوە وابەستەی بکەیت!

خودایە مرۆڤایەتی و دانایی بۆ موسوڵمانان بگەڕێنیتەوە و خۆشەویستیان بکەیت؛ بۆ ئەوەی بتوانن رێنوێنی خەڵکی دیکە بکەن.

Scanned with CamScanner

سعودي و هيندی

موسوڵمانان! هاوارم بۆ ئێوە ئەوەیە کە بە هۆی ئاینەکەتانەوە، خۆتان بەسەر بێباوەڕیدا هەڵمەکێشن؛ چونکە ئەو خودایەی کە ڕێنوێنی ئێوەی کردووە، دەتوانێت لە ساتێکی زۆر کەمدا ئەو ئاینە لە ئێوەش دابڕنێت، ڕۆژ بڕواداربیت و کە شەوت بەسەرهات، ببیت بە بێباوەڕ یان کەسێک بە ڕۆژەکەی بێباوەڕ بێت و کە شەوی بەسەرداهات، ببێت بە بڕوادار. ئیتر ئەو ڕۆژە لەخۆباییبوون و لوتبەرزیت بەسەر مرۆڤەکانەوە، سوودێکی بۆت نابێت. بەڵام هەوڵبدە هەمیشە نەرم و نیان و خۆشەویست بیت؛ بۆ ئەوەی ڕێنوێنی خەڵکانی دیکە بکەیت. سوپاس و ستایشی پەروەردگارت بکە کە ڕێنوێنی کردوویت بۆ ئیسلام، بەرانبەر بە سەرجەم بوونەوەران خاکی و سادەبە.

ئەی کەسی ملکەچ! بە گوێڕایەڵی و بەندایەتی، خۆت لە کەسی تاوانبار بە گەورەتر مەزانە؛ چونکە ئەو خودای پەروەردگارەی کە تۆی ڕێنوێنی کردووە، توانای ئەوەی هەیە کە ئەو ئاینە لە ساتێکی کەمدا لە تۆ دابڕنێت و ببیت بە بێباوەڕ و ئەو کەسەی کە تاوانبارە، ببێت بە کەسێکی بڕوادار-لەوانەیە تاوانێک کە سەر شۆڕی و تێکشکانی بەدوادا دێت، باشتر لە بەندایەتییەک بێت کە

لەخۆباییبوون وخۆبەگەورەدازانینی لێوە پەیدا ببێت-.

ئەی کەسی سعودی! بە سعودی بوونی خۆتەوە، خۆت بەسەر هیندییەکدا بە گەورە مەزانە: چونکە ئەو خودایەی کە وایکردوە ئەمڕۆ سعودیە دەوڵەمەندبێت و هیند هەژاربێت، دەتوانێت لە شەو ڕۆژێکدا ئەو یاسایە پێچەوانە بکاتەوە و ببینیت کە کرێکارانی سعودی لە ولاتی هینددا بڵاوبێنەوە. هیچ کەسێک بەسەر دەستەڵاتی پەروەردگاردا توانای نییە! مرۆڤ بۆ هێندە لەخۆباییە و بە بوونی ڕەگەزنامەیەک کە خودا پێی بەخشیوە، لە خۆی دەگۆڕێت؟ ئایا کاتێک لە دایکبوویت، سەیرت کردووە کە پەساپۆرتێکی سەوزت هەیە؟ سوپاسی خودا بکە لەسەر ئەو بەخشینەی پێی داویت کە ئەو ڕەگەزنامەیەت هەیە. خاکیبە بەرانبەر بە مرۆڤەکان: بۆ ئەوەی بەخشینی ولاتەکەت زیاتر ببێت.

ئەی دەولەمەندا بەهۆی دەولەمەندیتەوە، خۆت بەسەر خەڵکی هەژاردا بەگەورە مەزانە. ئەم لەخۆگۆڕانەت، نەناسین و نە شارەزاییتە بەرانبەر بە پەروەردگار-کە خۆی خاوەنداری هەموو شتێکە- سەرجەم دارییەکەت خودا خاوەنیەتی و لە ساتێکی کەمدا دەتوانێت ئەو داراییەت لێ دابڕێت. پاک و بێگەردی بۆ خاوەنی سەرجەم بەدیهێنراوان.

پرسیارێک لە شوانێک کرا: «کێ خاوەنی ئەم ماڵاتەیە؟» وتی: «ئەوە هی خودایە و لای منە»! هەروەها سەرجەم دارایی، تەندروستی، ماڵ و سەیارە، هیچیان هی تۆ نین. ئەوە لە بێئاگاییتەوەیە کە شانازی بە دارایی و شتانێکەوە بکەیت کە تۆ خاوەنی نیت!

ئەگەر ئەم نموونانەت بە وردی خوێندەوە، ئەو کاتە لە

مانـای ئـەو نزایـەی خۆشەویسـت(د.خ) تێدەگەیـت: «خودایـەا بـۆ چـاو تروکاندنێکیـش، مەمـدە دەسـتی خـۆم». بـەڵام خۆشەویسـتان، چاوتروکانێـک داینەمـۆی ئـەوە دەکات کـە کەسـێتی و ژیانـت بـە گشـتی، بـۆ باشـترین یـان بـۆ کەسـێکی خـراپ، بگۆڕێـت. پەنـا بەخـودا... پـاک و بێگـەردی ئاڵوگۆڕکـەری دڵـەکان.

Scanned with CamScanner

بەشی چوارەم

ڕازەکان لەبارەی ڕووداوەکانەوە

Scanned with CamScanner

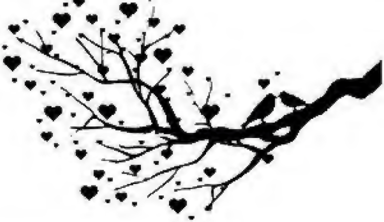

ببورە پێغەمبەری خودا!

ئەوەی لە ناخمدا دێت و دەڕوات، لە هەست و سۆز و شڵەژان، دوای ئەو ڕووداوانەی بەسەر موسوڵماناندا دێت، هەست بە تێکەڵەیەک لە تووڕەبوون، پەژارە، میهرەبانی، شەرم، نەهامەتی و هیوا دەکەم.

هەست بە تووڕەبوون دەکەم کە هەندێک کردەوەی تیرۆریستی بە ناوی خوداوە یان بە ناوی ئیسلامەوە لەم سەردەمەی ئێستادا دەکرێت. سەردەمێکە کە کەسی ئارام و لەسەرخۆ، تیایدا سەرگەردانە. سەردەمێکە کە پێوانەکان تیایدا ئاوەژوو بوونەوەتە و گۆڕاون. گەنجان هێندە سەرگەردان بوون کە هیچ نێوەندێک لە نێوان ئەوان و ئایینىدا نییە.

هەست بە شەرمەزاری دەکەم کە کەسانی بێتاوان و پیاوانی ئاسایش-موسوڵمانانیش لە کردەوە تیرۆرسیتییەکاندا دەبنە قوربانی. ئازارەکە لەوەدایە کە بە دەستی موسوڵمانان ئەم کارانە ئەنجام دەدرێت! ئەمە قوڕەکەی زیاتر خەست کردووەتەوە و خەم و پەژارەکەی زیاترکردووە.

لەبەردەم پێغەمبەری خودا(د.خ) هەست بە شەرم دەکەم؛ چونکە ئێمە ئایینەکەی ئەومان شێواندووە. ئەو ئایینە جوانەمان

Scanned with CamScanner

بە شێواو و ناشیرینی لە بەردەم دونیادا نمایشکردووە. کەسانی بێتاوان دەکوژرێن، قوتابخانەکان دەتەقێنرێنەوە، منداڵان بە بارمتە دەگیردرێن، موسوڵمانان سەردەبڕن، هەموو ئەم کارانە بە ناوی ئایینەوە! ببورە پێغەمبەری خودا... ببورە ئێمە نەمانتوانی نوێنەرایەتی ئەو فەرمودەی پەروەردگار بین کە لەسەر تۆ دەفەرموویت: (وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ) و پێچەوانەکەیمان نیشاندا. ببورە ئێمە ئەو پێناسەی تومان بۆ جیهان نەکردووە کە تۆ چەند میهرەبان، لێبوردە، میانڕەو و خاکیبوویت. ببورە پێغەمبەری خودا!

هەست بە سوز و میهرەبانی تۆ بۆ ئەو کەسانەی کە ئەم کارە تێکدەرانەش ئەنجام دەدەن، دەکەم. گەنجانێک هەن کە شانازیان پێوە دەکەن و پێیان پێ دەکەنن و ڕێگەیان ونکردووە، واگومان دەبەن کە ئەوە کارێکی باشە کردوویانە. ئایا کەسێک نییە ئەو فەرمایشتەی خۆشەویستیان(د.خ): «جوێندان بە موسوڵمان تاوانە و کوشتنی بێباوەڕییە» پێ بڵێت؟ ئایا کەسێک نییە ئەو فەرمودەیەیان پێ بڵێت کە دەفەرموویت: «هەرکەسێک ئازاری کەسێکی ناموسڵمانی ناو کۆمەڵگەی ئیسلامی بدات، ئەوە ئازاری منی داوە. هەرکەس ئازاری منیش بدات، ئەوە ئازاری پەروەردگاری داوە»؟

هەست بە پەژارە دەکەم کە ئاسایش لە وڵاتانی ئیسلامیدا نییە. تەنانەت لە شارەکەی خۆشەویستیشدا کە لە ڕووی ئاسایشەوە پارێزراوترین شاری سەرزەوییە. خەڵکی لەم ناوچەیەدا دەیان ساڵە بە ئاشتی و خۆشی ژیاون، ئەوەتا ئێستا دەبینی لە بەرچاوی خۆماندا خەریکە ئاسایش لەو شارەشدا نامێنێت!

بێئومێدیش نیم، هیوام وایە بەرپرسان و بانگخوازان هەستن، دایکان و باوکان و کۆمەڵگە هەست بەوە بکەن کە لەبەردەم پەروەردگاردا، کە چی بەسەر گەنجانمانی گەلانی ئیسلامیدا دێت، بەرپرسیارن. بەرپرسیارن لەسەر ئەوەی کە دەبێت گەنجان بەرەو ئایینی راستی بگەڕێننەوە. بەرپرسیارن لەسەر ئەوەی کە پێویستە گەنجان بەکەناری ئاسایشی و ئارامیی هزری، رۆحی، سۆز و عاتیفی و جەستەیی بگەیەنن.

وتەیەکی محەمەد غەزالیتان بۆ دەگێرمەوە کە دەفەرمووێت:

«بڵاوبوونەوەی کوفر لە جیهاندا، نیوەی تاوانەکەی لە ئەستۆی موسولمانانە کە بە وتە نابەجێ و کردارە دزێوەکانیان، وێنەی خودایان لە بەرچاوی خەڵکدا ناشیرین کردووە».

حسبي الله ونعم الوكيل

Scanned with CamScanner

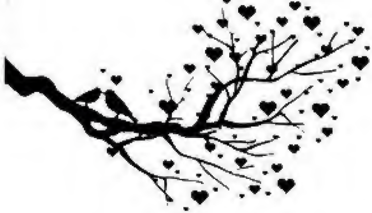

زەمینلەرزەکانی ئاسیا... سزا یان میهرەبانی؟

زۆرجار کە زەمین لەرزەیەک لە جێگەیەک دەدات، ڕاستەوخۆ بۆچوونی خۆمانی لەسەر دەردەبڕین و باسی خەشم و تووڕە بوونی پەروەردگار دەکەین کە بەسەر ئەو جێگەیەدا داباریوە؛ چونکە بەهۆی زۆر تاوانکردنی خەڵکییەوەیە. تەنانەت لە تۆڕە کۆمەڵایەتی و ماڵپەڕەکاندا بەو شێوەیە باس لەو بابەتە دەکرێت. ڕێگەم بدەن لێرەدا چەند هۆکارێکی دیکە لەسەر ئەو زەمینلەرزانە بخەمەڕوو:

١ – بەخشندەیی و بەخششی پەروەردگارە؛ بۆ ئەوەی ئێمە هەست بکەین کە ئەو زەمینلەرزانە بوونەتە هۆی ڕێگریی ڕووداوی سروشتیی گەورەتر کە جگە لە خودا، کەس نایزانێت-هەندێک زیان سوودی هەیە-. خودا شارەزاترە.

٢- میهرەبانییە، کاتێک هەندێک لە هەزارەکان دەمرن، ڕەنگە لە ئاخیرەتدا خودا جێگەی باشتر و شوێنی گونجاوتری بۆ دانابن. ئاخر دونیا هێندەی باڵە مێشوولەیەک لای خودا سەنگی نییە.

٣- میهرەبانی خودایە بۆ زیندووەکان؛ بۆ ئەوەی خەڵک بگەڕێنەوە و پەشیمان ببنەوە، تا بە ڕووداوی هاوشێوەی ئەوە لەناو نەچن.

٤- میهرەبانییەکی دیکەیە بۆ زیندووەکان؛ بۆ ئەوەی بە هاوکاریکردنی کەسە زیان لێکەوتووەکان، سوود و چاکەی زیاتر

Scanned with CamScanner

بخەنەسەر چاکەکانیان.

٥- میهرەبانی پەروەردگارە. ئەوەمان بیردەخاتەوە کە ئێمە هەموومان لە مرۆڤایەتیدا هاوبەشین. بینیمان چۆن بەخشین و هاوکارییەکان لە سەرجەم ناوچەکانی جیهانەوە، بە بێ جیاوازیی ئایینی، رەگەز و رەنگی پێست گەیەندرایە ئەو جێگایانەی کە زیانیان لێدەکەوێت؛ چونکە هۆکارێکی مرۆیی هاوبەش لە نێوان سەرجەم کۆمەڵگەکاندا هەیە. ئاخر لێرەدا مرۆڤایەتی مرۆڤ دەردەکەوێت و پێی دەناسرێتەوە.

٦- میهرەبانییە بۆ زیندووەکان: چونکە نارەحەتی و ناهەمواریيەکانی قیامەتیان بیر دەکەوێتەوە. بیری توانا و دەسەڵاتی پەروەردگاریان دەکەوێتەوە.

٧- تاقیکردنەوەی پەروەردگارە؛ بۆ ئەوەی بزانێت کێ ئارام دەگرێت و کێ دەتۆقێت. (وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ... وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ).

من وەک خۆم، بڕوام وانییە کە زەمینلەرزە تووڕە بوونی پەروەردگاربێت، تووڕە بوون پێویستی بەبوونی هۆکار نییە، ئەگەر بیەوێت ئەنجامی بدات! هەندێک بەخشین هەیە لە رووکەشدا بە ناهەمواری دەردەکەوێت... (وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ).

خودایە! سوپاس بۆ تۆ لە کاتێکدا ئێمە پارێزراوین و هەندێک لە بوونەوەرانت بەدەست ئازار و مەینەتییەوە دەناڵێنن. سوپاس بۆ بەخشندەییت و ئارامی، ئاسایش، تەندروستی و خۆشگوزەرانیمان.

Scanned with CamScanner

خودایە! ڕێنموونیی خەڵکی دانیمارك بکە

سەیری ئەو کاردانەوانەم کرد کە لەسەر کێشەی کاریکاتێرەکانی دانیمارک ئەنجامدرا، بینیم زۆریەبان بریتی بوون لە:

١- نەکڕینی کاڵاکانیان.

٢- ناردنی نامەی نارەزایی بۆ سەفارەتەکانیان.

٣- داخستن و هاککردنی پێگە ئەلیکترۆنییەکانیان.

من بەو خۆشەویستییە بێسنوور و لە ڕادەبەدەرە بۆ پێغەمبەر(د.خ)، زۆر خۆشحاڵ بووم، ئەمە نیشانەی ئەوە بوو کە سوپاس بۆ پەروەردگار، جارێک ئوممەت سەلامەتە و خۆشەویستی بوونی هەیە، بەڵام لە هەمان کاتدا دوای تێڕوانین و وردبوونەوە لەم بابەتە، بینیم ئەم کاردانەوانە یەک ئامانجی لەپشتەوەبوو، ئەویش پەستان خستنەسەر حکومەتی دانیمارک کە داوای لێبوردن بکات؛ لەسەر ئەوەی بەرانبەر بە موسوڵمانان کراوە یان لە ڕۆژنامەکانەوە ئەوە بڵاوبکەنەوە؛ بۆ ئەوەی بزانن کە ئێمە پیرۆزییەکانمان پارێزراوە و لە کۆتاییدا سەردەکەوین!

ناتوانم ڕەخنە بگرم لەسەر شتانێکی هاوشێوەی ئەم هەستە و نموونەی ئەم داواکاریانە، مافی تۆڵە لە کەسێک کە سوکایەتی و گاڵتە بە پیرۆزی و هەستی مرۆڤ بکات، مافێکی ڕێگەپێدراوی

Scanned with CamScanner

مرۆییە کە وەربگیرێتەوە.

بەڵام بەخۆمدا چوومەوە و پرسیارم لە خۆم کرد، ئەگەر پێغەمبەر(د.خ) زیندووبوایە و لە نێوماندا بووایە. چۆن مامەڵەی دەکرد؟ با ئەم وەڵامە لە ژیاننامەکەی وەربگرین، دەبینین زۆربەی بەشەکانی ژیاننامەی پێغەمبەر(د.خ)، لە ماوەی (٢٣) ساڵی پێغەمبەرایەتیدا، لەسەر یەک بنەما دەڕۆیشت، ئەویش ئەوەبوو کە هەرگیز سەرکەوتنی بۆ خۆی نەدەویست. هەرگیز لەسەر خودی خۆی، لە کەس تووڕە نەبووە. دەربڕینە قورئانییەکان سەبارەت بە سووکایەتی پێکردن و بەدرۆخستنەوەی پێغەمبەر(د.خ) لە لایەن کافرانەوە، بۆ کەسێک کە رابمێنێت، دەربڕینی سەرسوورهێنەرن. پێغەمبەر(د.خ) هەستی بە پەژارە دەکرد و پێی دەفەرمووێت: (فلا يحزنك قولهم) هەستی بە سەرزەنشتی نەفسی خۆی دەکرد و پێی دەفەرمووێت: (فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ عَلَىٰ آثَارِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا بِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا).

بڕوام وایە، ئەم ڕووداوانە لەلایەن پەروەردگارەوە بۆ ئێمەی مرۆڤ هەڵێکن. ئێمە لە پێناسەی پێغەمبەردا(د.خ) بۆیان، کەمتەرخەم بووین. ئەم ئاماژەیە تەنیا بۆ کەموکوڕی ئێمە نییە، بەڵکو بەرپرسیارێتی ئێمەیە کە شێوەی کەسێتی پێغەمبەرمان شێواندووە. ئێمە هاتووین پێغەمبەرمان بە شێوەی تیرۆریست، بکوژ و شەڕانگێز نواندووە. هەندێک لە موسوڵمانان، ئەو وێنانەیان پیشانی ڕۆژئاوا داوە کە پێغەمبەر(د.خ) کەسێکە لە هەر کوێیەک پیاوکوشتن و خوێنڕشتن هەبێت، ئەو لەوێیە. ئیسلامیشیان وەک ئایینی مردن لە پێناوی خودادا نەخشاندووە، نەک ئایینی لە پێناوی خودادا ژیان.

ڕێگەم پێ بدەن کە سەرزەنشتی خۆم و موسوڵمانانیش بکەم. ئاخر ئەم کاریکاتێرانەی کە بڵاوکرانەوە؛ بە هۆی ئەوەوە بوو کە موسڵمانان تا ئێستا پیشانی جیهانیان داوە.

بە بڕوای من، ئەوەی کە ڕوویدا، بە هەلێک بوو تا بە شێوەیەکی ژیرانە بۆ جیهانی بسەلمێنین کە پێغەمبەری ڕاستەقینە کێیە کە (وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ)ە. باشترین کار کە لەو کاتەدا سەرسامی کردم، چاپ و بڵاوکردنەوەی ژیاننامەی پێغەمبەر(د.خ) بە زمانی دانیمارکی بوو.

هیوایەکم هەیە:

بریا چەپکێک گوڵ و دانەیەک لەو کتێبی ناساندی پێغەمبەرە(د.خ)، بە خاوەنی ئەو کاریکاتێرە بدرایە؛ تا پێی بڵێین: «هۆ کاکەبرا.. ئەمە پێغەمبەرمانە، بۆ خۆت سەیری بکە». بڕوام وایە سەرکەوتنی ڕاستی لەم کێشەیەدا، بۆ ئێمەی موسوڵمانان دەبوو. ئەو کاتە، ئەو کەسە لە کەسێکی توندوتیژی گاڵتەجار بە پێغەمبەر (د.خ)، بۆ کەسێک کە خۆشی بوێت، دەگۆڕدرا. ئەمە ئامانجی باڵاتری ئێمەیە؛ چونکە ئەو ڕێنموونیکاری مرۆڤایەتییە. لە ژیاننامەی خۆشەویستدا (د.خ) دەیان، بەڵکو سەدان هەڵوێستە هەیە کە خۆشەویست تایاندا یەک لە دوای یەک دەیسەلمێنێت کە ڕق، بە ڕق چارەسەر ناکرێت و چارەسەری ڕاستەقینەی ڕق، خۆشەویستییە. ئەوەی ئەم وتانەم بە تیۆری دەزانێت، تەنیا با بچێت سەیری ژیاننامەی خۆشەویست بکات، ئەو کاتە بۆی دەردەکەوێت کە چۆن (عومەری کوڕی خەتاب، ئەبوسوفیان، سەفوانی کوڕی ئومەییە، خالیدی کوڕی ولید و کەسانی دیکە)

Scanned with CamScanner

ڕق و کینەیان بۆ خۆشەویستی پێغەمبەر(د.خ) و ئیسلام گۆڕاوە.

لە کۆتاییدا، زۆر خۆشحاڵم کە ئەو دەربڕین و هەستی خۆشەویستییە لە ناخی گەنجاماندا بۆ پێغەمبەر(د.خ) هەیە. بەداخەوە، ئەو گاڵتەجاڕیەیان بە خۆشەویستمان(د.خ) کرد کە دەفەرمووێت: «خودایە! ڕێنموونی (دەوس) بکە و خۆت هانیان بدە» یان دەڵێت: «خودایە! ڕێنموونی سەقیف بکە و خۆت هانیان بدە». منیش دەڵێم: «خودایە! ڕێنموونی خەڵکی دانیمارک بکە و خۆت بۆ ئیسلام هانیان بدە».

Scanned with CamScanner